

SOMALIJA / SILE ZN PONOVRNO NAPADLE

Protesti Somalcev

V demonstracijah so pakistanske modre čelade ubile najmanj 20 ljudi - V državi vlada popolna zmeda

MOGADIS - Ameriška vojska letala in helikopteri so v sklopu akcije Združenih narodov izvedli že drugi, tokrat se silovitejši, 45-minutni napad na položaje uporniških enot generala Aidida v Mogadišu. V napadu,

katerega poglaviti cilj je bilo uničenje skladišč teškega orožja in glavnega poveljstva somalskih upornikov, je bilo po zadnjih vesteh ubitih najmanj devet ljudi. Se vedno ni znano, kje se zadržuje poveljnik uporniških

sil general Aidid. Po nekaterih vesteh naj bi bil med drugim napadom v zgradbi poveljstva. »Operacija, katere namen je razorožitev somalskih uporniških band, je potekala zelo uspešno«, je povedala ameriška ve-

leposlanica v ZN Albrigthova. »Naloga ZN je ponovno vzpostaviti red in kaznovati tiste, ki so odgovorni za nastale razmere v državi«, je poudarila in povedala, da je v tokratni akciji sodelovalo kar 20 držav. Akcija mednarodnih oboroženih sil bo potekala, dokler ne bodo razorožili upornikov. Po besedah ameriškega predsednika Clintona bo akcija povečala zaupanje svetovne javnosti v ZN. Eden najbližjih sodelavcev generala Aidida, Omar Salad, se je v posebnem sporočilu zahvalil Clintonu, čes da je ta akcija samo se bolj združila in do konca razjezila somalsko ljudstvo.

Zračni napad na Mogadiš je namreč dvignil na noge več tisoč Somalcev, ki so demonstrirali proti akciji. Včeraj so se sobotni dogodki ponovili, saj so pakistanske modre čelade ponovno streljale na demonstrante in po besedah očividcev in zdravnikov, uradni viri tega niso potrdili, ubile okoli 20 ljudi, več kot 50 pa je bilo ranjenih. Novinarji, ki spremljajo krvavo obračunavanje Svetovne organizacije s somalskimi uporniki, poročajo, da so razmere v državi kaotične, v bolnišnicah je nepopolno veliko ranjenec, ki jih, zaradi pomanjkanja zdravil in drugih pripomočkov, operirajo brez anestetikov, improvizirane operacijske dvorane pa so zaradi gneče postavili kar po balkonih in hodnikih. Po stopniščih bolnišnice je polno trupel, tudi otroških, poročajo pretreseni novinarji. (Agencije)

Vojska Združenih narodov v gorečem tovarnjaku (Foto: AP)

BOSNA / NADALJEVANJE KLANJA

Goražde padlo v srbske roke

Preklica embarga na uvoz orožja ne bo

Zrtev bosanske tragedije (Foto: AP)

GORAŽDE, SARAJEVO, ZENEVA, ATENE - Bosanska vlada je sporočila, da so se srbske sile prebile v muslimansko enklavo Goražde. V mestu je ujetih 60.000 ljudi. Srbi naj bi v napadu na bolnišnico pobili več kot 50 ljudi. Bosanska vlada je od mednarodne skupnosti zahtevala takojšnje posredovanje. V pismu, ki ga je namestnik premiera Efendić poslal predsedniku ZDA Clintonu, vlada zahteva vojsko posredovanje na tem območju. Radio BiH je poročal, da v bližini Goražda potekajo srđiti boji. Bosanski Srbi so muslimanskim borcem sporočili, naj evakuirajo območje, potem pa naj bi se lahko umaknili. Če tega ne bodo storili, »bi srbski borci lahko izgubili potrpljenje in z islamskimi

fundamentalisti opravili brez usmiljenja«. Zaradi vse hujših napadov na Sarajevo, na katerega je padlo več sto granat, so morali letalske zapretili. Potem ko je poveljnik mirovnih sil za BiH general Morillon zagrozil z umikom modrih čelad, je včeraj dejal, da vsi tisti, ki spremljajo klanje v BiH, vedo, da bi bil preklic embarga na uvoz orožja za Muslimane popolnoma nesmiseln. V Ženevi se je pod vodstvom bosanskega predsednika Alije Izetbegovića in v organizaciji posrednikov za nekdanjo Jugoslavijo, lorda Owina in Stoltenberga, sestalo bosansko-hercegovsko predsedstvo. Predsedstvo je, kot je sporočil sarajevski radio, ukazalo takojšnjo prekinitev spopadov s hrvaško vojsko, ki so se včeraj, predvsem

na območju Foče in v Kalinoviku, pa tudi v Mostarju, se zaostrili. Vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić je odpotoval v Atene, kjer se z grškimi gostitelji (sesta) naj bi se z voditeljem opozicije Papandreujem, danes pa se bo srečal tudi s predsednikom vlade Micotakisom) pogovarjal o razmerah v BiH in nasprotno posredovanju Nata na tem delu Balkana. V grški prestolnici pa so se v prizadevanjih za mir na dvodnevni konferenci sestali politiki, novinarji in univerzitetni profesorji iz vseh balkanskih držav. Španski obrambni minister Vargas je dejal, da je hrvaška vlada odgovorna za uboj španskega vojaka, ob tem pa napovedal, da bo Španija pri Združenih narodih vložila uraden protest. (Agencije)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Širše zavezništvo kot protiutež desnici

Na nedeljskem drugem krogu za izvolitev predsednika tržaške Pokrajine bosta pod istimi simboli iz prvega kroga nastopila kandidat Liste za Trst Sardos Alberini in kandidat Zavezništva za Trst in Demokratične stranke levice Franco Codega. V medsebojnih razgovorih so se izoblikovala širša zavezništva, ne pa nove naveze, ki bi s svojimi simboli nastopile tudi na nedeljskih balotaznih volitvah. Za Franca Codega so se v prejšnjih dneh opredelili še SKP, gibanje Mreža, SSk in številni socialisti. KD hoče biti »nevtralna«, Severna liga pa se še ni izjasnila.

..... stran 2

Srečanje mladih potomcev nekdanjih izseljencev

V Gradezu se je včeraj začelo enotedensko mednarodno srečanje mlajših rodov izseljencev, ki ga prireja deželno združenje za vprašanja izseljencev. Na zborovanju sodeluje tudi skupina desetih sinov in vnukov slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije.

..... stran 2

Indurain kot Merckx

Španec Miguel Indurain si z vse večjimi črkami piše mesto v zgodovini največjih kolesarjev. Z včerajšnjo končno zmago na dirki po Italiji se je postavil ob bok legendarnemu Merckxu: oba sta po dvakrat zaporedoma zmagala na dveh največjih preizkušnjah za profesionalce, na »Giru« in »Touru«. Indurain pa ima vse možnosti, da letos znova zmaga še v Franciji. Ob njem je blestel tudi Latvijec Ugrumov, ki je zasedel 2. mesto, tretji je bil Italijan Chiappucci. Prvi ognjeni krst na velikih dirkah je dobro preстал tudi edini slovenski profesionalce, Valter Bonča.

..... stran 8

Konferenca OZN o človekovih pravicah

Na Dunaju se danes začne svetovna konferenca OZN o človekovih pravicah, ki bo trajala vse do 25. junija. Na njem bodo članice razpravljale o spoštovanju temeljnih svoboščin v posameznih državah, vendar bodo pri tem rade »pozabljale« na številne kršitve, do katerih prihaja malodane povsod. Poseben seznam zločinov in manj krvavih prekrškov, ki ga je glede na leto '92 pripravila organizacija Amnesty International, je namreč izredno dolg.

.....stran 15

SOMALIJA / IZJAVA MINISTRA FABBRIJA

Italija obsoja represije

RIM - Ze po prvi repesaliji se je Italija z obrambnim ministrom Fabiom Fabbrijem delno ogradila od akcije Združenih narodov. Včeraj, po drugem letalskem napadu in zlasti po brutalni represiji pakistanskih modrih čelad proti demonstrantom v Mogadišu, je Italija se bolj kritična.

»Italija potrjuje lojalnost do vojskih odločitev OZN,« je iz Maputa, kjer je na obisku, dejal obrambni minister Fabbri, »vendar to ne preprečuje, da bi začeli s širše zastavljeno diplomatsko akcijo.«

Fabbri, ki je ze v soboto zahteval večje vključevanje italijanskega poveljstva v strukturo odločanja, bo v prihodnjih dneh v Mogadišu. Iz njegovih besed je bilo očito, da so Združeni narodi ravnali nekoliko nepremišljeno tako v napadu na Aidida se zlasti pa v represiji pouličnih manifestacij. Po italijanski oceni je namreč nevarno,

da bi preostala represija izzvala ljudski upor. »Doselej se nismo še formalno ogradili,« je dodal Fabbri, »vendar sodimo, da mora biti akcija zastavljena tako, da ne bomo zaostrili spopade med nasprotnimi silami. Aididovo izzivanje je zahtevalo odgovor, toda akcija mora biti zastavljena tako, da je uvod v resnično razorožitev in v obnovo države.« (VT)

SLOVENIJA / KAPITAL IZ TUJINE

Najprej posojilo za sanacijo bank

Slovenska delegacija na pogajanjih

WASHINGTON - Konec tedna so se v Washingtonu zaključila pogajanja med predstavniki Svetovne banke in slovensko vladno delegacijo, ki jo je vodil svetovalec vlade dr. Mojmir Mrak, spremljali pa so ga predstavniki nekaterih vladnih resorjev, vodstva Banke Slovenije, Sklada za razvoj in Agencije za sanacijo bank. Svetovna banka je pripravljena podpreti slovenski program prestrukturiranja bank in podjetij z dvema posojiloma. Prvo posojilo, predvidoma v višini 80 milijonov dolarjev, naj bi odobrili že julija, vsebovalo pa naj bi tudi manjši del tehnične pomoči, kar bo prispevalo k uspešnemu nadaljevanju zahtevne slovenskega finančnega sistema in podjetij v javnem in zasebnem sektorju. O drugem posojilu, ki je predvideno za naložbe v proizvodnjo oziroma za obuditev investicijske dejavnosti, pa bodo pogajanja dokončno stekla v septembru. Slovenski pogajalci so menda dosegli

razmeroma ugodne kreditne pogoje, kar bo pripomoglo k razbremenitvi domačih proračunskih virov za sanacijo in prestrukturiranje gospodarstva.

S predstavniki ameriške administracije, Svetovne banke in Mednarodnega denarnega sklada (IMF) se je sestala tudi finančni minister Mitja Gaspari, ki se te dni prav tako mudi v Washingtonu. Prestavniki IMF so ocenili, da so doseženi slovenski rezultati dovolj solidni, tako da podpora IMF ne bo potrebna, da pa si želijo, da bi nekatere druge države poslovale tako uspešno kot Slovenija. Minister Gaspari se je sestel tudi s podpredsednikom Mednarodne finance korporacije (IFC) Wilfredom Kaffenbergerjem. IFC, ki je ze aktivno vključena v financiranje preobrazbe slovenskega gospodarstva, namerava svoje delovanje v Sloveniji se povečati, in sicer potem, ko bo v državi s polnim zamahom stekel proces privatizacije. (A. L. J. in STA)

BENETKE / 45. RAZSTAVA VIZUELNE UMETNOSTI

Scalfaro je odprl Beneški bienale

Državni poglavar Scalfaro, ki ga je spremljal beneški župan Bergamo, je odprl včeraj 45. razstavo vizuelne umetnosti v okviru Beneškega bienala in si jo tudi ogledal (AP)

NOVICE

Sedem mrtvih v štirih prometnih nesrečah

MILAN - Včeraj so se zgodile v Italiji štiri hude prometne nesreče, ki so bile usodne kar za sedem oseb. V celnem trčenju med avtomobiloma na via-dukto Bacula v Milanu sta se ubila Vincenzo Tricani (48 let) in Ada Angela Anna Travasi (47), medtem ko je zadobil Paolo Broglia (24) hude poškodbe. V Drevoredu Monza pa je bil ob življenje komaj dvajsetletni Fortunato Mole, ki je zgubil oblast nad svojim motociklom gileria in z vso silo tresel v tovorjak. Na obalni cesti blizu Mandurije pri Tarantu je renault clio - menda zaradi prevelike hitrosti - zavil s ceste in strmoglavil v reko Chitro. Vseh pet mladih potnikov se je pravčasno rešilo iz vode, toda trije so umrli med prevozom v bolnišnico: Andrea Damiano Di Milito (21), Antonio Volpe (21) in Rosario Nigro (20). Aldo Berardini (30) in Damiano brat Antonio (17) sta se hudo ranila. Na via-dukto v Calatafimi pa se je utrnulo življenje sedemnajstletne Angele Tristaino: vozila se je na zadnjem sedezu motorja, ki je celoma trčil v fiat 127, in obležala mrtva - varnostne celade ni imela.

Ker ga je pekla vest se je po treh letih prijavil zaradi zločina

AGRIGENTO - Mario Pecoraro (24 let) iz Calamancije je izpovedal karabinjerjem, da je 28. februarja 1990 s kamnom do smrti potolkel prekupevalca z mamilu Domenica Schembreja (25). Zaradi tega so Pecorara že prijavili sodniku, ki pa je menil, da so indici v potrditev njegove odgovornosti pomanjkljivi. V preteklih dneh je storilec telefonski karabinjerjem in jim priznal uboj, a svojega imena ni povedal, vendar so spoznali njegov glas, ga pozvali na zagovor in spet je priznal, »ker me je prevec pekla vest«. Povedal je tudi, da je nesrečnika ubil zato, ker ga je javno označeval kot »spijona karabinjerjev«.

Gradež in Lignano močno potrebuje policijski komisariat

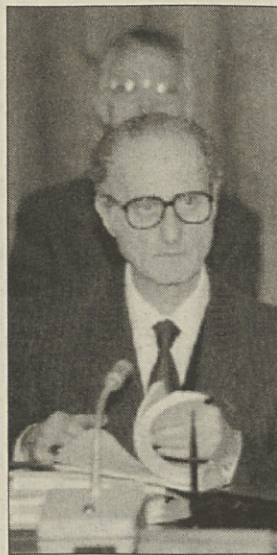
TRST - Na zasedanju deželnega sveta svobodnega policijskega sindikata L.L.S.P.O. so poleg problemov, ki zadevajo ureditev poklicnih staležev in obnovitev vsedravnne delovne pogodbe, obravnavali tudi pereče vprašanje pomanjkljivega organika. To je opaziti zlasti na mejnih prehodih Furlanije-Juljske krajine, a tudi na videmski in goriski kvesturi. V isti sapi so se odločili, da naslovijo notranjemu ministru Mancinu poziv, naj poskrbi za odprtje komisariatov v Gradežu in Lignano. Gre za pomembni turistični središči, kjer se policisti pomnožijo samo v letni sezoni, kjer pa bi bilo nujno treba zagotoviti ljudem večjo varnost skozi vse leto. Tako bo mogoče zavreti bohotenje zločinskih pojavov.

PODKUPNINSKA AFERA / CONSO NA KONGRESU SODNIKOV

Minister ne namerava brisati kaznivih dejanj

Sodniki potrili, da bodo skrbeli za »moralno vprašanje«

COMO - Vsi so pričakovali, da bo spregovoril o zakonskem odloku, ki naj bi prispeval k politični rešitvi podkupninske afe. Toda pravosodni minister Giovanni Conso je obsel ta problem in posvetil svojo dveurno razpravo pravosodni politiki in reorganizaciji italijanskega »stroja pravice«. Očitno je problem se prežgoc in pravosodni minister, ki

Minister Giovanni Conso

se je z Amatovo vlado enkrat že opek, se k njemu noče povrniti, preden ni skupno z ministrskimi kolegi razčlenil celotne problematike. Na nekaj problemov podkupninske afe se je Conso povrnil v repliki,

potem ko ga je predsednik kongresa izzval s pozivom, naj ne pristane na »brisanje kaznivih dejanj, ki so pretresla družbo«.

Conso je spet poudaril, da je proti depenalizaciji hudih kaznivih dejanj, obenem pa je priznal, da je v hudi zagati zaradi razprave, ki se je razvila v teh dneh zlasti na časopisih in po kateri bi se zdelo, da vsak prijem (od uvedbe pogajanja med obtožencem in tožilec do nagrade tistim obtožencem, ki »izpraznejo malho«) teži k brisanju kaznivih dejanj v korist politikov. In nekoliko izizivalno je pravosodni minister vrnil sodnikom, da je ta polemika najbrž pokopala možnost depenalizacije manjših prekrškov, kar v največji meri bremeni stroj italijanske pravice. V tem okviru je Conso tudi demantiral morebitna pogajanja s sodnikom Antoniom Di Pietrom o vsebini zakonskega odloka za politično rešitev podkupninske afe. »Di Pietro je prišel v petek v Rim,« je pojasnil Conso, »da bi podpisal izjavo, s katero je sprejel imenovanje v skupino izvedencev, ki bodo pripravili nacrt za informatizacijo sodnih uradov«.

VOJIMIR TAVCAR

V ostalem je Conso oral temelje svoje sodne politike in pri tem izpostavil kot glavni dve točki: uvedbo »laičnih« sodnikov, ki naj rešujejo vse drobne spore in prekrške, da ne bodo s tem obremenjeni »pravi« sodniki, in informatizacija sodnih uradov.

Ministrov govor je bil

Skrivnostna akcija proti podjetniku Enzu Papiju osumljencu v podkupninski aferi

TURIN - Neznanci so v noči na nedeljo imeli na muhi dva avtomobila Enza Papija, bivšega pooblaščenega upravitelja družbe Cogefar Impresit, ki je vpleten v preiskave milanskih sodnikov o podkupovanjih in protizakonitem finansiranju političnih strank. Vlomili so v vrt njegove vile v kraju Pino Torinese in ustrelili proti tankaj parkiranim fiat u no in lanci temi šest nabojev. Ena krogla se je zarila v karoserijo lancia theme, druga v levi bok fiata uno. O dogodku so karabinjerji uvedli preiskavo. Ugotovili so, da so neznanci uporabili za svoje podlo dejanje pistolo kalibra 38. Po pričevanju samega Papija kaže, da so se neznanci pritihtopili v vrt njegove vile približno ob enih zjutraj. Oškodovanec je turinjskim sodnikom izjavil, da je takrat slisal sum z vrta, a sploh ni pomislil, da bi lahko slo za strele. Sele zjutraj je opazil škodo na avtomobilih. Nekateri očitki so potrdili, da so nekaj po uri eni opazili dva avtomobila, ki sta se oddaljila od Papijeve vile. O vsej zadevi se je pozanimal tudi vodja vsedravnega vodstva boja proti mafiji, Bruno Siclari, iz česar gre sklepati, da dajejo preiskovalci dogodku precejšen pomen.

TRST / BALOTAŽA ZA PREDSEDNIKA POKRAJINE

Širše zavezništvo proti novi desnici

Včeraj potekel rok za nove volilne naveze

TRST - Na balotazi za izvolitev predsednika trzaskeske Pokrajine bodo Sardosa Albertinija in Franca Codega, ki sta se prebila v drugi krog kot kandidata Liste za Trst oziroma Zavezništva za Trst in Demokratične stranke levice, predstavljali isti simboli kot v prvem krogu. Včeraj je namreč potekel rok za izoblikovanje novih volilnih navez, ki bi predstavljale enega ali drugega kandidata, vendar se na trzaskem sodišču ni javil nihče, tako da bo na volilnicah pod znakom LPT nastopal Sardos Albertini, pod znakoma Zavezništva za Trst in DSL pa Franco Codega. To pa seveda ne pomeni, da se ni okrog kandidatov osnovalo širše zavezništvo, vendar pa bo podpora drugih sil »zunanjega« tipa. Na osnovi novih volilnih predpisov pa to pomeni, da bodo kot svetovalci zasedli prostore v pokrajinskem svetu izključno pripadniki tistih strank oz. zavezništev, ki so z lastnim znakom stopili s enim od dveh kandidatov. Simbolu oz. simbolom zmagovalca bo pripadlo 60 odstotkov sedežev, »drugovrstenci« bo dobil ostalih 40 odstotkov.

Ce je znano pod kakšnimi simboli bosta v nedeljo, 20. junija - tudi tokrat bodo volitve samo

en dan - nastopila Sardos Albertini in Franco Codega, pa razmerje sil se ni povsem jasno. Predvsem pa bo treba razrešiti, kako je s prizivom misovcem, ki so se pritožili na Dezelno upravnno sodišče (TAR), čes da so bili oškodovani za nekaj sto glasov in se zato z lastnim kandidatom niso uvrstili v drugi krog. Franco Codega je namreč le v zaključni fazi prestopanja za las prehitel predstavnik MSI-DN Di Giorgia. Vsekakor so se misovci kajoc na odločitvi TAR opredelili za »istrskega« kandidata LPT, ki ni zelo dalec njihovim stališcem, že takoj so Sardosa Albertinija podprli liberalci, pred dnevi pa mu je svoje malostevilne glasove obljubila tudi Liga upokojencev. Če sesteje mo glasove iz prvega kroga, bi to zneslo 37, 6 odstotka.

Zavezništvo, ki v drugem krogu podpira Franca Codega, je veliko širše in tudi sestevek glasov, ki so jih posamezne stranke prejele v prvem krogu, je višji. Codego so že v prvem krogu preko Zavezništva za Trst podprli Zeleni, republikanci in številni neopredeljeni, preko lastnega simbola pa DSL. Tem silam so se v prejšnjih dneh predvsem iz prepričanja, da je izvolitev Codega edina

možnost za zaustavitev »bojnega pohoda« desnice, pridružile se Stranka komunistične prenove, gibanje Mreza (Rete), Slovenska skupnost in številni socialisti (ne pa sen. Arduino Agnelli). Krščanska demokracija, ki je v prvem krogu prejela 13, 9 ods. glasov, pa se je odločila za »nevtalnost« in je že vnaprej napovedala, da bo v novem pokrajinskem svetu nastopila kot »konstruktivna opozicija«. Glede kandidatov jasnega stališča torej ni zavzela, čeprav je v tiskovnem poročilu napisala, da je KD nikakor ne more povezoovati z misovci (vendar niti ne s SKP), da pa kot »neobhodno potrebna sredinska sila« hoče ostati v centru. Kljub temu ni pričakovati, da bodo tradicionalni volivci te stranke v nedeljo odšli na celodnevno kopanje, saj je med drugim Codega predstavnik katoliškega sveta. Dokončne besede glede balotaze pa ni povedala Severna liga, katere kandidat je v prvem krogu prejel 16, 9 ods. glasov in ki je v dezelnem morilu trenutno najmočnejša stranka. Takoj po prvem krogu je Liga izjavljala, da je podpora kandidatu nacionalistične sile kot je LPT neverjetna, vendar si je »vzela čas« za dokončno stališče. (bip)

TISK / JUBILEJ PREDHODNIKA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

V polnem vretju priprave na proslavo 50-letnice Partizanskega dnevnika

Srečanje s partizani in aktivisti iz Križa, ki pozivajo k množični udeležbi

TRST - Partizani in aktivisti sekcije Evald Antonic - Stojan iz Križa so s predsedovanjem Ferdinanda Bogatca sobotno srečanje namenili informaciji o pripravah na proslavo 50-letnice Partizanskega dnevnika, ki se bodo začele s partizanskim mitingom na Vrhu, 4. julija letos.

Na pobudo odbora za proslavo, ki jo organizirata SKGZ in Primorski dnevnik, je bila podana informacija o zgodovini partizanskega tiska, ki se je na Primorskem začel siriti že na jesen leta 1941, se bolj pa poleti 1942, ko so začele nastajati tudi partizanske civilne tehnike. Prva številka Partizanskega dnevnika, kot edinega dnevnika osvobodilnih gibanj v Evropi, je izšla 26. novembra 1943 v kmečki hiši v vasi Zakriž nad Cerknem. Nato je dnevnik ob dosledni konspiraciji in sodelovanju ljudi s Primorske stalno rasel, dokler ga niso začeli tiskati v znameniti tiskarni Slovenija pri Vojškem, od koder je izhajal v nakladi tudi do 7.000 izvodov. Tiskarne sovražnik niti v najhujših ofenzivah ni niko-

li odkril, pozneje pa je dnevnik se trikrat izšel v osvobojenem Trstu maja 1945, 13. maja pa je kot njegov naslednik začel izhajati Primorski dnevnik.

Krski borci so se na srečanju zavzeli za to, da se proslavljanja te edinstvene obletnice množično udeležijo ljudje iz vseh krajev, pri čemer je bila izražena tudi želja, da bi se pomena Partizanskega dnevnika zavedale tudi mlajše generacije.

Srečanje v Križu je bilo tudi priložnost za ogled videokasete, ki je bila posneta ob nedavnem obisku kiske sekcije partizanov na planini Prato-lungo v Dolini Camonica, kjer je leta 1943 s skupino partizanov padel v zasedi tudi kriški rojak Henrik Stefancic. Spomenik padlim predstavljaja 11 stotov težak kraski kamen, ki so ga kriški borci priskrbeli sborcem iz okolice Brescie, kjer v Lumezzanu počiva tudi kriški junak, komandant 122. brigade Garibaldi Josip Verginella, odlikovan z zlato kolajno za zaslu-ge v odpornosti.

S srečanja v Križu (foto Ferrari/KROMA)

GRADEŽ / MEDNARODNO SREČANJE SINOV IZSELJENCEV

V iskanju prave narodnostne identitete

Na enotedenskem srečanju bo sodelovala tudi skupina sinov slovenskih izseljencev

GRADEŽ - Kaksen je odnos novih generacij emigrantov do domovine očetov in dedov? Kakšen je njihov odnos do narodnosti? Kako gledajo na organiziranost izseljeniških organizacij, na stike z domovino in na medsebojno povezovanje. Tudi o teh vprašanjih bo tekla beseda na enotedenskem mednarodnem srečanju mlajših generacij izseljencev, ki se je začelo včeraj v Gradežu in na katerem sodelujejo 120 mladih, sinov in vnukov slovenskih, furlanskih in trzaskih emigrantov. Pobudo je pripravilo

dezelno združenje za vprašanja izseljenstva, v katerem deluje tudi Zveza Slovencev po svetu, ki združuje slovenske izseljence.

In prav ravnatelj zveze Renzo Matteligi nam je povedal, da gre za forum, na katerem bodo imeli prav mladi glavno besedo in sami spregovorili o sebi. »Težko je namreč te ljudi imenovati emigrantov,« je dodal, »saj gre za sinove oziroma nečake pravih izseljencev. V številnih srečanjih, ki smo jih imeli z njimi, je takšno razmišljanje prišlo jasno na dan. Po drugi stra-

ni pa sta tudi pri njih razvidni volja in želja po pripadnosti, a brez vmesnih faz. Zato ne smemo govoriti o italijanskem emigrantu v Kanadi s slovenskim predznakom. Ta mladenci je v bistvu kanadski državljan s slovensko identiteto.«

Danes bo na videmskem gradu uradno odprtje foruma mladih izseljencev, na katerem bodo spregovorili predsednik deželnega združenja za vprašanja izseljencev Ottorino Burelli, predsednik Dezele Vinicio Turello in rektor videmske univerze Marzio Strassoldo.

Med pomembnejšimi pobudami velja spomniti na jutrišnje okroglo mizo (začela se bo ob 15. uri v hotelu Astoria), na kateri bodo udeleženci spregovorili prav v lastni identiteti in se vprašali, kaj pomeni zanje biti Furlan ali Slovenec. Gradeški forum bodo sklenili v soboto, ko bodo pripravili skupni dokument in se domenili o nadaljnjih akcijah.

Na gradeškem srečanju bo sodelovala tudi skupina desetih slovenskih sinov izseljencev iz Benecije, ki so v Braziliji, Kanadi, Argentini in Avstraliji. (R.P.)

VIDEM / BIENALE INTERGRAF

Razstava umetnikov iz 20 dežel skupnosti Alpe-Jadran

VIDEM - V Furlanskem centru za likovno umetnost so v soboto odprli četrti bienale Intergraf, na katerem sodelujejo umetniki iz dvajsetih dežel skupnosti Alpe-Jadran. Tem so se pridružili se nekateri umetniki iz švicarskega ticinskega kantona.

Pobuda Intergraf je nastala predvsem v želji, da bi združevala umetniški prostor Srednje Evrope in s tem prispevala k utrjevanju dobrososedskih odnosov. Tako je na predvečerašnji otvoritveni slovesnosti dejal predsednik videmskega centra poslanec Gabriele Renzulli. Poudaril je,

da dogodki v Bosni in Hercegovini mečejo tudi na videmsko razstavo senco žalosti in nemoči. Sicer pa je prav zaradi tega pomembno, da se množijo prireditve, na katerih izstopata sodelovanje in prijateljstvo.

Na slovesnosti so spregovorili tudi odbornik za kulturo videmske Pokrajine Primo Marinig, videmski zupan Piero Zanfagnini in deželni svetovalec DSL Cadorini.

Na letošnji razstavi, ki se bo zaključila 3. julija, sodelujejo tudi umetniki iz Slovenije Samuel Graffoner, Zora Stancic in Marija Staric-Jenko. (R.P.)

Ko sem v Primorskem dnevniku prebral komentar Bogota Samse »Koga moti gospodarska moč slovenske manjšine?«, ki se nanasa na pisanje Dela, sem se hotel na lastne oči prepričati, za kakšno Delovo sumničenje in natočevanje manjšinskih organizacij pravzaprav gre. In ni mi žal. Ce je bil avtor komentarja v Republiki ogorčen, sem jaz, in ne samo jaz v tukajšnjem zamejstvu, zgrozen nad tako pisarjo in politiko vodilnega matičnega časopisa.

Zakaj? - Ker vse, kar je novinar Igor Guzelj utegnil zbrati informacij ali pa so mu jih do brohotno natrosili, in je na njihovi osnovi konstruiral svoje zaključke,

vodi do ugotovitve, da je vse skupaj brez argumentov in dokazov, eno samo žalostno natočevanje. Zaradi tega se tudi ne bi zadrževal pri posameznih primerih nepreverjenih polresnic in lazi, ki mečejo slabo luc bolj na novinarja kot na obtoženo, pač pa me bolj vznemirjajo primeri Delovih odkritij in njegove zaskrbljenosti nad manjšinskimi »sumljivimi posli«. Tako n.p.r. Delo odkriva, zato da bi manjšinsko krovno organizacijo Slovensko kulturno gospodarsko zvezo vpletel v afero HIT, da je na sedežu ene izmed njenih organizacij (v stari Gorici) sedež Hittoursa - gre za laž, ki je imela zelo kratke noge, ko jo je SKGZ sama postavila tja, kamor sedi. Ali pa njihova ugotovitev, da je manjšinska finančna družba SAFTI povezana z Gospodarsko zbornico Slovenije. Hvala bogu da bi bilo tako, v prid matičnega kot manjšinskega gospodarstva! Ali pa tista o »ekspoziturah« iste družbe v sosednjih državah. Sancta simplicitas, kako pregrešno je odpiranje meje v integrirani Evropi, kamor si tudi Slovenija tako vroce zeli! Itd, itd... Odvec se mi zdi navajanje preostalih cvetk, ki jih Delov novinar ni pozabil zaliti.

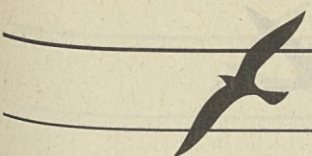
Toda vrnem se raje k razmišljanju o namenih in posledicah Delove

akcije, ki sicer ne bi zaslužila drugega kot posmeh in obzaloževanje, da prihaja prav iz matične domovine. Dejstvo, da se Delo »spravlja« na življenjske vire Slovencev v Italiji, me močno spominja na case, ko se je fasizem spravil najprej na slovenske gospodarske in finančne ustanove (zadrage, hranilnice in banke), da bi strl skupno z unicenjanjem njenih kulturnih institucij njeno narodno bit. Tudi po drugi vojni je dolgo trajalo, da se je manjšina postopoma, kljub odporom, začela postavljati na lastne gospodarske noge. In niti danes ji ni poslano z rožicami! Zlasti v zadnjem času doživljamo s krepitvijo skrajnih italijanskih desničarskih sil, ki nam odrekajo narodnostno zaščito in s tem tudi obstoj, podoživljanje nekdanjih težkih časov. No, in v takih razmerah, zlasti problematičnih v Trstu, prihaja taka »pomoc« iz matičnih krogov, kar v bistvu gre na roko prav tistim, ki smo jim se vedno trn v ocesu in kujejo nacрте celo o spremembah meje. Kdor v Sloveniji tega ne vidi ali noče videti, se hote ali nehoče postavlja na stran tistih, ki hočejo prav to, kar Delo podpira in odpira - Samsa pravi temu denuncianstvo - slabitev in zaviranje življenjskih virov zamejskih Slovencev. Kaj takega se ne bi moglo zgoditi nikjer na svetu!

Da je temu res tako, naj navedem živ primer. Zanimiv pa je sirsi komentar Primorskih novic z dne 8. junija, ki o aferah in pojavih (kot je tudi akcija Dela proti manjšinskim gospodarskim grupacijam) piše: »Obtožuje in linca se brez dokazov, obsodbe se snuje v kabinetih političnih strank. Vlogo tožilcev so prevzeli strankarski krivci in jurisniki, vlogo sodice pa strankarski politbiroji. Zasli smo v položaj, v katerem so obdolženci, ki niso po meri tej ali oni stranki, postavljeni v položaj, ko morajo sami zbirati materialne dokaze o svoji nedolznosti, sodbe pa se izreka v rubrikah Pisma bralcev ali Prejeli smo.« Tako glas s sosednje Primorske.

Zalostno je, da v omenjene zdrahe mesa-jo tudi našo manjšino, se bolj žalostno pa je, da pri tem sekundirajo nekateri prodani sonarodnjaki.

R. Z.

FOJBA / SVEČANOST

Nezakonita propaganda

Občina Trst podprla desničarja Sardosa Albertinija

Za volilno kampanjo vse prav pride. Tudi izkoriščanje ali zloraba spomina mrtvih. To se je včeraj zgodilo na bazovski fojbi, kjer sta Trzaska občina in Odbor za počastitev padlih v fojbah priredila spominsko svečanost ob 48. obletnici odhoda jugoslovanskih čet iz Trsta.

Zadeva je znana. Prireditve ne bi smelo biti, saj novi volilni zakon prepoveduje javnim upravam izvajati kakršno koli propagandno delovanje v obdobju 30 dni pred volilno kampanjo in med samo volilno kampanjo. V brk predpisu pa se je odstopajoci zupan Staffieri pojavil včeraj do-

poldne z ramo ob rami s predsednikom Odbora za počastitev žrtv in kandidatoma desničarskega Trsta v nedeljski balotazi za predsednika pokrajine, Paolom Sardosom Albertinijem, pred marmornato ploščo. Komemoracija je bila dejansko dobro zrezirana volilna manifestacija za desničarskega kandidata, pa čeprav Sardos Albertini ni spregovoril. O prireditvi le kamentek: zaključila se je ob zvokih Verdijevega Va pensiero, pesmi, ki je v sedemdesetih letih spremljala Almiranteve shode v Trstu. Nič drugega, saj so fašisti najavili, da bodo v nedeljo podprli Sardosa...

VREME / PO VROČINI IN SONCU

Hladno vreme, dež in nesreče

Nesreče na srečo brez hujšega

Val slabega vremena je zajel včeraj Trst in njegovo okolico. Po petkovni ponočni nevihti, ki je že nekoliko ohladila za ta čas skoraj rekordno toplotno, in po sobotnem pretežno sončnem dnevu, so včeraj temni oblaki že zarana prekrili nebo. Hladna fronta, ki so jo sicer vremenslovci točno napovedali, je z vetrom in predvsem z dežjem omilila vročino.

Temperatura je v nekaj urah padla za več stopinj in prisilila ljudi, da so se topleje oblekli. Mesto je bilo tudi včeraj dokaj pušto, prav tako mestna okolica, kar pomeni, da so ostali ljudje ob tako nenaklonjenem vremenu najraje doma.

Tisti, ki so se podali na pot, so morali pošteno paziti, saj je dež nevarno razmčil cestista. Mokri asfalt jo je nekaterim za hrbtno zagodel: karabinerji, policija, gasilci in osebje Rdečega križa so morali poseči na kraju nekaterih prometnih nesreč (na avtocesti pri Devinu, v Miramarskem drevoredu pri železniškem nadvozu pri Barokovljah in v križišču z Ul. Roiano), ki pa niso zahtevale hujših posledic.

Vremenslovci napovedujejo za danes že spet spremenljivo vreme z moznimi plohami. Na sonce bo treba torej še počakati...

Škof Lorenzo Bellomi pozval tržaško prebivalstvo k sožitju

Včeraj je bila tradicionalna procesija za sveto resnje telo. Verniki so obšli mestno središče in se povzpeli do stolnice sv. Justa, od koder je škof Lorenzo Bellomi v poprocesnem razmišljanju idealno zaoblegel s pogledom Trsta: »To je značilna ljudska svečanost, avtentično ljudstvo pa živi od globokih in neumljivih vezi. Zgodovinske napetosti, ki ga včasih na videz razcepljajo, pa v resnici privlačijo na površje bistvene vrednote, ki skupaj s krščansko modrostjo dajejo odgovor na velika vprašanja o življenjskem obstoju. Danasnje vprašanje, ki spreletava našo družbo kot trepet od strahu, zadeva razkroj moralnosti. Vse preveč negativnih pojavov povzroča in zastruje razdi-

rajoče travme, ki okrnjujejo spodobnost in zaupanje med ljudmi, med letimi ter institucijami, med sožitjem in njegovimi nosilnimi strukturami. Danes je mesto polno zbeganih, utrujenih in nervoznih, zalostnih in nejevoljnih ljudi. Potrebni so mu razumevanje in spodbujanje, tolažba in upanje. Naso stvarnost sestavljajo vezi in nepopolnosti, znotraj teh pa zlo igra svojo oslabitveno in izkrivljajočo vlogo: odvisnost podoživljamo kot zatiranje, omejitve kot krivico, trpljenje, krivde in egoizem pa kot hude drame. Evharistija, ki vse to zanika in prerašča, naj se utrdi v srzi nase biti in našega sožitja kot moč in pravilo misljenja, obnašanja in vzajemnih odnosov.«

GORICA-TRŽIČ / POKRAJINSKE IN OBČINSKE VOLITVE

Večina strank se ni opredelila za nobenega od kandidatov

SSK s KD za Pokrajino: nujna izbira za izvolitev svetovalca

V prvem dvoboju se nista izkazala

Prvo neposredno soočenje med kandidatoma za predsednika pokrajine je bilo včeraj na valovih Ljudskega radia. Bolj kot med sabo pa sta se kandidata pogovarjala s poslušalci. Dalec največ ključev je bilo za kandidata Lige Monico Marcolini, ki je "neznani predmet" teh volitev, medtem ko je Alberto Bergamin ostal nekoliko v senci. Vtis smo imeli, da je oddaja potrdila "image", ki ga imata kandidata v javnosti. Bergamin se je izkazal kot spretnější govornik, gotovo bolj informiran o konkretnih upravnih problemih obenem pa tudi nadaljevalec dosedanje politične prakse. Četudi se je skusal nekoliko distancirati od sistema strank, se ni mogel otegniti vloge in podobe človeka, ki je politično izraz aparata KD. Po drugi strani je Marcolinijeva pokazala vso svojo neizkušenost in nepoznavanje problemov, večkrat se je znašla v hudi zadregi (na primer ko jo je poslušalec spomnil na spore v vrstah Lige ob primeru Larise).

Dokaj zmedene pojme je Marcolinijeva pokazala tudi pri vprašanju o odnosu Lige do slovenske manjšine. V isti sapi je namreč zagotovila, da je Liga absolutno za zaščito manjšin, da nima ničesar proti Slovincem, da pa morajo biti pravice vseh manjšin enake in da so Slovenci že dovolj zasciteni. Na drugo vprašanje pa je se pristavila, da se bo Liga zavzemala za kulturno odpiranje in sodelovanje s sosedi, zlasti s Slovinci in Avstrijo.

Po drugi strani se tudi Bergamin ob edinem vprašanju, ki se je dotaknilo odprtosti ob meji, ni kaj prida izkazal: glede pokojnin INPS državljanom nekdane Jugoslavije je namreč izrecno poudaril, da se bo v primeru izvolitve odločno zavzel za revizijo sedanjih norm.

Tako ena kot drugi kandidat sta dala vtis, da se glede narodnostnega vprašanja in obmejnega sodelovanja skusata cimbolj prikupiti nacionalistični desnici: skrajno previdne izjave od odprtosti je namreč krepko uravnovešalo podprejanje najbolj togi desničarski zaprtosti.

Podrobneje ne bi navajali vseh njenih odgovorov glede konkretnih vprašanj (saj jih tudi ni bilo veliko), omenili bi le to, da oba kandidata zaenkrat se prikrižata imena odbornikov, ki ju nameravata izbrati. Bergamin je napovedal, da bo svojo ekipo in program predstavil nočjo, Marcolinijeva pa je dejala le to, da odbornike se izbirajo in to zgolj na osnovi sposobnosti in moralnosti.

MARKO MARINCIC

Včeraj je potekel rok za povezave v balotazi za izvolitev predsednika pokrajine. Kandidat KD (in PSDI) Alberto Bergamin bo lahko računal se na podporo Slovenske skupnosti, saj so včeraj vložili izjavo o povezavi. Kandidatka Severne lige Monica Marcolini pa bo tekmovala sama, saj je vodstvo Lige zavrnilo vse ponudbe o zavezništvu. Oceno so prepricani, da bodo sami najboljše izkoristili proteste volilcev in morda zbrali več glasov kot bi jih s katerikoli zavezništvom. Marcolinijeva je včeraj to stališče utemeljila z geslom, da se Liga povezuje neposredno z ljudmi in ne s strankarskimi tajnistvi.

Zanimivo je, da so se za enega ali drugo kandidata opredelile stranke, ki ne predstavljajo niti polovice volilcev: KD z zavezništvom je v prvem krogu prejela slabih 25 odstotkov glasov, Liga približno 22. Misovci in vsa levica od DSL do SKP, od Zelenih do PSI in liste Cittadini per l'Isontino se niso opredelili in so izbrali opozicijo, četudi za ceno izgube številnih svetovalskih mest. Najvisjo ceno bodo placali socialisti in Cittadini, ki bodo ostali brez svetovalca na pokrajini, pa tudi DSL se bo morala zadovoljiti le z dvema.

Poglavje zase je vprašanje slovenske manjšine, ki tvega, da bo ostala brez predstavnstva. Edini se v igri je Da-

mijan Terpin na listi SSK, ki je po neuspelem poskusu pri Ligi imel v povezavi s KD edino možnost za izvolitev. Treba je bilo torej postaviti vse na Bergamina: samo v primeru njegove zmage SSK izvoli svetovalca. In se v tem primeru je vprašanje, kolikšna bo njegova moč. Če zmaga Bergamin, bo namreč KD sama razpolagala z 12 svetovalci (na 24), PSDI in SSK pa bosta imeli po enega. Njuna politična moč bo torej res majhna.

Kakšna bo sestava pokrajinskega sveta v primeru zmage enega ali drugega kandidata? Če zmaga Marcolinijeva si Liga zagotovi vseh 14 svetovalcev večine, v opoziciji pa bo KD imela 4, DSL in Zeleni po 2, SKP in MSI po enega, vsi drugi pa bodo brez svojega predstavnstva. Če zmaga Bergamin bo KD imela 12, PSDI in SSK po enega, v opoziciji pa bo Liga imela 4 svetovalce, vsi drugi pa enako kot v prejšnji varianti, torej DSL in Zeleni 2, SKP in MSI 1, ostali nobenega.

V Trziču na volitvah za zupana prav tako ne bo dosti povezav. Kandidat DSL Persi lahko računa le na listo Cittadini per Monfalcone (Zeleni, Rete, PRI), četudi ga bodo najbrž podprli tudi volilci PSI in SKP. Kandidat liste Popolari Calzolari pa razen PSDI ni dobil zaveznikov. KD in Liga sta med (vsaj uradno) vzdržanimi.

NESREČE

Serija veržnih trčenj na avtocesti

Dež je skupaj z blagodejnimi učinki za pridelke prinesel tudi nevšečnosti za avtomobiliste. Do številnih veržnih trčenj je včeraj zaradi spolzkega asfalta prislo na avtocesti A4 na meji med gorisko in videmsko pokrajino ter dlje proti Palmarnovi in San Gorgiu. V najhujšem je bilo okrog poldneva vpletenih 12 vozil, nihce od potnikov pa ni bil težje ranjen. Zaradi trčenja je bil promet močno oviran in se je v prvih popoldanskih urah ustvarila tudi do 6 km dolga kolona vozil.

OBVESTILA

OBCINA MARIAN sporoča, da bo do 2. julija drž. cesta 305 skozi Marian delno zaprta prometu zaradi nujnih del.

KINO

GORICA VITTORIA 20.00-22.00 »Fiorile«.

CORSO 18.00-22.00 »Lo sbirro, il boss e la bionda«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI PROVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.

DEZURNA LEKARNA V TRŽICU S. NICOLO', Ul. I Maggior 94, tel. 790338.

KD Fran Venturini

ŠAGRA NA KRMENKI

Danes, 14.6.: od 20.00 do 24.00 ples z ansamblom HAPPY DAY

Delovali bodo dobro založeni kioski!

OBVESTILO NAROCNIKOM, ki želijo prejemati dnevnik v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naproša naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 12. do 18. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

URNIK sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primorskem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 - 12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne 13.30-17.00: od ponedeljka do petka PUBLIEST

ob sobotah Redakcija Primorskega dnevnika - tel. 7796600

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK, 14. junija 1993 VALERI

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.55 - Dolžina dneva 15.40 - Luna vzide ob 1.36 in zatone ob 15.24.

Jutri, TOREK, 15. junija 1993 VID

LEKARNE

Od ponedeljka, 14. do nedelje, 20. junija 1993 Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPCINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznica od 14. do 20. ure in priznica od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje - 21.30 »Orlando«, i. Michael Douglas in Robert Duvall.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 »MAC«, r. in i. John Turturro.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Lake consequence - Un uomo e due donne«, i. Willy Zane.

NAZIONALE 2 - 16.00, 20.00, 22.10 »Curve pericolose«, i. Roger Rabbit.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«, i. Christian Slater in Marisa Tomei.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il mio amico scongelo«.

EDEN - 15.30, 22.10 »Pioggia di sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, i. Michael Douglas.

LUMIERE - 18.00, 20.05, 22.15 »Toys - Giocattoli«, r. Barry Levinson, i. Robin Williams, M. Gambon, D. O'Connor, J. Warden.

ALCONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Fiorile«, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Claudio Bigazzi, Athina Cenci, Lino Capolicchio.

RADIO - 15.30, 21.30 »I caldi peccati«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

IZLETI

SK BRDINA organizira izlet na 20. junija dvodnevni izlet na Kaprun (Avstrija). Smučanje bo pod vodstvom klubskih vadiateljev. Za informacije tel. št. 212859 in 226271 ob večernih urah.

ŠOLSKE VESTI

UCENICI OSNOVNE SOLE F. Bevka vabijo na zaključno prireditve, ki bo v prostorih openskega otroškega vrta danes, ob 18. uri.

SSS obvešča profesorje srednjih in višjih sol, da je razpisnan natečaj po naslovu za vstop v stalež. Kandidati naj vložijo prošnje na deželni solski urad do 7. julija. Informacije in obrazce prošnje so na razpolago na sedežu sindikata, Ul. Carducci 8, Trst, tel. 040-370301 od torkih ob 11.30 do 13. ure, ob sredah ob 17. do 18.30, ob četrtkih od 9.30 do 11. ure in ob petkih od 15.30 do 16.30.

UCENICI osnovne sole P. Tomaziča iz Trebeč vabijo na ogled razstave ročnih izdelkov danes, ob 11. do 12.30 in ob 16. do 19. ure; v tork, ob 9. do 12. ure.

ČESTITKA

Danes v Repnu STOJAN slavi. Se veliko zdravih dni mu želijo njegovi dragi vsi.

MALI OGLASI

OSMICO so odprli pri Miskotu na Opčinah - Ul. Peonie 3.

OSMICO je odprl v Prebenegu Viljem Bandi. Toči belo in crno vino.

OSMICO ima odprto Josko Skerk v Salezu 61.

OSMICO je odprl Ladi Rebula - Repnic 2.

OSMICO ima Lupinc v Praprotnu. Toči sortirana vina.

OSMICO imajo Pri županovih v Medji vasi st. 1.

PRI COLJEVIH so odprli osmico v Samatorci 20.

OSMICO ima Ivan Tercon v Mavhinjah.

NA PROSEKU iscemo izkušeno pomočnico za celodnevno nego ostarele gospe, občasno tudi ponoci. Tel. 225197.

PRODAM avtomobil Golf-match, letnik '85, prevozenih 88.000 km, v odličnem stanju, edini lastnik upokojenec. Telefon 825845.

PRODAM motorno kolo znamke Cagiva 125. Tel. 229227 ali 200175.

NA PROSEKU je na prodaj večja stanovanjska hiša s 500 kv m dvorišča, primerna za dve družini. Tel. 229343 po 20. uri.

PRODAM avtomobil Lancia prisma 1600 v dobrem stanju. Tel. 040-200665

A 112 ELEGANT letnik 80, v dobrem stanju, z opravljenim tehničnim pregledom prodam; telefon 228365

PRODAM Fiat 127-900L, rdece barve, prevozenih 66.000 km, v dobrem stanju, s tehničnim pregledom, cena po dogovoru. Tel. 225590.

KUKUKOVI so v Dobrodo bu odprli kmečki turizem: imajo odprto vsak dan in vabijo na obisk.

STROKOVNO nastavljam centralne napeljave za ogrevanje in kopalnice; brezplačni predračuni. Tel. 228390.

PRODAM avto Lancia delta 1300LX, letnik 86. Tel. 040-200377.

DELO bodo zacasno po dogovoru brezposelni z lastnim avtomobilom za razna opravila na vrtu, področje od Miramara do Kriza. Telefon št. 363434 ob urah poslovanja uradov.

RIBOGOJNICA AGROITICA GLINSICA iz Boljunca nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel.st. 228297.

PRISPEVKI

V spomin na Ludvika Mokole darujeta Lidija in Maks Kralj (Slivno) 50.000 lir za VZPI-ANPI Devin-Nabrezina.

Namesto cvetja na grob Selme Mauri darujeta Norma in Lidija Glavina 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Ob krstu nekakinje Mire daruje Mira Kraus 50.000 lir za CPZ Sv. Jernej in 50.000 lir za Sklad za popravo orgel na Opčinah.

Ob krstu hčerke Mire daruje Edi Kraus 100.000 lir za CPZ Sv. Jernej.

V spomin na drago Mirko Stoka daruje družina Valencic 50.000 lir za CPZ Sv. Jernej.

V spomin na pok. Serafa Hrovatina daruje Tončka Gorkic 50.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob pok. Ivane Susic daruje sestrica Tončka Gorkic 50.000 lir za cerkev Sv. Jerneja - Opčine.

Namesto cvetja na grob Serafa Hrovatina darujeta

Liliana in Riko z družino 50.000 lir za SKD Tabor.

V počastitev spomina Serafa Hrovatina darujeta Lojze in Viktorija Berce 25.000 lir za SKD Tabor in 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na Serafa Hrovatina darujeta Zmago in Marko Filipcic 25.000 lir za SKD Tabor in 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V spomin na dr. Serafa Hrovatina daruje Tatjana Carli 50.000 lir za Ljudski dom v Trebach.

V spomin na pok. dr. Serafa Hrovatina darujeta Franca in Guido Vremec 50.000 lir za CPZ Sv. Jerneja.

V spomin na moza Zorana daruje Lojzka Susic 50.000 lir za Sklad za popravo orgel na Opčinah.

V spomin na Serafa Hrovatina darujeta Magda in Karlo Kalc 50.000 lir in Kristina Kalc 50.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Serafa Hrovatina daruje Eda Milic 30.000 lir za Zbore Vesela Pomlad.

V počastitev spomina dr. Serafa Hrovatina in Ivanke Susic daruje Delka Ferluga z družino 50.000 lir za popravo orgel na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Ivanke Susic daruje Livia Susic 20.000 lir za cerkev Sv. Jerneja na Opčinah.

Natasa Smoljak daruje 10.000 lir za KD Grad.

V spomin na pok. Tončko Vidau daruje družina Vidali (Bani) 72) 30.000 lir za KD Grad.

V spomin na oceta Franca Sedmaka darujeta Srečko in Sonja 30.000 lir za spomenik NOB v Krizu.

V spomin na Borisa Tavcarja daruje družina Bradassi 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Ob 1. obletnici smrti dragete Zore darujeta Pino, Mariuca in Darko 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Ob 1. obletnici smrti Zore Bradac vd. Pecchiari darujeta Anica in Mario Cok 20.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V počastitev spomina strica Serafa daruje družina Race 100.000 lir za MoPZ Tabor - Opčine.

V spomin na Selmo Mauri in na Franca Capuzza darujeta Egida in Milio Zobec 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Nenadoma nas je zapustil nas dragi oče

Ermanno Švab

Pogreb bo danes, 14. junija, ob 12. uri iz mrtnišnice glavne bolnišnice v cerkev v Krizu.

Zalostno vest sporočajo: hčerke, sinovi, vnukinje, vnuki, Elvira s sinovi in drugi sorodniki.

Kriz, 14. junija 1993

14. 6. 1991 14. 6. 1993

Savina Remec

Pogresamo te!

Nerina in vsi, ki so te imeli radi.

Trst, 14. junija 1993

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779669 - fax 040-773175

Fototavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-779660, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristoni 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

KOMENTAR

Civili in politiki: zakoni pišejo novinarje...

BRANE PIANO

Ministrstvo za informiranje, dokler smo ga imeli in je bilo predvsem ministrstvo za propagando, ni opravilo svoje glavne naloge - ni zasnovalo nadzora javnosti nad politiko. Jelko Kacin je ze vedel, zakaj. Zdaj so novinarji sami sestavili zakon o pravicah javnosti in obveščanju. Mile Setinec se je takoj lotil pisanja protizakona.

Kolikor je mogoče izvedeti, naj bi Setinec zakon govoril o javnih glasilih in kljub temu zajel le del sredstev obveščanja. Tisti, ki so ga pripravili v Društvu novinarjev Slovenije, pa se posveča pravici javnosti do obveščnosti kot institutu civilne družbe, ki ga lahko omeji le veljavna ustava, kazenski zakonik in sam zadevni zakon, nikakor pa ne dopušta upravnega poseganja v svobodo obveščanja in njenega omejevanja. S tem, ko vlada pripravlja zakon, ki bo bolj omejeval pravico do obveščnosti kot pa brzdal moc političnih elit, ki izhajajo iz njihovega posedovanja informacij in od javnosti neodvisne presoje, kdaj jih posredovati in ce sploh, se v Sloveniji se enkrat potrjuje, da je do ravnovesja med državo in civilno družbo še daleč.

Primerov, ki potrjujejo tezo, da stroka vse manj predpisuje pravila igre, politika pa vse bolj, ni malo. Vse afere zadnjih mesecev so prišle v javnost zato, ker je politika tako želela. Novinarje, ki so naivno mislili, da je razkrivanje svinjarj v interesu pravne države, in so to počeli brez odobrevanja vsaj dela politikov, so že zdavnaj razglasili za »kosovce« (trenutno nič več moderna etiketa), nekdane agente udbe (zelo v modi!) ali vsaj »bulvariste«. Kaksno nepotrebno slamaštiko, ki bo se bolj zmanjšala ugled slovenskega novinarskega čeha, si bo društvo novinarjev nakopalo v naivnem prepričanju, da je danes in tukaj mogoče politiki ponuditi pameten in sodoben zakon, si lahko ogledamo ob zapletih z zakonom o RTV. Skratka, novinarji, ki so želeli napisati zakon, bodo doživeli, da bo zakon napisal njih. Tako, kot jih je v Sloveniji pisal že od Vodnika sem.

Odkritje, da je Slovenija zanesljiv enakopraven partner

Slovenija bi lahko prevzela vlogo modela za centralno in vzhodno Evropo

INTERVJU / DR. NINA MAZI IN DR. BOŽIDAR VOLJČ

Vodja Urada SZO v Sloveniji, dr. Nina Mazi, je zaenkrat v njem popolnoma sama. Z grenkim nasmehom pravi, da je »zelo zanimivo«, da (komunikativne) tajnice z znanjem angleščine in nemščine preprosto ne more dobiti. Nalog pa je veliko.

Urad je deloval že pred uradnim »krstom« z najvišjimi botri. Kaksno je pravzaprav vase delo?

Naloga vodje urada ni »opravljanje dela« Svetovne zdravstvene organizacije, temveč gre predvsem

Dr. Nina Mazi

za povezovalno vlogo, mednarodno oziroma izmenjavo informacij na področju zdravstva. To pomeni tako imenovani »monitoring« slovenskih strokovnjakov v mednarodnem zdravstvenem prostoru, spremljanje in ugotavljanje

nje, s katerimi storitvami lahko konkuriramo, ter pretok informacij iz tujine k nam in nasprotno. To pa seveda pomeni, da mora biti za tako delo človek ne le pripravljen, temveč tudi ustvarjalen. Skratka, urad je dobesedno stična točka mednarodnega sodelovanja Slovenije na zdravstvenem področju.

Ali to pomeni se kaj več?

Vsekakor. To je lahko dobra podlaga tudi za odpiranje poti za sodelovanje z različnimi finančnimi ustanovami. Pa ne le to - pri nas imamo vrsto zanimivih in sposobnih ljudi, ki jih nismo znali predstaviti v svetu. Naziva »urad« se ne sme prestrašiti nihče, saj so dobrosloj vsi, ki se cutijo poklicane in sposobne, da bi sodelovali. Res pa je, da pogrešamo večje medministrsko sodelovanje. Zdravstvo se namreč prepleta tudi z okoljem, pa z vprašanji solstva, zdravstva nacina življenja ... Zaenkrat se je odzvalo ministrstvo za finance, bolj pa bi kazalo razviti sodelovanje na primer z ministrstvom za notranje zadeve, ker nas povezuje vprašanje zasvojenosti in mamil. Nobena ustanova si ne sme dovoliti zapiranja v svoj resor, saj smo za kaj takega premajhni, hkrati pa bi to tudi škodilo uspešnosti. Skratka, treba je upoštevati, da ima urad SZO tudi širše poslanstvo.

KATARINA NOVAK

BRNIK - Po vrnitvi iz Skopja sta se včeraj pri nas se enkrat ustavila generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) dr. Hiroshi Nakajima in regionalni direktor SZO za Evropo dr. Joeric E. Asvall. Po kratkem pogovoru na Brdu pri Kranju sta visoka gosta na letališče Brnik pospremila zdravstveni minister dr. Božidar Voljč in vodja novoodprtega Urada SZO v Sloveniji dr. Nina Mazi. S prvim obiskom visokih predstavnikov SZO sta zelo zadovoljna, saj ta pomeni novo stično točko mednarodnega zdravstvenega sodelovanja za naso državo.

Kaksne vtise pa sta dr. Nakajima in dr. Asvall prinesla iz Makedonije?

Kot sta nam povedala, sta odkrila nove možnosti za sodelovanje slovenskega in makedonskega zdravstva. Zal pa so teza ve s komunikacijo. Dala sta nam laskavo oceno, da je namreč Slovenija v zdravstvenem razvoju tako naprej, da bi lahko prevzela vlogo modela za centralno in vzhodno Evropo. Zlasti zato, ker pri nas preobrazba in spremljajoči pojavi potekajo sorazmerno mirno, kar bi bilo lahko za omenjene države »dobra solas«. K srču bi si morali vzeti zlasti njuno mnenje, da je Slovenija enakopraven partner, na katerega se lahko zanesemo - to pa je odvisno od nase zavzetosti in strokovnosti opravljanja nalog. Da bi svoje naloge opravljal cimbolje, smo SZO tudi zaprosili za svetovalca, ki naj bi nam pomagal pol leta.

Ministra za zdravstvo dr. Božidar Voljč, gostitelj najvišjih predstavnikov Svetovne zdravstvene organizacije, smo na ljubljanskem letališču ob njihovem odhodu vprašali, kako ocenjuje ta obisk.

Generalni direktor SZO je bil pri nas prvič. Kaksni so vaši vtisi?

Prijetno presenečenje za nas je bilo, da sta bila tako dr. Nakajima kot dr. Asvall s sodelavci izredno presenečena nad razvistiostjo našega zdravstvenega sistema in njegovo strokovnostjo. Kot sta mi dejala tudi danes, dejansko nista pričakovala tako urejene dežele in zdravstva. Za nas je to vsekakor zelo dobra »izhodiščna točka« tudi za širšo predstavitev našega zdravstva v svetu. Dr. Joeric Asvall je na primer med obiskom »sproti« ugotavljal, da naj bi SZO sodelovanje s Slovenijo intenzivno poglobila. To se nanasa zlasti na možnosti posredovanja znanja in dosežkov

naših izobraževalnih centrov v zdravstvu državam vzhodne Evrope.

Kaj to konkretno pomeni za nas?

Jasno je, da imamo tudi mi svoje želje in potrebe. Radi bi na primer zaposlili svoje ljudi na regionalnem uradu SZO v Kopenhagnu in v centrali v Zenevi. Tako bi bili tudi bližje možnostim dejanske pomoči, na primer pri samomarih, kjer smo skorajda nemočni.

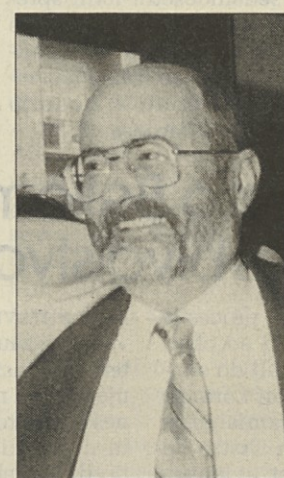
Med obiskom je bila omenjena možnost izvoza slovenske farmacevtske industrije, za kar pa naj bi država morala prejeti pogodbo o mednarodnih standardih SZO.

Res je. Slovenija bi se morala podrediti merilom SZO in z organizacijo podpisati pogodbo, pred tem pa bi morala svetovna organizacija preveriti, ali se potreben predpisani nadzor pri nas res izvaja. Čeprav tega se nismo podpisali, kaže poudariti, da naši proizvajalci Lek, Krka in Bayer pharma vse to že upoštevajo. Vendar bo pred podpisom skupina izvedencev le morala dati svoje mnenje. Tudi Evropska skupnost je k nam že poslala svoje strokovnjake za transfuziologijo, ki so jo ocenili zelo visoko. Vsekakor se nam odpirajo številna nova vrata, ki jih ne gre spregledati.

Dr. Nakajima je opozoril, da nismo povsem varni pred nevarnimi boleznimi, kot so na primer griza, zla-

tenica, tuberkuloza. Grozijo nam zaradi razmer v naši sosesčini in toplega vremena, to pa bi lahko vplivalo tudi na strah tujih turistov.

Nevamosti se zavedamo, a smo opozorila kljub temu veseli. Od nase vojne naprej pa je epidemiološka služba v nenehni pripravljenosti. Zato nam je tudi uspelo zelo hitro odpraviti pojave driske in hepatitisa v begunskih centrih. Večjega strahu zatorej ni. Hujša nevarnost so droge, saj se Slovenija vse bolj odpira,

Dr. Božidar Voljč

kar pomeni večji tranzit. Krivulja se vzpenja, zato nameravamo poglobiti sodelovanje s SZO. Na kratko pa bi lahko rekli, da SZO za nas ne pomeni samo pomoči, temveč je hkrati priganjac in pomočnik.

Danes zapora mejnih prehodov

MURSKA SOBOTA - Kmetje iz Pomurja in Stajerske se vedno vztrajajo pri svojih zahtevah, naj vlada uvede ustrezne zaščitne cene za uvoženo meso in kmetijske pridelke. Ker se vlada na te zahteve ni ustrezno odzvala, bodo kmetje danes navsezgodaj s traktorji zaprli mejna prehoda Dolga vas in Hodos. Če bodo promet preusmerili na druge mejne prehode, pa bodo prizadeti kmetje organizirali zaporo tudi na njih.

Protest kmetov bodo, kot kaže, izrabili tudi krajanje kulturne skupnosti Sulinci in prebivalci okoliskih vasi, ki od soboske občinske vlade zahtevajo, naj zagotovi sredstva za popravilo ceste. Na 20 kilometrov dolgem odseku naj bi občinska vlada poskrbela za asfaltno prevleko na starih makadamskih odsekih v skupni dolžini 6,5 kilometra. To cestno povezavo uporabljajo tudi tujci. Ker krajanje ne vidi drugega izhoda, bodo danes, kot so napovedali, v celoti zaprli območje KS Sulinci. Če njihovim zahtevam ne bodo ugodili, pa bodo območje ponovno zaprli 21. junija. (B.H.)

PLESNA ŠOLA BOLERO / HUMANITARNO - ZABAVNA PRIREDITEV

V Šentvidu so otroci plesali in peli proti kugi 20. stoletja

Izkupiček celodnevne prireditve je namenjen ljubljanski Infekcijski kliniki

ANITA ZMAHAR

LJUBLJANA - Na šentvidskem stadionu je vso nedeljo potekala humanitarna prireditev Plesmo in pojemo proti aidsu. »Ker se pri nas druži in zabava toliko otrok in mladih ljudi, smo pomislili na vse tiste, ki nimajo sreče in zdravja. Radi bi jim nekako pomagali, naše mlade pa opozorili na bolezen,« je povedala Janja iz Plesne sole Bolero, ki je pripravila zabavno-plesno prireditev, katere izkupiček so namenili Infekcijski kliniki v Ljubljani. Morda je bila večina otrok le premlada, da bi razumela resnost bolezni, zagotovo pa so se od devetih jutraj do poznega večera dobro zabavali.

Dopoldan je bil namenjen najmlajšim. Nastopili so plesalci iz vrtec in mlajše skupine iz Bolera. Vmes sta nastopila carovnik in Božo Kos, s katerim so otroci resili križanko in ob tem zaslužili kokolado. Izbirali so najboljše plesalce in podelili diplome tistim, ki so končali solanje v plesni soli. Plesalcem iz Bolera so se pridružili gostje - plesne skupine osnovnih sol iz Litije, Metlike in Ljubljane ter stariši. Popoldan je bil namenjen tudi višji stopnji. Meta in Robert iz Kluba klobuk sta morala na oder, takoj ko sta prišla, saj so ju otroci pričakovali ze ves dan. Obsirno so predsta-

Sodelovali so mladi plesalci iz Bolera in tudi od drugod (foto: S. Živulović / TRIO)

vili otroški casopis Cebjanca, ki ga ze pol leta zastopni delijo po osnovnih solah. Vmes so zaplesali ca-ca-ca, step, house, tehno, pa tudi latin-

skoameriske plesne in elegantne valčke. Zdravnica Evita Leskovsek je pripravila krajše predavanje o aidsu, Mateja in Helena pa sta na to bolezen opo-

zorili s plesno točko. Pozno popoldne so nastopili »ta veliki« gostje, glasbene skupine Monro, Avia band, Faraoni in 1x band.

Toča uničila pridelek

MURSKA SOBOTA, POSAVJE - Dež, ki so se ga v zadnjih dneh prav gotovo najbolj veselili kmetje, je minuli konec tedna s seboj prinesel tudi točo, ki je ponovno prizadela letino. V nekaj kilometrov širokem pasu od Lipovcev, Gancan, Dobrovnika, Turnišča, Mostja in Zitkovca se je najprej usula drobna toča, ponekod pa tudi za oreh debela. Neurje je sicer trajalo le nekaj minut, toda posledice so že sedaj zelo opazne. Kmetje pravijo, da je toča najbolj prizadela žitna polja in koruzo, zbita pa je tudi sladkorna pesa, krompir in bučnice. Neurje je uničilo tudi paradiznik in papriko. Kmetje menijo, da je neurje uničilo več kot polovico vseh pridelkov, ki jih je v minulih dneh ze tako ali tako zdelala susa.

Toča ni prizanesla niti Posavju, kjer je bilo prizadeto zlasti območje okoli Bizelskega pa vse tja do Sotle. Najbolj so prizadeti vinogradi, koruza in fízol. Po prvih ocenah bo pridelek zmanjšan za 30 do 40 odstotkov. Kmetje pričakujejo, da jih bodo v prihodnjih dneh obiskali tudi predstavniki občinskih komisij, ki bodo tudi dokončno ocenili, kolikšna je dejanska škoda.

ZGODILO SE BO TA TEDEN

Sporni člen bo še naprej buril duhove

LJUBLJANA - Teden, ki je pred nami, se začne na današnje sejo državnega sveta, na kateri bodo svetniki razpravljali o ustavnosti »zloglasnega« 29. člena prejšnjega teden sprejetega zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki govori o ničnosti vseh brezplačnih prenosov družbenega kapitala z ene pravne osebe na drugo. Ta člen je zaradi svoje retroaktivnosti in s tem protiusustavnosti že prejšnji teden dobil razburil duhove med strankarskimi prvaki, po podjetjih, ki jih bo neposredno prizadel, pa tudi med pravniki. Prav zato bodo svetniki obravnavali predlog za začetek postopka, s katerim naj bi se ocenilo, ali 29. člen zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij ustreza določilom ustave Republike Slovenije.

Slovenija bo ta teden pocasena tudi z dvema visokima državnima obiskoma. Slovensko državno vodstvo bo namreč imelo v gosteh najprej nemškega zunanjega ministra Klausja Kinkla, v sredo pa izraelskega zunanjega ministra Simona Peresa. Medtem bo slovenski zunajni minister Lojze Peterle skočil čez severno mejo do Dunaja, kjer se bo začela svetovna konferenca o človekovih pravicah, ki bo trajala vse do 25. junija. Lojze Peterle bo vodja nase delegacije, v njej pa bodo se: državna sekretarja v ministrstvu za zunanje

zadeve, Ignac Golob in dr. Peter Vencelj, slovenska veleposlanika pri OZN v New Yorku in Zenevi, dr. Danilo Türk in dr. Anton Bebler, veleposlanica na Dunaju dr. Katja Boh, kot izvedenca pa bosta na konferenci sodelovala tudi dr. Ljubo Bavcon in Janez Stergar.

Zacetek tega tedna bo naporen tudi za vlado in sindikate, ki bodo nadaljevali pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe za negospodarstvo. Ker so vsi sindikati podpisniki (izjema so solniki in policijski sindikat) pristali na predlog vlade, po katerem znasa izhodiščna plača 26 tisoč tolarjev, lahko se v tem tednu pričakujemo podpis

kolektivne pogodbe za negospodarstvo. Če stavkovni odbor SVIZ v parlamentu do srede ne bo dobil podpore za spremembo zakona o plačah delavcev v vzgojno-izobraževalnih zavodih (sprememba bi solnikom povisala koeficient pri izračunu plač), bodo učitelji (tokrat) posegli po »mekhi« različici stavke.

Preiskovalna parlamentarna komisija, ki preiskuje »zlorabo pooblastil« funkcionarjev v aferi Hit, bo svojo seanso nadaljevala v torek. Opažovalci pravijo, da je za komisijo prava škoda, ker ne bo nikoli postala slovenski Sherlock Holmes. Tema torkovega sestanka bo »pregled sklepov«, ki

jih je komisija doslej sprejela, kar v bistvu pomeni, da bodo člani spet razčistevali, kdo je in kdo ni kriv za doslej neuspehe te preiskave. Morda pa bo komisija kljub vsemu le uspelo sestaviti seznam prič, ki bi lahko pojasnile politično ozadje afe. Konec tedna bo za slovenske socialiste minil v znamenju odločitve o tem, ali so za združitev z novim življenjskim partnerjem ali ne. Njihov novi sopotnik naj bi bili socialdemokrati, vendar pa so potem, ko je predsedniško mesto v socialdemokratski stranki prevzel Janez Jansa, socialisti začeli oklevati, saj se s tem dejstvom nikakor niso mogli sprijazniti in so dogovarjanje o združitvi prekinili.

Svetniki bodo ponovno ugotavljali skladnost spornega člena z ustavo (Foto: T. L. / TRIO)

LJUBLJANA - V osemdesetem letu starosti je včeraj umrl priljubljeni slovenski pisatelj in novelist Ivan Potrč. Rodil se je v Stukih pri Ptuj, kot pisatelj pa se

je oblikoval v tridesetih letih, ceprav je večino svojih del napisal po drugi svetovni vojni. V pripovedništvu in dramatik je obravnaval razmere na stajerskem podeželju. Zelo se je zanimal za življenje kmeta, saj je verjel, da je v njem skana vsa moč sveta, zato večina njegovih del tudi obravnava socialno in politično problematiko kmečkega okolja. Ivan Potrč je obiskoval gimnazijo na Ptuj, bil pa je tudi novinar pri mariborskem Večeru. Zaradi komunistične dejavnosti je bil zaprt, med voj-

no pa je bil tudi v nemškem taborišču Dachau. Od leta 1943 je bil v partizanih, po vojni pa se je znova posvetil novinarstvu in pripovedništvu. Presernovo nagrado je prejel leta 1947 in 1955.

Njegov najbolj znani roman je zagotovo Na kmetih, ki je za literarne kritike eno od najboljših povojnih slovenskih proznih del, po njem je bil kasneje posnet tudi film Rdece klasje. Njegov zvesti bralci se ga bodo zagotovo spominjali tudi po povesti Svet na Kajzarju in izboru novel Nesmilčno življenje.

Bogata knjižna zapuščina

UMRL JE PISATELJ IVAN POTRČ

REPORTAŽA Z BALKANSKIH BOJIŠČ

Dežela maščevanja

Iz hiš odnesejo vse in jih požgejo, ujetnike pa pobijejo

VITEZ - Vojaki so se naj bolj podobni srednjeveškim plačancem. Zmagovalci vzamejo s seboj vse - pomivalne stroje, radijske sprejemnike, denar, orožje, živino, celo stranišne školjke. Svojim ljudem ukazujejo, naj se naselijo v domove ljudi, ki so se prvi čas pobegnili. Porazenci so s seboj odnesli samo zgodbe o krvavih dogodkih.

Spopadi med hrvasko in muslimansko vojsko v osrednji Bosni, med nekdanjima zaveznicama, so boj za vsako vas posebej, le z nekaj možmi. Sami sebe imenujejo Zelene kobre, Saljivci, Vitezi. So nekasne skupine bosanskih razbojnikov. Pojma vojaški ujetnik skorajda ne poznajo. Za talce imajo civiliste, ki naj bi jih zamenjali za svo-

JOHN FULLETRON / REUTER

je borce. Velikokrat pa zajete samo postrelijo. »Priznajmo si. Vsak zapomnika se najraje ubije,« je dejal eden od »vikendaskih« hrvaskih borcev. »Ujetnike mora stran od bojne crte varovati vsaj stiri ali pet borcev. Zato je se najlažje, da zajete kar pobijete.«

Bosna je dežela krvnega maščevanja. Uboji morajo biti maščevani in najpogostejše tudi so. Zvestoba družini pomeni, da imajo sinovi, očetje, strici in nečaki slej ko prej razlog za maščevanje in tako prilžnost ubraniti svojo cast.

V dvajsetem stoletju je vojna na Zahodu pravzaprav boj s tehnološko visoko razvito oborožitvijo, s katero se je mogoče boriti

na daljavo celo samo s pritiskom na gumb. Toda ne v Bosni. Tu poteka boj med posamezniki, med ljudmi, ki živijo od plodov, ki jim jih daje njihova zemlja. Borci osebno poznajo svoje nasprotnike. Govorijo isti jezik, poznajo se po imenih in velikokrat so celo iz iste ulice. Vojna v Bosni je popolno razčlovečenje lastnega sosesa. Ubijalca lastnega sosesa najpogostejše sploh ne peče vest. Za Muslimane to pomeni, da so Hrvatje ustasi, za Hrvate pa, da so Muslimani mudzhahidi ali islamski borci.

V modernem vojskovanju bitke potekajo na temelju informacij in vohunjenja. V Bosni kolesa nasilja tečejo po poteh govoric in obrekovanja, ki so včasih verjetne, najpogostejše pa prav nič.

FRANCOIS RAITBERGER / REUTER

BASEL - Banka za mednarodno poravnavo (-BIS) je sporočila, da bi bilo, če hocemo preprečiti ponoven izbruh krize, ki je v zadnjih letih pestila finančne trge, treba sprejeti več ukrepov, in sicer kombinacijo ostre protiinflacijske politike ter strožjega nadzora nad financami. V svojem letnem poročilu je ta mednarodna banka opozorila tudi na podatke, da vse od leta 1980 opazno upada gospodarska rast v večini industrijskih držav, z najhujšimi problemi pa se ubadajo nordijske države, kjer je večina bank v težkih denarnih stiskah, z nekoliko manjšimi, vendar nič manj neprijetnimi težavami pa se spopadajo tudi bancniki ZDA, Velike Britanije, Japonske in Francije.

Po mnenju BIS se bo moralo v prihodnje s hudiimi problemi ukvarjati tudi vzhodnoevropsko gospodarstvo, ki ima nemalo težav s prehajanjem na moderno obliko kapitalističnega gospodarjenja, strokovnjaki banke pa menijo, da so države vzhodnega dela stare celine najhujše težave ze presle.

BIS meni, da bo upadanja gospodarske rasti, ki je sledilo padcu ko-

munizma v Vzhodni Evropi, kmalu konec na Poljskem, Madžarskem, Češkem in Slovaškem. Banka opozarja, da so v teh državah zelo dobri pogoji za začetek gospodarske rasti, vendar pa se zdalec niso idealni, zato izboljšanja položaja v omenjenih državah morda se ne bo pred koncem leta 1993, saj »ni gotovo, ali bo Vzhodni Evropi uspelo nadaljnje prodiranje na zahodne trge, edino trzišče, ki dviga evropsko statistiko«. Zagotovo bodo težave tudi z likvidacijo tistih državnih podjetij, ki so zasla v vremestne rdece številke, saj se stečajni postopki se niso začeli, zagotovo pa bodo resno omejili gospodarsko rast v prihodnjih letih.

O istem problemu je poročal tudi dunajski inštitut za primerjalne ekonomske studije, ki meni, da se končuje vrtolomno padanje indeksa gospodarske rasti v Rusiji, čeprav je bil v tej državi narodni proizvod v prvi četrtini letosnjega leta kar za 17 odstotkov nižji od lanskega. Na inštitutu menijo, da bo učinek kreditov, ki jih je Rusija dobila lani, moč zaznati sele v drugi polovici tega leta.

NOVICE

Odstopi in spopadi v Azerbajdžanu

BAKU - Azerbajdžanski parlament je v nedeljo sprejel odstop predsednika parlamenta Isa Gambarova, poznavalci in lokalni tisk pa na njegovo mesto že postavljajo nekdanjega komunističnega veterana Geidarja Alijeva. Isti viri predvidevajo, da bo premiera Guseinova, ki je odstopil zaradi istih razlogov kot Gambarov, nasledil opozicijski vodja Mamedov, Premier Guseinov in predsednik parlamenta Gambarov sta vložila svoj odstop prejšnji teden, ko so ju obtožili krivde za nastalo krizo, uporniki so namreč zasedli že drugo večje mesto. (Reuter)

Turkinja umrla v požaru

BONN - Nemška policija je sporočila, da je v enem izmed treh požarov v centrih za priseljence z večinskimi turskimi prebivalstvom umrla ena oseba. Glede na izsledke policijske preiskave naj požara ne bi podtaknili nacistično opredeljeni desničarji. Posebni policijski strokovnjaki so v svojem poročilu zapisali, da so vsaj enega od požarov zakrivilo otroci, ko so se igrali z ognjem. (Reuter)

Nato in vzhodne države na skupnih vojaških vajah

KLAIPEDA - Baltiški in ameriški mornarški castniki so bili zelo zadovoljni ob koncu prve vojaške vaje zveze Nato, na kateri so sodelovale tudi nekatere članice nekdanjega Varšavskega sporazuma. Na vaji so aktivno sodelovale Rusija, Litva in Poljska, Estonija in Latvija pa sta bili opazovalki. Vzhodne države so imele nemalo težav z usklajevanjem signalizacije, vendar je vaja v rutinskih operacijah, komunikaciji in koordinaciji kljub začetnim težavam zelo uspela. (Reuter)

Južnokorejski študentje ubili policista

SEUL - Južnokorejske oblasti so napovedale ostrejši boj proti protestirajočim množicam studentov; ti so v sobotnem spopadu ubili pripadnika posebne policije. Vec kot 2000 studentov protestira zato, ker so jim oblasti prepovedale srečanje z njihovimi severnokorejskimi kolegi, po veljavnih južnokorejskih zakonih so namreč se vedno prepovedani stiki s Severno Korejo, s katero so uradno v vojni že vse od konflikta v letih 1950-53. (Reuter)

Ubili libijskega veleposlanika

BRAZZAVILLE - V Kongu so pripadniki opozicije na ulicah postavili barikade, da bi s tem izsilili preklic parlamentarnih volitev. Ob eni od njihovih barikad se včeraj ponoci ni ustavil libijski veleposlanik v Kongu, Mohamed Saad, na njega so nato streljali in ga ubili. (Reuter)

Novi turški premier bo ženska

ANKARA - Kaze, da bo premiersko mesto prvič v turški zgodovini zasedla ženska, saj sta se oba možna kandidata - notranji minister Sezgin in minister za solstvo Toptan - umaknila že po prvem krogu volitev. Nekdanja profesorica ekonomije Tansu Ciller je namreč v prvem krogu dobila kar 574 od 580 glasov, kolikor jih potrebuje za zmago. (Reuter)

Nemški socialdemokrati iščejo novega predsednika

DÜSSELDORF - Nemški socialdemokrati (SPD) so včeraj po vsej Nemčiji volili novega predsednika, ki bo nasledil nekdanjega voditelja te stranke Engolma. Engolm je bil prejšnji mesec prisiljen odstopiti zaradi skandala. Predvolilne raziskave med člani stranke so pokazale, da imajo vsi kandidati enake možnosti za zmago, zato vse do dokončnih uradnih rezultatov ne bo mogoče napovedati, kdo bo prevzel vodilni položaj v stranki. (Reuter)

Angoli grozi izredno stanje

LUANDA - Portugalski radio je sporočil, da bo angolska vlada že v ponedeljek razglasila izredno stanje, če se bodo spopadi med vladnimi enotami in pripadniki uporniškega gibanja Unita okrepili. Angolski državni radio je sporočil, da so pripadniki gibanja Unita včeraj ves dan obstreljevali Menong, zaradi česar je po neuradnih podatkih izgubilo življenje vsaj 24 ljudi, v petek pa so v neki vasi zverinsko pobili 20 ljudi, ker so se hoteli umakniti na območje, ki ga ne nadzirajo uporniki. (Reuter)

ZAHODNOEVROPSKA UNIJA

Spor v evropski vojski

PARIZ - Zahodnoevropska unija (ZEU) se bo ta teden tarca kritik svoje parlamentarne skupščine, ki meni, da ima premalo vpliva na tako imenovano evropsko vojsko, ki poleg tega pobere tudi ves denar. Dobro obveščeni viri trdijo, da bo danes v Parizu parlamentarci odpovedali pogodbo s Svetom ministrov Zahodnoevropske unije. Svet, v katerem je devet držav, se namreč ne zmenja za zahteve skupščine po informacijah in po večjih vsotah denarja, ki ga potrebuje za izvrševanje svojih nalog. V Zahodnoevropski uniji so vse države Evropske skupščine razen Danske in Irske. Grčija naj bi se ji pridružila v kratkem, vendar mora priklju-

čitev ratificirati vsaka članica Unije posebej. V poročilu, ki ga bo danes na zasedanju predstavil luksemburški predstavnik Charles Goerens, je zapisano, da poskuša svet nenehno zmanjševati pomen skupščine in jo celo »utisati«. Vloga Zahodnoevropske unije kot prihodnjega vojaškega telesa Evropske skupnosti je bila dolgo v zatonu in je šele nedavno znova oživela. ZEU že sodeluje pri nadzoru embarga VS ZN proti Srbiji in Crni gori. Viri navajajo, da svet skupščine ni obvesel o poteku nadzorovanja embarga proti ZRJ, čeprav je o tem obvestil parlament nekatere članice ES. Prav tako je zavrnil razkritje vsebine sporazuma s Španijo, ki pre-

dvideva, naj bi v bližini Madrida oblikovali središče za satelitska opazovanja, čeprav so omenjeni sporazum že objavili v španskem vladnem časopisu. Isti viri navajajo, da je svet letos prvič zavrnil objavo svojega poročila. Po nekaterih podatkih se je ta poročilo povečal kar za 65 odstotkov, poročam skupščine pa le za šest. Svet je sporočil, da bodo ustnovitveno pogodbo iz Bruslja iz leta 1948 znova preučili leta 1998, ko bo Zahodnoevropska unija postala po maastrichtskem sporazumu evropska vojska. »Kot kaze,« pravi Goerens, »bo svet prvič zagrebel za ponujeno možnost in se diskretno, kot se le da, locil od skupščine, ki ga ovira.«

Reuter

KANADA / VOLITVE NOVEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA

Za mesto premiera se potegujeta obrambna ministrica Campbellova in minister za okolje Charest

Kim Campbell (Fot A. P.)

OTTAWA Na včerajšnjem glasovanju so se člani vladajoče konservativne stranke v Kanadi odločili o novem predsedniku stranke, ki bo hkrati postal tudi ministrski predsednik. Kanadski parlamentarni sistem je podoben britanskemu, saj predsednik vladajoče stranke avtomatično postane tudi premier.

Za to mesto sta se potegovala dva kandidata: 46-letna obrambna ministrica Kim Campbell, ki bi tako postala prva ženska premierka, in od nje več kot deset let mlajši minister za okolje Jean Charest.

Za rezultate volitev, na katerih je 3.400 članov konservativne stranke izbiralo naslednika Briana Mulro-

neyja, ki je februarja odstopil, zgodaj zvečer po našem času zaradi časovne razlike se ni bilo moč izvedeti. Charest, ki bo 24. junija dopolnil 35 let, je na predvolilnih televizijskih nastopih povsem zasenčil Campbellovo, v soboto pa je zatrjeval, da je najbolj primeren kandidat za predsednika. Volilcem je skušal dopovedati, da njegova mladost ni ovira, da ne bi uspešno opravljal tako pomembne naloge in da je sposoben stranko pripeljati do zmage po vsej državi. Dvakrat ločena pravica iz Vancouverja Campbellova pa se je morala otepati obtožb, ker je v mladosti kadila marihuano in ker je nekakrat kritizirala katoliško cerkev in apatijo v

vrstah politikov. V svojem sobotnem zaključnem govoru je poudarila, da mora Kanada za voditelja vlade končno dobiti žensko. Kanadskim volilcem pa je dvome o tem, ali je primerna za opravljanje te funkcije, poskušala pregnati s poudarjanjem pomena družine in z ostrejšo zakonodajo o javnem redu in miru. Sicer pa sta oba kandidata zagotavljala, da bosta nadaljevala Mulronejevo politiko svobodne trgovine, da si bosta prizadevala za nova delovna mesta in za zmanjšanje državnega proračuna.

Opazovalci menijo, da nobeden od kandidatov v prvem krogu volitev se ne bo dobil dovolj potrebnih glasov za izvolitev. (Reuter)

FELJTON

Stara celina v novi preobleki

Piše: Barbara Krmar

Ko razmišljajo o prihodnosti, bi se morali Evropejci pravzaprav pocutiti oddelčno. Celina je bogata s surovinami in kapitalom, infrastruktura je kot iz pravljice, dobro izobraženi ljudje uživajo relativno visok standard, povsod je dovolj znatstvenikov in strokovnjakov vseh vrst. Vendar bi bilo prelepo, če ne bi imela tudi Evropa svojih pasti. Le če se ji bo posrečilo uspešno končati naporno polstoletno združevanje, lahko upa, da bo zasedla mesto na vrhu lestvice najmočnejših, dokončno pa se bo lahko združila samo, če bo znala ustrezno odgovoriti na grozeče težave, ki tarejo ves sodobni svet in ne le nje... Ne bo ji lahko!

Očeta evropskega združevanja, Jean Monnet in Robert Schuman, sta vedela, da stara celina v 20. stoletju ne bo preživela, če se ne bo spremenil njen stari geopolitični vzorec, ki ji je v prvi polovici tega stoletja kljub vojnani, prepričani in nenehnemu medsebojnemu tekmovanju - ali pa prav zato? - zagotavljal vodilno vlogo v svetu. Če je takrat v tekmovanju za svetovni prestol omagala ena država, se je nanj povzpela druga, drugi pa so lahko samo nemotno opazovali, kako jim njihovi vse-

mogočni diktatorji onemogočajo tehnološki razvoj in s tem tekmovanje z Evropo. Dve »svetovni« vojni pa sta evropske voditelje izučili, da je iztekajoče stoletje čisto drugačno od preteklosti, pot združevanja, ki so jo naredili po drugi svetovni vojni, pa je v resnici vredna obudovanja. S pomočjo Americanov so ustanovili močno vojaško organizacijo, z rimskimi porazumi in maastrichtsko pogodbo pa so začrtali enotno gospodarsko, finančno in varnostno politiko celine.

Preveč ovir za laissez-faire

Toda dediščina preteklosti je premocna, da bi si lahko oddahnili. Združena Evropa je vsem naporom navkljub ujeta v hamletovsko dilemo »biti ali ne biti«, vse njene združevalne ustanove, ki delujejo s sporazumom vseh članic, pa še ne morejo nadomestiti odločnega in vizionarskega vodstva, ki bi ga Evropa samostojnosti navajenih držav potrebovala za vstop v 21. stoletje. Stara celina je kljub maastrichtski pogodbi, podpisani decembra leta 1991, še vedno območje, na katerem smo deležni različnih carinskih postopkov, davčnih pravil, celo pri tako osnovnih »pripomočkih«, kot so električne vti-

čnice, naletimo na različne standarde. Nacionalni bruto proizvod je v Nemčiji tri-ali pa celo stirikrat višji kot v Grčiji ali na Portugalskem. Ideologija napredka, ki se v zadnjih stoletjih imenuje »laissez-faire«, zaradi katere se ameriške družbe selijo iz Connecticuta v Mississippi, japonske pa čez mejo, v nacionalno zavednih in sindikalno odlično organiziranih evropskih državah nima tako proste poti. Bruseljski »evrokrati« morajo razmišljati tudi o poenotenju pravil socialne države, čeprav bi se seveda najraje ukvarjali le z gospodarstvom in enotni valuti.

Kdo bo zamenjal Nemčijo?

Vpraskljiva je tudi politična organizacija Evrope, saj so države, članice ES, Bruslju pripravljene prepustiti samo toliko oblasti, kolikor so mu je prisiljene dati. Zaradi tega »stara celina« nima svoje zunanje politične strategije, kar je pokazal tudi zalogstni evropski fiasko med zalivskim napadom na Irako in se bolj zalostno sramotna in neodločna politika do vojne na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Ne ve se tudi, kdo pravzaprav bo vodil združevanje, potem ko je Nemčijo, bolj kot je bilo pričakovati, oslabilo združitve z vzhodnimi po-

krajinami, Bonn pa ne more več tako nesebično prijateljevati s svojimi zgodovinskimi sovražniki Francozi, kot je to počel pretekla desetletja.

Dobri stari berlinski zid

Najhuje je, da po padcu berlinskega zidu na vrata se vedno razstresene Evrope trka-jo nove, se bolj zmedene in veliko manj razvite vzhodnoevropske države z ruskim konglomeratom vred, pred katerim si ne more zatiskati oči, tudi če bi hotela. Največ opazovalec bi se morda lahko vprašal, čemu naj bi sploh zapirali vrata dela željninih in nezahtevnihi množicam z Vzhoda in arabskega sveta? Evropa se stara, demografske napovedi za njene najbolj razvite države pa so naravnost uničujoče. Samo manj razviti Jug - in v zadnjem času, zaradi uspešne socialne politike, Švedska ter nekatere nordijske države - se skrbijo za enostavno reprodukcijo. Toda Evropa niti od daleč ni podobna ameriskemu »topilnemu loncu«, nemški primer pa lepo kaže, kako hude socialne napetosti lahko sproži preveliko priseljevanje. Evropa je bolj kot ostale velike sile občutljiva na spremembe po svetu, in to ne samo zaradi tega, ker se je bilo vanjo lažje priseliti. Ne-

nehno jo ogroža onesnaženo vzhodnoevropsko okolje, še posebej nevarne jedrske elektrarne, doma pa je, bolj kot njene tekmece, prizadanejo tudi nova znanstvena odkritja. Napovedujoča se biotehnična revolucija bo namreč do temeljev pretresla kmete, ki že zdaj nasprotujejo odpiranju evropskih trgov za tuje kmetijske proizvode. Napredek v združevanju je kljub temu očiten: Evropa 1992 je nekaj popolnoma drugega, kot je bila leta 1973, slednja pa se je bistveno razlikovala od njene podobe v letu 1957. Toda Evropa se vedno ni odgovorila na temeljno vprašanje: ali centralizacija celine, kakršno izvajajo zdaj, sploh ustreza globalnim, svetovnim trendom hitro pretakajočega se kapitala in investicij. Po mnenju opazovalcev ustreza, seveda če Evropejci zaradi svojih združevalnih težav ne bodo pozabili na svetovne probleme. Evropa, ki bi bila bolj podobna trdnjavi kot čemu drugemu, v 21. stoletju ne bi mogla preživeti, trdi Paul Kennedy. Če pa bi svoje združevanje zastavila tako, da bi le-to lahko bilo zgled tudi za druge dele preveč razdeljenega sveta, bi s tem odgovorila na vprašanje, kako naj organiziramo naš planet, da ga ne bo razneslo. (Se nadaljuje)

OB NOVM ZAKONU O RTV SLOVENIJA / IZKUŠNJE NEKATERIH

Za temeljito preobrazbo rtv v Evropi

Javna radiotelevizija mora zagotoviti programsko ponudbo za široko in hkrati specializirano občinstvo

V luci polemik o novem zakonu o RTV Slovenija so gotovo zanimive izkušnje iz nekaterih zahodnoevropskih držav.

Tam se je že pred leti, v casih znamenite deregulacije radiotelevizijskih monopolov, uveljavil tako imenovani dualni sistem radiotelevizije. Na eni strani je javna radiotelevizija (javni sektor), večinoma opredeljena s posebnimi zakoni (lex specialis) in s posebnimi obojezi programskih funkcij, na drugi pa komercialne televizije.

Posebno zakonsko varstvo omogoča javni RTV relativno stabilen vir prihodka (naročnina), nalaga pa ji uravnotežen, pluralen, svetovnonazorsko nepristranski, zansko celovit program; obvezuje jo tudi, da servisira kar se da širok krog posebnih ciljnih skupin - zlasti vse vrste manjšin. Javna radiotelevizija mora kot javni servis zagotoviti programsko ponudbo za širok in hkrati specializiran krog občinstva. Pri tem mora zasledovati nacelo zadovoljevanja potreb - ne glede na obseg občinstva in ne glede na stroške, povezane z vsakokratnim številom gledalcev.

V mnogih državah mora javni sektor prevzeti tudi nalogo izobraževanja (solska RTV) in zadovoljevati verske potreb. Ta definicijska latovščina je na prvi pogled težko razumljiva, jasnejša pa postane potem, ko se pravice in obveznosti razdelijo med javne in komercialne ponudnike.

Javna radiotelevizija sme (z izjemo Španije)

povsod po Evropi zbirati (obvezno) naročnino, neke vrste javni davek, ki pomeni v povprečju približno 70 odstotkov njenih prihodkov. Zakonodajalec dopusca, da dobi preostanek finančnih sredstev iz EPP, ki pa je praviloma omejen (v Evropi večinoma na 15 odstotkov programskega casa). Omejevanje EPP na javni, naročninski RTV je namerno. Z njim se delez javne RTV v vse večjem povpraševanju po medijskem marketingu omejuje, s čimer se štiti finančna in eksistenčna osnova zasebnih in komercialnih RTV ponudnikov (komercialni sektor), ki se financirajo izključno z reklamami. Tako se ohranja dualizem in (programska) konkurenca, torej neke vrste koeksistenca dveh docela različnih filozofij radiotelevizijske ponudbe. Takšen sistem naj bi onemogočal vsakršne monopole.

V nasprotju z javnim RTV servisom (ki mora zagotoviti vpliv javnosti) pa zakonodajalec komercialnim ponudnikom RTV programov ne predpisuje niti programskovsebinskih niti upravljaljskih okvirjev (z izjemo davčnih obveznosti, seveda).

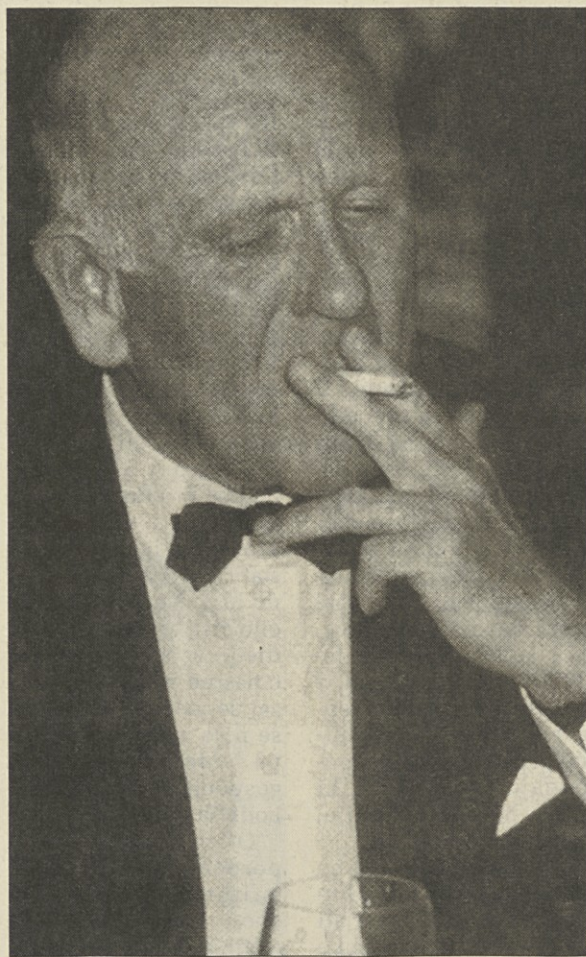
Medtem ko v Sloveniji takšno dualno medijsko zakonodajo šele izpopolnjujejo, pa v sosednjih državah že iščejo nove rešitve.

Sporno vprašanje v slovenskih razpravah je, na primer, lastništvo nad javno RTV.

Zanimivo je, da se to vprašanje niti v tradicionalno kapitalističnih državah vse doslej ni nikoli izpostavljalo. Javne RTV ustanove so bile pac del neodtuljivega javnega (ne pa tudi državnega) imetja, ceprav je bila njihova gmotna konstrukcija precej različna. Praviloma gre povsod za tako imenovani javni, namenski kapital. Njegova odtujitev je praviloma protizakonita, pravna opredelitev pa dokaj različna.

V Italiji so RAI doslej pristevali k sektorju podzavljene industrije IRI, v Svcvi pa so lastniki javne RTV nekakšna zasebna združenja davkoplacevalcev (naročnikov).

V Nemčiji gre za ustanove javnega prava (javne zavode posebne vrste), na

Gerd Bacher, generalni intendant avstrijske radiotelevizije ORF

Nizozemskem pa so to kar naročniki RTV revij (vsaka od javnih postaj izdaja svojo). Seveda so vsi nasteti modeli podvrženi strogemu nadzoru javnosti (tako imenovani računski sodisci). Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev javne RTV, ki izhaja iz komercialne konkurence oz. "pestrejšje cezmejne ponudbe", iz ponudbe novih medijev (kablo) in vsesplošne podrazitve uslug, je generalni direktor avstrijske ORF in eden najboljših poznavalcev in zagovornikov javnega sektorja, Gerd Bacher, med nedavnim predavanjem na muenchenski univerzi predlagal temeljito preobrazbo javne RTV v Evropi.

Po njegovem mnenju bi bilo potrebno spremeniti celotno organizacijsko podobo javnih RTV ustanov. Nespremenjeno bi moralo ostati samo njihovo programsko poslanstvo. Javne RTV pa bi, po Bacherjevem mnenju, morale postati javne delniške družbe, delničarji pa plačniki naročnine, torej poslušalci in gledalci.

Cilj takšnih javnih delniških družb seveda ne bi smel biti profit, marveč le

učinkovito gospodarjenje.

Vsekakor pa, meni Bacher, bi morali v vseh javnih RTV zmanjšati število zaposlenih in prepustiti produkcijo programov svobodnim proizvajalcem (pod uredniškim nadzorstvom in usmerjanjem iz javne RTV). Vse, kar lahko zunaj monopolnih his proizvedejo boljše in stroškovno cenejše, je treba delegirati drugim, je izjavil Bacher, ki je se naprej prepričan, da mora javna RTV ostati opora kulturne identitete in kakovosti RTV ponudbe. Po Bacherjevem mnenju je mogoče tekmo med komercialnimi RTV ponudniki in javno, naročninsko RTV označiti kot merjenje med trivialno in zahtevno ponudbo, pri čemer pa se mora ponudba javne RTV umestiti "na sredino razkoraka med kakovostjo in povpraševanjem". V nasprotju z generalnim direktorjem HRTV Vrdoljakom, ki trdi, da je njegova hisa "katedrala duha", zagovarja Bacher celovito programsko ponudbo vrhunske kakovosti, ki mora pritegovati široke in specializirane kroge občinstva.

Vse več znamenj je, da se skušajo v prestižni spor o sistemu in standardizaciji bodoce televizije visoke ločljivosti (HDTV) Američani vključiti bolj kot nekakšni posredniki in ne kot neposredni tekmeči. Glede na to, da njihova industrija na tem področju očitno ni v koraku z drugimi, naj bi bili - v interesu cimpresnje uvedbe - pripravljeni ponuditi kompromis.

Glede uvedbe HDTV standarda v ZDA, ki ga razglasajo za revolucijo na področju ponudbe TV slike in zvoka ("razor sharp pictures and compact disc quality sound" - slikovna ostrina britvice in tonska kakovost CD), Američani trdijo, da dosedanje primerjave med tremi tekmeči niso nikomur prinesle nespornega primata. Kljub temu bi Američani, ki se zavedajo slabosti sedanjega sistema NTSC - tako glede na PAL kot tudi na SECAM - že letne olimpijske igre v Atlanti 1996 radi ponudili izključno v HDTV.

V ZDA so si kot razlog za uvedbo HDTV izmislili kompatibilnost in dopolnitev z računalniško tehnologijo. S to povezavo si v ZDA obetajo naskok na Japonce.

Zato v odboru proizvajalcev opreme, ki je nekakšen pododbor Zveznega odbora za komunikacije (ta doloca tehnološke standarde), zagovarjajo mnenje, da bi bilo treba povezati najboljše in za prihodnost najbolj obetavne sisteme HDTV in računalništva.

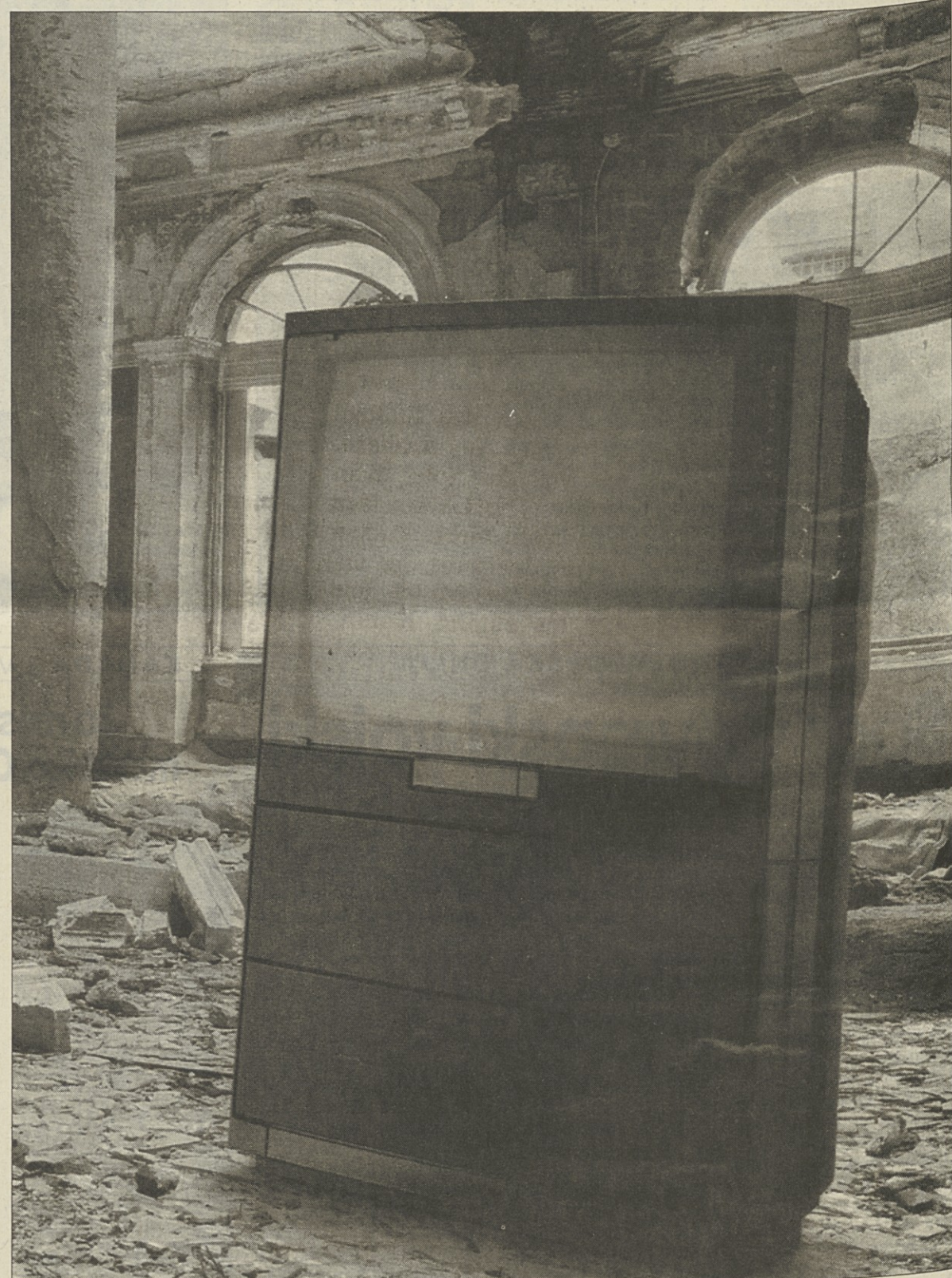
HDTV zagotavlja večjo ločljivost s tem, da povečuje število horizontalnih slikovnih vrstic. Z novo računalniško obdelavo nudi HDTV boljso ponudbo barv in zvoka.

Zato vidijo v ZDA prihodnost HDTV zlasti v povezavi z računalnistvom. Nova tehnologija naj bi povečala povpraševanje po

individualnem sprejemanju filmov, izobraževalnih programih in drugih računalniških uslugah prek TV zaslonov.

Richard Willey, bivši predsednik Zveznega odbora za komunikacije, je prepričan, da HDTV ne ponuja le boljše kakovosti TV slike, marveč da gre za svetovno revolucijo v komuniciranju.

V Washingtonu neka-

HDTV - računalniki - bo ameriški predlog olajšal iskanje enotnega standarda bodočega sistema?

ITALIJA / UVOD V REFORMO

Potrata, nič več imenovana RAI

Bistvo spremenjenega zakona o RAI je, da člane novega upravnega sveta imenujeta predsednika obeh domov parlamenta

teri se vedno niso povsem prepričani v povezavo HDTV in računalništva.

Potem ko so Japonci v osemdesetih letih prvi izdelali in ponudili HDTV, je ameriški kongres pozval tamkajšnje raziskovalce, da se dejavno vključijo v raziskovanje nove tehnologije. Na poziv se je odzvalo kar 23 ponudnikov, od katerih pa jih je ostalo v ožjem izboru le pet - med njimi le trije avtohtono ameriški.

Enega od sistemov je ponudil Massachusetts Institute of Technology in General Instrument Corp., drugega AT & T in Zenith Electronics Corp., tretjega konzorcij NBC, inacici evropskih razvojnih linij pa francoski Thomson SA in nizozemski Philips.

Izvedenci so sicer prepričani, da so prav vsi iz ožjega izbora boljši od sistema, ki so ga Japonci uzakonili v letu 1991. Prednost je predvsem v digitalizaciji postopkov.

Medtem ko Japonci se vedno uporabljajo analogno tehnologijo, ki je uporabna zgolj prek satelita, so se v ZDA usmerili v digitalni prenos, ki dopusca računalniško povezavo. Konvencionalna TV se siri prek radijskih valov, digitalna pa je sposobna komunicirati prek hitrejših impulzov in oddaja signale tudi v računalniškem jeziku.

V ZDA pa so se, zaradi varčevanja casa in denarja, odločili za kompromis. Namesto brezizho-

dnega tekmovanja v prototipih so pripravljeno sprejeti katerikoli sistem in standard, ki bi zagotavljal računalniško interaktivnost in njihovo povratno komunikacijo. Menijo, da bo sprejeti sistem vsekakor nekoliko drugačen od vseh treh predlaganih verzij - japonske, evropske in ameriške, zato pa naj bi zagotavljal univerzalnost in povezljivost med njimi. Za ZDA, tako trdijo, je pomembna samo povezanost z računalniki.

ZDA / TELEVIIZIJA VISOKE LOČLJIVOSTI

Z novo računalniško obdelavo do boljše ponudbe barv in zvoka

Američani bi radi že letne olimpijske igre v Atlanti leta 1996 ponudili samo v HDTV

Razmere na italijanski radioteleviziji so bile dolgo casa posebej kaotične. Država ni bila ali pa ni zmogla in hotela biti kos inerciji in različnim interesom. Sele zakon o frekvencah, ki so ga sprejeli pred dvema letoma, je prinesel nekaj reda, se vedno pa ni dokončno uveden in utrjen.

Znotraj italijanske scene je vselej izstopala javna in dolgo casa monopolistična RAI, ki je bila zrcalo protislovnih političnih interesov in razmer.

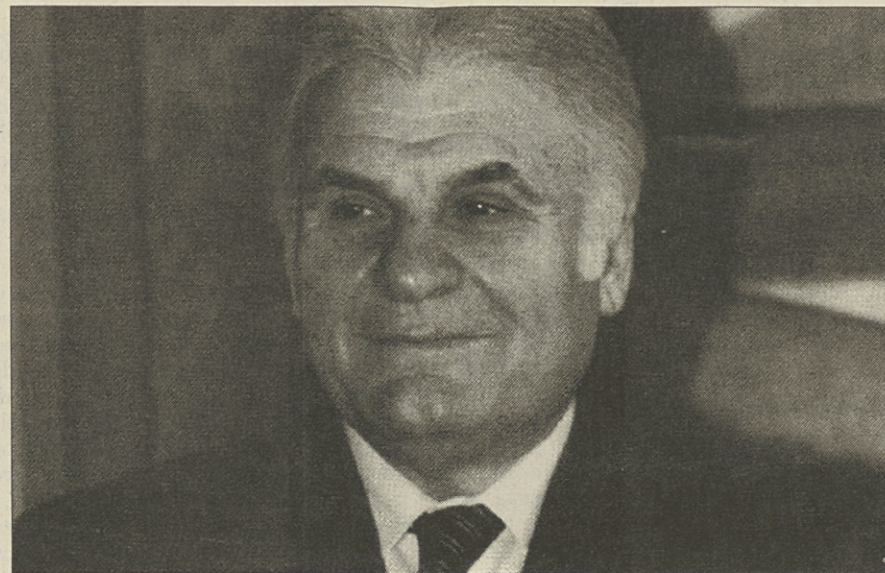
Kot javno in domala paradržavno podjetje velikanskega vpliva in odmeva so si RAI scasoma prilastili največji politični lobiji. Z razvojem tehnologije so se širile tehnične možnosti; s političnimi premiki, zlasti z odločitvijo vladajoče kršćanske demokracije,

da najde koalicijske partnerje, so se rodile potrebe institucionaliziranja političnega vpliva. Medtem ko so nekaj casa prakticirali delitev funkcij znotraj iste strukture, doseže takoiimenovana lotizacija (delitev političnih sfer) v obdobju "zgodovinskega kompromisa" svojstveni vrhunec, ko si najpomembnejše italijanske stranke po dogovoru razdelijo vpliv nad posameznimi TV kanali: prvi je pripadel kršćanski demokraciji, drugi socializmu in tretji, kasneje predvsem regionalni, komunistom. Po razmerju parlamentarnih sil so si razdelili tudi položaje v upravljanju podjetja (sestavni del javne družbe IRI).

Dokler je bil RAI monopolni ponudnik programov na italijanskem trgu, se je zdela takšna

razdelitev smiselna, saj je na nek način zagotavljala in poosebljala pluralizem. V trenutku pojave alternativnih in komercialnih tekmecev (zlasti Berlusconijevega Fininvesta) pa je postala absurd. Tekma s komercialnimi tekmeči je bila zaradi cepitve produkcijskih, finančnih in ustvarjalnih sil znotraj RAI vedno bolj brezizhodna - to so seveda občutili predvsem naročniki.

Politična lotizacija in drobljenje sil je povzročalo cedalje bolj nesmotno trošenje sredstev. RAI je postala celo mednarodni sinonim za potrat. Na pomembnejših dogodkih v tujini so se, na primer, hkrati drenjale po tri ekipe različnih kanalov in naročnikov iz RAI, medtem ko v RAI nihče ni imel ne pregleda ne nadzora.

Eden od arhitektov korenite reforme: predsednik RAI Walter Pedulla

Političnim vplivom pa so se vedno bolj upirali celo RTV ustvarjalci. Tekma zoper konkurenco je velevala strnitev ustvarjalnih sil in sredstev. V

zadnjih letih, zlasti pa mesecih, se vidno podira dosedanje lotizacijski sistem RAI. Umika se v prid združitev ustvarjalnih in finančnih sil, ka-

kovosti in pestrosti ponudbe in - po mnenju poznavalcev - temeljite reorganizacije sedanjih struktur.

Uvod v reformo RAI je

sprememba zakona o RAI, ki je trajala kar 3 mesece in h kateri je bilo v poslanski zbornici rimskega parlamenta kar 300 amandmajev. Toda končno so jo, glede na razmere v zbornici, ne navadno hitro izglasovali (s povprečjem 40 sekund na amandma): 342 poslancev je bilo za, 71 proti in 46 vzdržanih. Zakon mora zdaj potrditi le še senat, kjer ne pričakujejo večjih ovir.

Bistvo reforme je, da člane novega upravnega sveta RAI (doslej 16, po sledi le 5 članov) ne imenujejo več stranke, marveč predsednika obeh domov parlamenta, pri čemer naj bi izbirala med uglednimi javnimi delavci in ne več izključno med politiki.

Med petimi imenovanimi morajo biti obvezno tudi ženske. Upravni

svet poslej neodvisno voli generalnega direktorja (prej ga je moral potrjevati parlament) in le še enkrat na leto poroca parlamentu o svojem delu. Novi upravni svet naj bi racionaliziral poslovanje RAI (poleg lotiziranih mrež tudi notranjo poslovno strukturo, zlasti reklamno in prodajno agencijo Sacis in Sipra), imel pa bo tudi enkopravnejše izhodišče do tekmecev - medtem ko je morala RAI doslej placevati državi kar 1200 milijard LIT za dostop do vsedržavnih omrežij, so jih Berlusconijevemu Fininvestu odstopali za vsega 600 milijard. Brezmena naj bi zdaj izenacili in tekma naj bi bila vsaj formalno enakopravnejša.

To je tudi posledica zadnjih afer v ministristvu za poste. Sedanji so-

cialnodemokratski minister Pagani, ki mu sicer očitajo nestrokovnost, mora popravljati napake svojega republikanskega ministra Mammija: dva njegova tesna sodelavca so nedavno zaprli z obtožbo, da sta v zameno za dodelitev frekvenc prejela izdatno podkupnino (najmanj 2 milijardi LIT). Eden od njiju naj bi bil celo na plačilnem seznamu enega od Berlusconijevih podjetij.

Vse vplivnejša Severna liga je soglasje k zakonu o RAI sicer pogojila z zahtevom, da naj notranje reforme ukinejo politični monopol nad kanali in upravljanje nad enim od njih preselijo iz Rima v Milano.

Odločitev o tem so zaenkrat odložili in jo prepuščili novemu, bolj neodvisnemu upravnemu svetu.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.50	Batman, 22. epizoda ameriške nanizanke
11.15	Divji svet zivali, angl. poljudnoznan. serija, VPS 1115
11.40	Znanje za znanje, učite se z nami, VPS 1140
12.10	Svet odkritij, 11. zadnji del ameriške poljudnoznanstvene serije, VPS 1210
13.00	Poročila
13.05	Tedenski izbor: Slovenski magazin Sportni pregled Dobro dan, Koroska TV dnevnik
16.20	Otroški program: Radovedni Tacek Otrociirnega sveta, ameriška dokumentarna nanizanka
18.00	Risanka
18.45	Regionalni studio Maribor
19.10	Besede, besede, besede, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV nocoj
19.30	TV dnevnik 2
20.10	Svet na zaslону
20.55	Omižje
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
22.50	Sova
22.50	So leta minila, angleska nanizanka, 2/13 VPS 2245
23.15	Tajni uslužbenec, angleska nadaljevanka 1/3 VPS 2310
00.20	Video strani

SLOVENIJA 2

14.30	Video stani
15.00	Tedenski izbor
15.00	Forum
15.15	TV Mernik
15.30	Utrip
15.45	Zrcalo tedna
16.00	Nedeljskih 60
17.00	Obzorja duha
17.30	Sova, ponovitev
17.55	Hal Roach predstavlja: Svoboda, ameriška burleska
18.50	Vrnitev Sherlocka Holmesa: Vila Glicinij
19.30	11. zadnji del angleske nanizanke
19.30	4 x 4
19.30	TV dnevnik 2
20.10	Sedma steza
20.30	Molierifest, prenos otvoritve
21.30	Po sledih napredka
22.05	Pro et contra
23.05	Brane Roncel izza odra

KANAL A

09.00	A - Shop
09.15	MCM
10.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
11.00	Bikini poletje, ponovitev filma
12.30	A - Shop
12.45	MCM
13.00	Video strani
13.15	Drugacen svet, ponovitev 180. dela
13.30	A - Shop
13.45	Upravljanje, ponovitev 8. oddaje
14.15	A - Shop
14.30	MCM
15.00	Poročila
15.15	Trenutek smrti, ameriški film
15.30	Upravljanje, 9. del dok. serije o poslovanju
15.45	5 minut
16.00	Poročila
16.15	Drugacen svet, 179. del ameriške nadaljevanke
16.30	A - Shop
16.45	MCM
17.00	Video strani

KOPER

18.00 Primorski forum

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes, dnevnik in gospodarstvo
10.15	Nan.: In viaggio nel tempo, vmes (11.00) dnevnik, nato vreme
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik 1
12.35	Nan.: In viaggio nel tempo (i. S. Bakula)
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: La valle dei re (pust., ZDA '54)
15.45	Film: La saga dei Forsythe (dram., ZDA '49)
17.30	7 dni v Parlamentu
17.45	Aktualno: Primmissima
18.00	Dnevnik 1
18.15	Kviz: Patente da campioni
18.50	Creare immagine
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: La forza della volontà (dram., '87)
22.30	Aktualno: Kitajska se spreminja
23.00	Dnevnik in Emporion
23.15	A carte scoperte
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

7.00	Risanke in nanizanke
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Protestantizem
10.00	Film: Maruzella
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi
12.05	Nan.: Una famiglia come tante
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes, vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	TV film: Cassidy, il grande corruttore
17.15	Dnevnik 2
17.20	Zenska stran
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes (18.30) sport
19.35	Vremenska napoved
19.45	Dnevnik 2 in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Nan.: L'ispettore Tibbs
22.15	Passaggio a Occidente
23.15	Pegaz in dnevnik
24.00	Pregled tiska

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: Laltrarete
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	Pogled na umetnost
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	Regione 7, nato dok.
15.45	Sport: avtomobilizem F1, nogomet A in B lige, deželni nogomet
17.20	Derby in dok.
18.50	Sport, vreme, dnevnik
18.45	Variete: Ma de che, ahò (i. C. Guzzanti)
19.00	Dnevnik, 19.30 Dezelne vesti in sport
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	V kraljestvu zivali
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, Marilena, Ines, 10.50 Soledad, vesti
11.35	Kviz: Il pranzo è servito in nad. Celeste
13.30	Dnevnik TG 4
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, 16.30 Lui lei l'altro
17.00	Kviz: La verità, vesti
17.45	Nad.: Grecia
18.20	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG 4 - vesti
19.30	Nad.: Micaela, 20.30 Milagros
22.30	Film: Come eravamo (kom., ZDA '73), vmes (23.30) TG 4 vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. in film Un posto dove vivere (dram.)
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, 15.30 L'arca di Noè - Itinerari
16.00	Otroski variete
17.55	TG 5 Flash - vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Film: ViceVersa (kom., ZDA '88)
22.30	Nan.: Casa Vianello
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti

ITALIA 1

6.30	Pregled tiska
9.15	Nanizanke
12.40	Odpri studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteji: Non è la RAI, 16.00 Unomania, 16.05 Sgorbi e Bennoto presentano "Persone pulite", 17.20 Twin Clips
17.55	Studio sport
18.05	Nan.: Poliziotto a 4 zampe, Baywatch
19.30	Varieteja: Ma mi faccia il piacere, Karaoke
20.30	Film: Johnny il bello (dram., ZDA '89)
22.30	TV film: Un fisico da sballo (kom., ZDA '92)
24.00	A tutto volume
0.30	Avtomobilizem F1
1.00	Odpri studio

TELE 4

Lastne oddaje
13.30 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Crime Story, ameriška tv nanizanka
13.50	Zvoki ljubezni, novozelandski film
15.10	Mario Botta, arhitekt svic. dok. film, 1958
16.00	Novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
Fantazoo, risanke	
Koncert v pocastitev	
350 oblenice rojstva	
skladatelja A. Tarsie	
N.Y.P.D. - serijski film	
Zivljenje se začne pri	
stiridesetih, ang. hum.	
Studio 2 sport	
18.00	Primorska kronika
18.50	TV dnevnik
19.25	Crime Story, ameriška tv nanizanka
20.15	Nočni sodnik, nani-zanka
20.40	Ponedeljkov sportni pregled
21.45	TV dnevnik
21.55	V ospredju
22.05	Accordi
22.40	Pokol in San Franciscu angl pustolovski film

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
13.35	Doktor Doogie Howser
14.00	Mistralova hci, 8. zadnji del fr./am. nad.
15.00	Jaz in ti, otroški progr.
15.05	Fracji dol, z lutkami J. Hensona
15.50	Zlati dež, 3. del danske serije
16.15	Strelovod
16.30	Stiri zadene, kviz
17.10	Wurlitzer
18.30	Doktor Trapper John, Bay City maraton
19.30	Cas v sliki
20.15	Sportna arena
21.08	Kuharski mojstri
21.25	Pogledi od strani
21.25	Iskanje Salome, serijski film, 1991
23.00	Cas v sliki
23.05	Tarzanova največja pustolovščina, britanski film, 1959
00.25	Manekenka in voljač, Sled mojih solz
01.10	Poročila

Avstrija 2

16.10	Tisoč mojstrov in
16.20	Po dostojanstvu zidanja, ob obletnici arhitekta Holzmeistera
17.00	Zakladnica zemlja, arheološki magazin
17.30	Lipova ulica
18.00	Alf: Zadnji hip
18.30	Ljubimkanje, igra
19.00	Regionalna poročila
20.00	Kultura
20.15	Gozdarska hiša Falkenau
21.00	Novo v kinu
21.15	Teleskop: Težavni sestri, Mučna pot k nemški samostojnosti
22.00	Cas v sliki
22.00	Monty Python's Flying Circus
23.00	Kantata M. Lassnig

Hrvaška 1

07.50	TV koledar
08.00	Dobro jutro, Hrvaska
08.00	Poročila
09.35	Zgodbe iz Monticella, 147. del
10.00	Poročila
10.05	TV-sola
10.30	Pesmi in zgodbe za vas
11.30	Ali ste vedeli
12.00	Poročila
Ko se svet vrti, 147. del	
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.05	Slika na sliko, pon.
14.50	Majski svetovi, angl. naniz., 6/7
15.40	Afternoon Report
16.00	Poročila
16.05	Učimo o Hrvaski
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Dolgo pričakovani dom
18.35	Santa Barbara 429, del Dnevnik
19.30	Hrvaška in svet
20.50	Potni list za Pilmico, angleški film, 1949
22.35	Dnevnik 2
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v angleščini
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.35	Videostrani
17.00	TV spored
17.05	TV koledar
17.15	Ko se svet vrti
18.00	Košarka: NBA liga, pon-snetek
19.30	Dnevnik
19.55	Sport
20.05	'Alo, 'Alo, 1/7 angl. nanizanke
20.35	Dediscina, dokumentarni film
21.10	Iskanje Salome, serijski film, 3/6
22.05	Casometer
22.35	Vox
23.05	Horoskop
23.10	TV spored za jutri
23.10	Videostrani

Madžarska

05.40	Dobro jutro, magazin
08.05	Financial Times
09.00	Disney, Kapitan Balu, Wildside, Gumijasti medvedki
10.45	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Zakaj?
17.00	Strast in oblast, avstralska serija
17.30	Koledar 1993
18.10	Svet denarja
18.20	Cez dan
18.40	Večerna pravljica
19.00	Mesečina, ameriška kriminalka
20.00	Dnevnik
20.35	Aktualno
21.00	Himna
21.10	Händel: Caesar Julius
00.20	Dnevnik
00.25	Dnevnik BBC

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Minute za smeh; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja in glasba; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slov. pevci sansonov in evergrinov; 23.05 Literarni nohturno; 23.15 Glasba.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Koledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Ekološke teme; 12.00 Opoldne; 12.10 Sportni dogodki; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 15.10 Prenos 1. progr.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Večerni gost; 17.50 Sport na valu 202; 19.30 Ameriška country lestvica, popularnih 40; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 V solju zarometo.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Matineja; 10.05 Kulturna poročila; 11.05 Repri-ze; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Radijska igra za otroke; 14.00 Intermezzo; 14.05 Izobraževalni program; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Ekonomska politika; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.33 Oporni koncert; 20.30 Koncert Euroradia; 22.05 Dvignjena zavesa; 22.25 Komorni studio s tolkali; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 7.00 Kronika in pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.40 Od otrošva do mladosti; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pesem tedna; 11.00 V podaljšku; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Ob robu igrišča; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Iz butika Gallus; 18.40 Od otroštva

do mladosti, prenos RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 7.00 Dober dan, otroci; 7.45 Prireditve; 8.00 Ura je 8; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.15 Na valovih RK; 8.35 Pop-evka tedna; 9.00 Ulica vrelkih vrto; glasba, navsveti in kramljanja; 9.35 Ugibajmo skupaj; 9.50 Glasba po izbori; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Gost v studiu; 11.00 V studiu smo pripravljeni; 11.30 Velike osebnosti; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Alfabeto e pentagramma; 16.00 Ob štirih; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve in razstave; 16.35 Boutique Gallus; 16.50 Zgodovinske plošče; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Glasbena pričevanja; 20.00 Nočni program

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravilica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jugoslavija po letu 1945; 8.50 15 minut z...; 9.10 Ljubi... ne ljubi, bolj ali manj resnične zgodbe o spogledovanju in nesoje-nih ljubeznih (piše M. Kapelj); 9.20 Revival; 10.00 Poročila; 10.10 Stereofon-ski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Cvetje v jeseni (Ivan Tavcar, režija Marko Sosič); 11.45 New Age; 12.00 Kamen in sonce (egiptovski dnevnik); 12.20 Slov. lahka glasba; 12.40 Koroska poje; 12.50 Orkestri; 13.20 Gospodarska problematika; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek; 14.25 Potpuri; 15.00 Nikoli ni prepozno za učenje; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: orkester Slovenski solisti; 18.15 Alpe-Jadran; 18.30 Kantavtorji in sansonije; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Tedenski horoskop; 12.30 Pogovor z odvetnikom in Drugi Trst (pon.); 18.00 Tedenski sportni komentar; 20.00 Za naše ljude: Informativna oddaja za emigrante v FJK; 20.30 Opera.

Radio Koroska

18.10 - 19.00 Medkultura vzgoja v vrhch prostora Alpe-Jadran.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 13.00 Video, vodi Simone Engelen; 16.00 Greatest Hits, vodi Paul King; 17.00 Coca Cola Report; 17.15 MTV v kinu; 18.00 Hit List Uk, vodi Paul King; 20.00 MTV Special; 21.00 MTV Prime; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Coca Cola Report; 23.30 Poročila; 23.45 Trje od enega, ponovitev; 00.00 Rock Block; 02.00 Video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.40 Lamb Chop's Play-a-long; 10.30 The Pyramid Game; 11.00 Card Sharks; 12.00 Drzn in lepi; 12.30 Sokolov greben; 13.30 E Street; 14.00 Drugacen svet; 14.45 Santa Barbara; 15.15 Sally Jessy Raphael; 18.00 Star Trek: The Next Generation; 20.00 Rescue; 20.30 Polna hiša; 21.00 Harlem, angl. nadalj; 23.00 Star Trek: The Next Generation; 00.00 Ulice San Franciska

PRO 7

05.30 Serije: 09.55 Inkovo volilo; 12.35 Shortlist, novosti iz sveta reklam; 12.55 Agentika s srcem, trening za preživetje; 13.50 Lov na zeleni smaragd; 15.30 Remington Steele, Klub ljubiteljev kriminala; 16.45 Ocarfija Jean-nie; 18.30 Srčni fant z dvema damama; 19.00 Naš hrupen-dom, 36. del; 19.00 Poročila; 20.15 Kristalno oko; 22.20 Skorpion

PREMIERE

07.00 Addams Family; 14.45 The Commitments, irsko am. gl. film; 17.15 Druga sreča, am. film;

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 10.00 Golf magazin

NOVICE

Tesen poraz Slovenije

Hrvaska - Slovenija 97:93 (45:41)
 HRVASKA: Perasović 13 (2:2), Gregov (0:1), Žurić 9 (5:6), Alanović 11 (1:1), Arapović 2 (2:2), Tabak 1 (1:2), Cvjetičanin 22 (2:6), Komazec 2, Radja 25 (5:9), Kovačić, Bašić.
 SLOVENIJA: Horvat 4 (2:2), Tušek 6 (6:6), Daneu 19, Mirt 11, Bacar, Leban 5 ((5:6), Alibegović 16 (3:5), Gorenc 8 (2:2), Kraljević (0:1), Kotnik 24 (10:10), Kunc.
 PM: Hrvaska 22:29, Slovenija 28:32. PON: Alanović (30), Kotnik (37). TRI TOČKE: Cvjetičanin 4, Perasović 1; Daneu 3, Alibegović 1, Mirt 1.
 CASTELNAU LE LEZ - Na svoji drugi tekmi A skupine na Sredozemskih igrah je Slovenija tesno izgubila s Hrvasko in bo jutri sklenila nastope v tej skupini s tekmo proti Franciji

Günthör 21.63 m

BRUSELJ - Švicar Werner Günthör je na evropskem pokalu skupine B dosegel najboljši letošnji rezultat na svetu v suvanju krogle - 21.63 metra.

Stich premagal Ferreiro

LONDON - Michael Stich je potreboval samo 56 minut za prepričljivo zmago proti soigralcu v dvojcah Wayneom Ferreiro s 6:3, 6:4. 24-letni Nemec, wimbeldonski zmagovalec leta 1991, je dokazal, da je kandidat za ponovno zmago na turnirju v Wimbledonu, ki se bo začel 21. junija.

Otteyeva 11.09 na 100 metrov

JENA - Jamajčanka Marlene Ottey je na atletskem mitingu v Jeni 100 metrov pretekla v 1109, kar je najboljši letošnji izid na svetu. Drugi rezultati: ženske - 100 m ovire: Graudin (Rus) 12.85; moški 110 m ovire: McKoy (Kan) 13.38.

Jernej Abramič drugi

MERANO - Na 40. mednarodnem tekmovanju za lovoriko Merana v kajakaštvu na divjih vodah je med kajakaši zmagal Italijan Pierpaolo Ferrazzi, takoj za njim se je uvrstil Jernej Abramič, pri kanuistih je bil najboljši Nemec Sören Kaufmann in pri tekmovalkah Francozinja Anne Boixel.
 Rezultati - moški: K-1: 1. Ferrazzi (Ita) 164.43, 2. Abramič (Slo) 165.93, 3. Pearce (VB) 165.94, 4. Cizman 167.09, 11. Strukelj 168.66, 25. Skok 174.48, 33. Pelegrini (vsi Slo) 176.41; C-1: 1. Kaufmann (Nem) 176.00, 5. Zitnik 180.20, 9. Javornik 182.19, 12. Vidmar 185.05, 20. S. Hocevar 196.28, 27. Stevanović (vsi Slo) 207.66; 3 x K-1: 1. V. Britanija 185.32, 2. Italija 190.71, 3. Slovenija 192.53; 3 x C-1: 1. Nemčija 196.18, 2. Slovenija 206.65, 3. Francija 208.97; ženske: K-1: 1. Boixel (Fra) 184.30, 24. Breznik (Slo) 208.05.

Boškov: ni vse izgubljeno

TURIN - »Poraz je vsekakor težak«, je menil trener Rome Vujadin Boškov po sobotni izgubljeni prvi finalni tekmi za italijanski nogometni pokal proti Torinu (3:0). »A čez teden dni,« je pristavil, »se bo vse spremenilo, navijaci, okolje, tekma. Nismo vnaprej premagani.«
 V vrstah Torina so le s težavo zakrivali navdušenje in velik optimizem. Trener Mondonico je opozarjal, da je potrebna previdnost, saj jih čaka povratno srečanje, o tekmi pa je povedal: »Dejal sem, da bo v Turinu treba igrati z glavo, in tako je bilo. Sedaj moramo opraviti drugo polovico podviga, tokrat s smcem.«

Zmaga Torina je vsekakor zaslužena. Pri prvem голу (v 17. minuti) je sicer težko ugotoviti, kam bi zoga končala, če je Benedetti ne bi preusmeril v lastno mrežo. Druga dva zadetka (v 53. in 78. minuti) pa sta bila sad nenehne ofenzive domačih.

Tudi Lecce v A ligi

V italijansko nogometno A ligo so napredovali Reggiana, Cremonese, Piacenza in Lecce, v C ligo pa so izpadli Spal, Bologna, Taranto in Ternana.
 IZIDI ZADNJEGA KOLA B LIGE: Cesena - Taranto 0:2, Cosenza - Piacenza 0:1, Cremonese - Ternana 4:0, Andria - Reggiana 1:0, Lecce - Lucchese 2:1, Modena - Bari 1:2, Monza - Bologna 1:2, Padova - Ascoli 3:2, Pisa - Venezia 3:2, Verona - Spal 1:2.
 KONČNI VRSTNI RED: Reggiana 53, Cremonese 51, Piacenza in Lecce 48, Padova 47, Ascoli 46, Cosenza 43, Pisa 40, Cesena in Bari 38, Venezia 36, Verona 35, Modena, Lucchese in Monza 33, Andria 32, Spal 31, Bologna 30, Taranto 27, Ternana 18.

Totocalcio

Zmagoviti stolpec Totocalcia: 2 2 1 1 1 2 2 1 2 X X 1. Kvote: 13 (219 dobitnikov) 31.37.000 lir; 12 (6.407 dobitnikov) 1.062.000 lir.

GIRO / ZADNJA ETAPA JE BILA LE FORMLANOST, ZMAGAL PA JE ITALIJAN BALDATO

Indurain kot Merckx

Oba sta dvakrat zapored zmagala na Touru in Giru - Bonča odličen 35.

MILAN - Legendarni Eddy Merckx ima svojega naslednika. Miguel Indurain je namreč izenačil njegov rekord dveh zaporednih zmag na največjih svetovnih etapnih kolesarskih dirkah - Touru in Giru, v Franciji pa, kajpak, lahko letos zmagata se tretjic. Zadnja etapa letosnje dirke po Italiji, ki je udeležence od Bielle pripeljala v Milan, je bila po pričakovanjih čista

formalnost, v sprintu glavni pa je bil vnovic najhitrejši Italijan Baldato.

Tolazilne nagrade na Giru so pripadle Adrianu Baffiju (prvi po točkah), Cladiu Chiappucciju (gorske nagrade), Cehu Janu Svoradi (intergiro) in Rusu Pavlu Tonkovu (mladi).

Na sliki AP: prvi trije uvrščeni (od leve) Ugrumov, Indurain in Chiappucci

Vrstni red 21. etape:

(Biella - Milan, 166 km) 1. Baldato (Ita) 3.58:37, povprečna hitrost 41 km na uro; 2. Leoni (Ita) i.c.; 3. Manzoni (Ita); 4. Baffi (Ita); 5. Allocchio (Ita); 102. Bonča (Slo), vsi v zmagovalčevem času.

Končni vrstni red:

1. Miguel Indurain (spa) 98.09:44 s povprečno hitrostjo 37,7 km/h; 2. Pjotr Ugrumov (Let) +58 sek.; 3. Claudio Chiappucci (Ita) +5:27; 4. Massimiliano Lelli (Ita) +6:09; 5. Pavel Tonkov (Rus) +7:11; 6. Moreno Argentin (Ita) +9:12; 7. Vladimir Pulnikov (Rus) +11:30; 8. Maurizio Fondriest (Ita) +12:53; 9. Stephen Roche (Irs) +13:31; 10. Zenon Jaskula (Pol) +13:41; 11. Flavio Giupponi (Ita) +14:59; 12. Giorgio Furlan (Ita) +16:57; 13. Vladimir Belli (Ita) +18:46; 14. Andrew Hampsten (ZDA) +19:25; 15. Bruno Leali (Ita) +19:34; 16. Enrico Zaina (Ita) +24:09; 17. Heinz Imboden (Svi) +25:18; 18. Gianni Bugno (Ita) +27:01; 19. Franco Chioccioli (Ita) +29:49; 20. Nelson Rodriguez (Kol) +30:41; 35. Valter Bonča (Slo) 1.09:37.

FORMULA ENA / VELIKA NAGRADA KANADE

Prost!

MONTREAL - Alain Prost (williams, na sliki) je z zmago na veliki nagradi Kanade, sedmi dirki za svetovno prvenstvo v formuli ena, spet prevzel vodstvo na skupnem vrstnem redu pred Senno, saj je brazilski dirkač zaradi okvare na električni napravi odstopil sedem krogov pred koncem, ko je bil drugi. Drugi je tako bil Nemec Schumacher (benetton), tretji Hill (williams), četrti Berger (ferrari), peti Brundle (ligier) in šesti Wendlinger (sauber).

AVSTRIJA / NOGOMET

Austria prvak zaradi boljše gol-razlike

DUNAJ - Dvoboj med dunajsko in salzbursko Avstrio za naslov avstrijskega nogometnega prvaka 1992/93 je odločen. Dunajčani so v zadnjem kolu z gladko zmago nad Rapidom (4:0) tretjič zapored osvojili prvo mesto, salzburska Austria, ki je sicer prav tako zmagala (1:0 proti St. Pöltenu), pa je pri enakem številu točk zaradi za deset golov slabše gol-razlike zasedla drugo mesto. V pokalu UEFA bo poleg Austrie iz Salzburga igrala se ekipa Admira Wacker z Dunaja, ki je v odločilni tekmi v gosteh premagala mostvo Wacker Innsbruck s 4:2. Nogometasi Innsbrucka, katere je v jesenskem delu sezone treniral Branko Elsner, imajo kljub temu se možnost za uvrstitev v evropska tekmovanja, saj so se dosegli finale tekmovanja za avstrijski nogometni pokal. Nasprotnik je Rapid z Dunaja. Novi ekipi v 1. zvezni ligi v sezoni 1993/94 bosta VfB Mödling in Sturm iz Gradca. (I.L.)

Končni vrstni red: 1. Austria Dunaj 36 (81:35), 2. Austria Salzburg 36 (69:33), 3. Admira Wacker 28, 4. Rapid Dunaj 27, 5. Wacker Innsbruck 26 (61:39), 6. St. Pölten 23, 7. Sportclub 23, 8. Vorwärts Steyr 17.

SAK-u dragocena točka

CELOVEC - Nogometasi Slovenskega atletskega kluba so uspešno nastopili na prvi kvalifikacijski tekmi za vstop v 2. avstrijsko zvezno nogometno ligo. Pred 2000 gledalci so v gosteh proti zgornjeavstrijskemu prvaku Braunau igrali neodločeno 0:0. Slovenski nogometasi so bili boljša in imeli tudi nekaj lepih priložnosti za zmago, toda vratar domačinov in smola sta preprečila poln uspeh. Naslednja tekma bo že v sredo ob 18.30 uri v mestnem stadionu v Celovcu in sicer proti stajerskemu prvaku Flavia Solva (v prvi tekmi 0:1 proti Braunau). Trenerju Ivanu Ramsaku v tej tekmi ne bo na razpologo branilec Franci Sadjak, ki je bil v Braunau zaradi dveh opominov izključen, velika opora slovenskim nogometasem pa bo zagotovo publika. Funkcionarji SAK pričakujejo nad 2000 obiskovalcev. (L.L.)

Postava SAK: Prescheren; Savic; A. Sadjak, Pappeler, F. Sadjak, Blajs (88. Kreutz); M. Sadjak, Galo, Wölbl, Hober (78. Lippusch), Gröss.

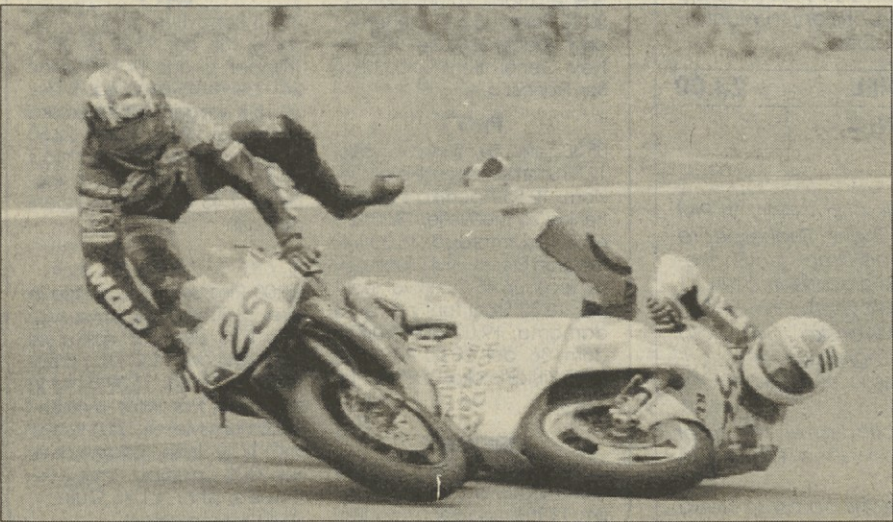
Vrstni red: 1. Braunau 3/2 (1:0), 2. SAK 1/1 (0:0), 3. Flavia Solva 0/1 (0:1).

Šah: SSZ Celovec - SD Piran 2,5:9,5

CELOVEC - Sahisti SD Piran/Student-tours so v nedeljo v Bilcovsu na Koroskem premagali sahiste Slovenske sportne zveze/Carimpex iz Celovca z 9,5:2,5. Za Piran so točkovali Treursic (1,5), Milunovic (1), Brečević (2), Lukin (2), Grobovsek (2) in Grasic (1), za SSZ pa Hattenberger (0,5), Amrusch (1) in Hedenik (1). Sahisti s Pirana in Celovca so se pred tremi leti pobratili, od takrat dalje so na sporedu redna srečanja med ekipami obeh klubov. (I.L.)

MOTOCIKLIZEM / NA 6. DIRKI ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Velika izenačenost, Catalano huje poškodovan

Po trčenju je Nemec Bahr (desno) nadaljeval dirko v razredu 250 ccm (AP)

HOCKENHEIM (Nemčija) - Dirki v razredih do 250 in 500 ccm sta bili izredno napeti in razburljivi do konca, o cemer pričajo res tesni zaostanki. V četrtlitrskem razredu se je uveljavil Italijan Romboni, ki je za las prehitel rojaka Capirossija, v politrskem pa je do prve zmage v karieri prišel Avstralec Beattie. Na tej preizkusnji se je huje poškodoval Italijan Catalano, ki se je pri padcu v 6. krogu udaril v glavo in si zlomil nogo: njegovo stanje je kritično. V razredu do 125 ccm je

sicer zmagal Nemec Dirk Raudies, kar pa mu ni zadostalo za prevzem vodstva na skupni lestvici. Rezultati:

125 ccm - vrstni red: 1. Raudies (Nem, honda) 34'45"987, poprečna hitrost 175, 825 km/h; 2. Sakata (Jap, honda) po 8'807; 3. Tsujimura (Jap, honda) 8'943; **skupni vrstni red po 6 dirkah:** 1. Sakata (Jap) 125 točk; 2. Raudies (Nem) 116; 3. Tsujimura (Jap) 98; 4. Waldmann (Nem) 59; 5. Ueda (Jap) 48.

250 ccm - vrstni red: 1. Romboni (It, honda) 33'53"776, poprečna hi-

trost 192, 31 km/h; 2. Capirossi (It, honda) po 90'100; 3. Bradl (Nem, honda) 384'100; 4. Biaggi (It, honda) 2'346; 5. Reggiani (It, april) 2'411; **skupni vrstni red po 6 dirkah:** 1. Harada (Jap) 115 točk; 2. Romboni (It) 93; 3. Biaggi (It) 71; 4. Capirossi (It) 68; 5. Bradl (Nem) 68; 6. Kocinski (ZDA) 62.

500 ccm - vrstni red: 1. Beattie (Avs, honda) 36'05"475, poprečna hitrost 203, 245 km/h; 2. Schwantz (ZDA, suzuki) po 84'1000; 3. Itoh (Jap, honda) 537'1000; 4. Criville (Sp, honda) 5'937;

5. Rainey (ZDA, yamaha) 28'055; 6. Chandler (ZDA, cagiva) 48'350; 7. Mladin (Avs, cagiva) 52'797; 8. Cadalora (It, yamaha) 52'902; **skupni vrstni red po 6 dirkah:** 1. Schwantz (ZDA) 131 točk; 2. Rainey (ZDA) 117; 3. Beattie (Avs) 93; 4. Criville (Sp) 61; 5. Itoh (Jap) 58; 6. Doohan (Avs) 55; 7. Chandler (ZDA) 46; 8. Barros (Braz) 43; 9. Cadalora (It) 38; 10. MacKenzie (VB) 38.

Prihodnja dirka za svetovno prvenstvo bo 26. t.m. v Assnu na Nizozemskem.

NAJMLAJŠI

Fantje Primorja brez moči

Muscoli - Primorje 1:0 (1:0)

PRIMORJE: Gruden (Gregori), Blazina, Bukavec, Miliani, Sancin, Lorenzi, Zornada, Pertot, Ota, Semec, Skrlj (Tence); 14 Manzin.

S porazom, ki so ga doživeli na občinskem stadionu v Cervinjanu, se »najmlajši« Primorja na deželnem nogometnem finalu med značevalci pokrajinskih prvenstev dokončno odreka vsem ambicijam.

Tekma proti Muscoliju se je odvijala pod močnim nalivom. Primorje, ki je nastopilo okrnjeno, brez Sustersica in Curmana, je takoj v začetku imelo s Semcem in Pertotom dve izredni priložnosti za gol, a nasprotniki so v protinapadu in po napaki obrambe gostov že v 10. minuti dosegli zadetek. Igralci Primorja so hitro reagirali in malo je manjkalo, da bi izenačili, precej dela pa je imel tudi vratar Primorja Gruden.

V začetku drugega polčasa se je Primorje podalo v napad, dvakrat resno ogrozilo nasprotnikova vrata, a nato vidno popustilo.

»Sezona je bila naporna, tu so se razni turnirji, tako da so fantje zdaj že prenašeni z nogometom. Zal mi je, ker bi se lahko tudi na tej deželni fazi borili za prvo mesto, če bi ohranili prvenstveno formo«, pravi trener Primorja Pertot. Zadnjo tekmo bodo fantje odigrali v nedeljo ob 10.30 proti Maianesju.

KOŠARKA / TURNIR SZ DOM

Arte zaslužen prvi, domovci na 4. mestu

Pobudo velja ponoviti

Koncal se je košarkarski turnir v okviru 30-letnice SZ Dom, ki je tako glede zanimivih tekem kot glede številne prisotnosti gledalcev povsem uspel. Domovi košarkarski delavci zato tudi mislijo nadaljevati s to pobudo.

Prvo mesto na tem turnirju je zaslužen osvojila ekipa Arteja, ki nastopa v četrtoligaski konkurenci, pred mostvom Senatorsa, ki je prav v tej sezoni napredovalo v D ligo. Ze sam izid finalnega srečanja kaže, da sta bili obrambi obeh ekip precej poprečni.

Arte pa se je moral v polfinalu se kako potruditi proti domovcem, ki so bili nasprotniku povsem enakovredni do 38. minute, ko je bil izid še 66:70. Nato pa je prišla na dan boljša fizična priprava košarkarjev Arteja, ki so tudi zanesljivo zmagali. Domovci so zlasti zelo dobro igrali v prvem polcasu, saj so zao-stajali za Artejem le za bomo točko. Od posameznikov pa bi zlasti omenili Orzana in mlade Silica.

Tretje mesto je osvojila Ardita, ki je visoko odpravila Dom Simek, ki pa je nastopil brez centrov Jarca in Bordona. Njuna odsotnost pa se je še kako poznala predvsem pod košema.

POLFINALE
Arte - Dom Simek
82:68 (40:39)

DOM SIMEK: Gruzovin, Kosuta 18, Silic 4, Kocjancic 7, orzan 17, Dornik, Primožic 2, Battello 4, Jarc 10, Bordon 6.

Senators - Ardita 87:68 (38:33)

FINALE ZA 3. MESTO
Ardita - Dom Simek
108:72 (50:33)

DOM SIMEK: Kosuta 13, Kocjancic 6, Silic 2, orzan 12, Gruzovin 4, Dornik 6, Semolic 14, Primožic 5, Battello 10, trener Miani.

TRI TOCKE: Orzan 2, Semolic 2, Kosuta 1. PON: Kosuta (36), Gruzovin (38).

FINALE ZA 1. MESTO
Arte - Senators 118:95 (58:47)

KONCNI VRSTNI RED: 1. Arte, 2. Senators, 3. Ardita, 4. Dom Simek, 5. Primis Leasing in Petrolifera.

Za najboljšega igralca turnirja so izbrali Marinija (Ardita), najboljši strelec pa je bil Nanut (Senators), ki je poprečno dosegel kar 31 točk na tekmo.

Po finalnih tekmah je sledilo nagrajevanje. Predsednik SZ Dom Niko Bresciani se je zahvalil vsem ekipam za udeležbo in se posebno se je zahvalil Kmečki banki, ki je bila sponzor tega turnirja.

OBČNI ZBOR / PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

Za Primorje sezona polna zadoščenj

Vpašanje združevanja sil predmet živahne razprave

RADO GRUDEN

Občni zbor Nogometnega kluba Primorje, ki bo prihodnje leto praznoval 70. obletnico ustanovitve, je bil priložnost za pregled opravljenega dela v pravkar končani sezoni, ki je temu prosekemu klubu prinesla celo vrsto zadoščenj. Če pustimo ob strani uspešno sezono članske ekipe, ki je z obstankom v promocijski ligi v celoti izpolnila zastavljene cilje, pa je prav, da se posebej poudarijo uspehi, ki jih je Primorje doseglo na mladinskem področju.

Prav temu je predsednik Primorja Dario Kante namenil največ prostora v svojem poročilu. Pri tem je seveda tudi poudaril, da so ti uspehi tudi sad sodelovanja, ki so ga nekatera društva začela pred letom dni na mladinskem področju. Tako so mlajši cicibani v prvenstvu CSI prišli do pokrajinskega finala, kjer so klonili sele po enajstmetrovkah. Se večje zadoščenje jim je prineslo prvenstvo cicibanov, v katerem je prosek ekipa pod vodstvom trenerja Mitje Stoke osvojila pokrajinski naslov. Posebno poglavje pa zasluži združena ekipa najmlajših, ki jo je treniral Stefi Pertot. V dolgem prvenstvu je doživela 1 sam poraz, oddala le dva remija in tako zaslužen osvojila

Z občnega zbora Primorja na Proseku (foto KROMA)

pokrajinski naslov, zdaj pa uspešno nadaljuje tekmovalje v deželni fazi. Kante je pozitivno ocenil tudi dosežke ostalih ekip od narasajnikov do mladincev, ki so zaradi poskodb in izključitev v članski ekipi, dali pomemben delež v boju za obstanek v promocijski ligi, s tem pa na najbližji sezoni tekmovalje v mladinski kategoriji.

Ce bi občni zbor koncali po predsednikovem poročilu, bi lahko sklepali, da je pri Primorju vse v najlepšem redu in da problemov ni. Toda v nadaljevanju, čeprav po kratkem oklevanju, se je razvnela izredno živahna razprava, v kateri so prišli na dan

vsi tisti problemi, ki najbolj zuliyo društvo. Kante je prisotne seznanil s težavami, s katerimi se pri svojem delu srečuje odbor in pozval prisotne, da se vključijo v delovanja vodstva kluba. Opozoril je tudi na vse večje finančne izdatke in pa na problem društvenega sedeža, ki pa naj bi ga resili se v teku tega leta.

V razpravi pa so prišle na dan še nekatere stvari. Tako je po mnenju nekaterih ZSSDI se premalo aktivno pri promociji nogometa, prisotni pa so ugriznili tudi v za zdaj se kisljajobko združevanja sil.

Kost je virgel predsednik Kante, nato pa se je razprava počasi razvnela in na

dan so prišla različna stališča. Od tistih, ki so za nadaljevanje nedvomno pozitivne izkušnje združevanja na mladinskem področju tudi na članski ravni, do tistih, ki takemu združevanju (na članskem področju) nasprotujejo. Nekateri pravijo, da čas se ni dozorel, drugi pa so za odločno nadaljevanje izključno z »lastnimi« silami. Kakorkoli ze, pa je bilo več tistih, ki se zavedajo, da se bo treba lotiti tudi tega vprašanja in da je mogoče večje uspehe na članskem področju načrtovati le, ce bo v doglednem času - dokler slovenske ekipe dosegajo se relativno dobre rezultate - prišlo do združevanja sil.

OB ROBU / WORLD LEAGUE V TRSTU

Strogost kitajskega trenerja in začetniške napake azurrov

Mario Čač spremljevalec Kitajcev
Lekcija za domače sodnike?

Dogodek, kot je mednarodna tekma med Italijo in Kitajsko, je v Trstu prav gotovo velika posebnost. Najprej zaradi mednarodne odbojarske tekme same, potem pa tudi zaradi nastopa zanimivega mostva kot je Kitajsko. V obdobju, ki so ga kitajski odbojkarji preživeli v Trstu, je bil njihov spremljevalec Slogin trener Mario Čač. Njega smo zato vprašali, ce nam lahko zaupa kakšno zanimivost, ki jo je opazil v življenju in treniranju teh igralcev.

»Italijanska in kitajska reprezentanca sta v teh dneh ziveli v istem hotelu in trenirali v istih telovadnicah, tako da sem bil v stiku z obema reprezentancama. Kljub temu, da sta ziveli v stalni bližini pa ne morem reci, da so se med seboj igralci spoznali. Nasprotno. Se pozdravljali se niso. Precej kreganja pa je bilo tudi med vodstvom reprezentanc zaradi urnikov treningov v telovadnicah, saj nihče ni hotel nicesar popustiti.«

Mario si je poleg tega ogledal tudi več treningov.

»Niso trenirali s kakšnim posebno visokim ritmom. Presenetilo pa me je, kako Kitajci delajo v popolni tišini in vestno izpolnjujejo naloge strogega trenerja. Italijanski igralci pa so na primer mnogo bolj glasni in odprti tudi na treningih. Kitajski trener pa ima velik vpliv na igralce tudi zunaj telovadnice. Neki igralec je na primer sproščeno govoril in se šalil z mano, toda komaj se je trener približal, je

utihnil in me pustil pri miru. Res, trener je izredno strog in nepopustljiv.«

Toda vrnimo se k tekmi. Vec navijance je prav gotovo pogresalo prve zvezde italijanske odbojke kot so Zorzi in Giani, toda se bolj so verjetno pogresali razuburljivo tekmo, ki je ena bistvenih sestavih uspešne odbojarske predstave. Pravo vzdušje na takih tekmah pa morajo ustvariti gledalci. Tokrat so sicer skoraj napolnili trzasko športno palaco, toda vzdušje vseeno ni bilo tako veselo in skoraj praznično, kot je bilo recimo dan prej v Vidmu. Videmčani pa so prav gotovo imeli vec sreče, saj so gledali napeto in izenačeno tekmo, medtem ko so Trzascani videli precej enosmerno srečanje. Vseeno pa so nekatere poteze, kot na primer Gallijevi bloki in De Giorgi-jevi obrambni posegi, prav gotovo navdušili gledalce. Sicer pa so igralci dokazali, da so tudi oni navadni zemljani, saj so si privoščili nekaj napak, ki so gotovo presenetili igralce. Tako je na primer Pippiev servis sel kar pod mrežo, Pasinato pa je v napadu zogo ustrelil kar med publiko. Kitajski igralec pa je lahko zogo brez bloka usmeril v mrežo. Kot povprečni odbojarski igralec pa predvsem upam, da so si tekmo ogledali tudi trzaski sodniki. Ce bi oni sodili tekmo, verjetno ne bi trajala dolgo, saj bi zgo pekinili nestetokrat zaradi nosenih podaj. Upam torej, da so se tudi oni kaj naučili.

ANDREJ MAVER

ODBOJKA / PRIHODNJE LETO ZA VALPRAPOR, BOR IN SLOGO

Z novimi pravili igre

V moški B-2 ligi le dva izpada, v ženski C-1 pa nobenega - Videmčan Marchesini bo nov podajalec Goricanov - Ženski vrsti še v fazi sestavljanja

ALEKSANDER KOREN

Valprapor med moškimi in Bor in Sloga med ženskami bodo tudi v prihodnji sezoni predstavljali »spico« naše odbojke. Prvenstev je konec, toda igralci in igralke se se vedno potijo v telovadnici. Goricani s potrjenim Lorenzom Zamojem, slogasi- ce z novim trenerjem Frankom Drasicem, borovke pa v pričakovanju dokončnega povratka Marka Kalca iz Firenc z Igorjem Gombacem, ki bo v prihodnji sezoni brzkone Kalčev pomočnik.

Najbolj pod pritiskom so v teh dneh vsekakor odbojniki, ki v zakulisju sestavljajo strokovne in igralke organizirane, si belijo glavo pri zbiranju sredstev in vsklajevanju vse težje vskladljivih proračunov in se ukvarjajo še s številnimi taksnimi in drugimi podrobnostmi v zvezi s prihodnjo tekmovalno sezono. V zadnjih letih se je tudi pod pritiskom medijev povečalo zanimanje za novosti v zvezi s prestopnim rokom.

Ker pa so tudi v odbojki že zdavnaj minili časi »meni igralka, tebi deset zog«, je tu veliko govoric in uganj, a manj resnic in še manj dejstev.

Kakorkoli ze, najbolj sveža in v bistvu tudi najpomembnejša je vest o restrukturaciji državnih prvenstev od B-1 do C-1 lige. Predlog odbojarske zveze FIPAV, ki pa je v bistvu tudi ze osvojen, čeprav mu združene društev ostro nasprotuje, predvideva pravočasno revolucijo, ki bo neposredno vplivala tudi na deželne lige.

Prihodnje leto bo tako v moški B-2 ligi eno samo napredovanje in, ugodno za Valprapor, le dva izpada, iz C-2 lige pa bo v C-1 ligo napredovalo iz nase dezele kar pet sester, vse ostale pa bodo v sezoni 1994/1995 igralce v enotni deželni ligi, kar skratka pomeni, da bo D liga cez dve leti izginila.

Isto velja tudi za ženska tekmovalja, pri čemer ob množičnih napredovanjih iz dezelne C-2 lige nas po- blize zanima, kako bo za Bor in Slogo v C-1 ligi. Najbolj razveseljiva je pri tem vest, da ni predviden noben izpad iz lige, v B-2 ligo pa bodo napredovale prve tri uvrščene ekipe, se pravi ena več kot doslej. V sezoni 1994/1995 pa bo v C-1 ligi spet tako kot lani - dve napredovanji in stiri izpadi.

Cilj te revolucije naj bi bil kakovostno okrepitev B-1 lige (v sezoni 1994/1995 bosta le dve skupini), posledica pa precejšnje obubožanje bodoče C-1 lige in drastično zmanjšanje števila deželnih ligasev. Kakorkoli ze, našim trem društvom ta revolucija pride v bistvu prav...

PRESTOPNI ROK: Pri Valpraporju Imsa so glede igralskega kadra pihoteli in v bistvu ze definirali vse premike. Najpomembnejša novost zadeva zamenjavo podajalca. Berzicola odhaja v Trzice, namesto njega pa bo Valprapor dres oblekel 31-letni Fabrizio Marchesini, ki je lani igral v Trstu pri društvu Ferroalluminio, se prej pa v A-2 ligi pri VBU iz

Stabile se pri Valpraporju

Vidma, in je gotovo najboljši podajalec iz nase dezele.

Pri Valpraporju so prepricani, da predstavlja Marchesini pravo okrepitev. Zato, in pa, ker nočejo spremeniti narodnostnega razmerja v mostvu, drugih »zunanjih« okrepitev brzkone ne bodo več iskali. S tem pa novosti ni konec. S Sočo so se dogovorili za prestop v svoje vrste centra Franca Muscaua (letnik 1971), v člansko vrsto pa je trener Zamò povabil tudi Andreja Ferfoljo (74) in Giancarla Populina (76), ki sta lani igrala v 1. diviziji. Vsi trije naj bi si s trdnim delom priborili mesto v postavi, ki bo v prihodnji sezoni vsekakor stela več kot dvanaest igralcev. Na vztrajne govorce iz trzaskih krogov, da bosta Marchesini in Stabile v prihodnji sezoni igrala v Trstu, nam je športni direktor OK Val Ivan Plešničar: »Z obema igralcem smo že dogovorjeni.«

Vrsta Soče v C-2 ligi bodo v zameno okrepili Diego Petejan (letnik 72, vojak

do decembra), Fabjan Koršic (letnik 72, lani pri Našem praporju) in Kristjan Gravnar (letnik 75, lani v 1. diviziji z Espegom).

Pri Boru in Slogi sta prihodnji sesterki se v fazi sestavljanja.

»Do velikih novosti verjetno ne bo prišlo, saj imamo mlado ekipo, nekaj okrepitev za člansko vrsto pa bomo pridobili iz druge ekipe. Vsekakor mora končno besedo o tem izreči trener Kalc, ki se bo v Trst dokončno vrnil po petnajstem juniju«, pravi športni direktor pri ženskem sektorju Bora Igor Može. Nekaterim Borovim mladinkam dvorjoi italijanski klubi, posebno velja to za Sue Calligaris. Odkar je oblekla državni dres, se je okrog nje ustvarila prava gneča, najbolj pa se zanjo zanima društvo Sangiorgina, pri Boru pa so razpeti med željami, da bi perspektivno igalko zadržali v svojih vrstah (bi lahko bila naslednica Ele- ne Maver, ki je obesila copate na klin?) oziroma, da bi ji vendarle omogočili nadaljevanje kariere na višjem nivoju.

Pri Slogi je položaj podobn: »Prva in druga ekipa trenirata skupaj pod vodstvom trenerja Drasica, ki bo tudi določil, katere igralke bodo sestavljale člansko vrsto v prihodnji sezoni«, nam je povedal prof. Ivan Peterlin, ki je v društvu od letos prevzel funkcijo športnega direktorja, potem ko je sam dolgo leto vodil člansko Slogino ekipo. Tudi pri našem vzhodnokraškem društvu tvegajo, da bodo izgubili nekaj perspektivnih mlajših igralok, saj naj

bi se v okviru dogovora o sodelovanju vseh naših goriskih društev, s sestavitvijo močne skupne ekipe v C-2 ligi, članici Olympie Zottijeva in Briscova, ki sta v minuli sezoni v C-1 ligi pomenili pravo odkritje, vrnili v Gorico.

Skrita želja obeh naših ženskih državnih tretjeljgasev pa brzkone ostaja nekdanja meblovka in prvotoligašica v Rimu Lajris Zerjal, ki je lani igrala v B-1 ligi pri Sangiorgini, zdaj pa naj bi se dokončno vrnila v domačo loge. Zerjalova je prestala težko operacijo na kolenu in vprašanje je, ali sploh se namerava igrati, ob tem pa bo treba tudi upoštevati, kaj o tem meni furlanski klub, ki je lastnik njene izpisnice...

RITMIKA / ZA BOROVKO KARIN MEZGEC

Priznanje za uspehe

Pred kratkim je deželna federacija Italijanske gimnastične zveze na prireditvi v Gorici nagradila s posebnim priznanjem za njene letošnje velike uspehe tudi Borovo gimnastičarko Karin Mezgec, ki sodi danes - v svoji kategoriji - med najboljše telovadke v deželi.

Tudi to priznanje potrjuje vrednost Borove gimnastične sole, mladi Karin pa predstavlja lepo plačilo za trud, ki ga je vložila letos v priprave za prvenstvene nastope.

NOVICE

Aleš Plesničar finalist

Komaj 15-letnemu tenisaču Gaje Alešu Plesničarju je uspel podvig, da se je uvrstil v finale turnirja »Aperol cup« v Palmanovi za igralce C kategorije. V polfinalu je po hudem boju s 7:6, 7:5 premagal Emiliana Piccina (kat. C-1) iz Pordenona, v današnjem finalu (ob 18. uri) pa se bo pomeril s 1. nosilcem Sorgijem (kat. C-1).

Poletovi minikošarkarji se drevi vračajo iz Turinu

Poletovi minikosarkarji, ki se od petka mudijo v Turinu na velikem mednarodnem mladinskem košarkarskem turnirju, se bodo drevi vrnili domov (od 21.30 do 22.00 bodo v Prosvetnem domu na Opcinah).

Včeraj so poletovci odigrali se dve tekmi. Čeprav so pozrtvovalno in borbeno igrali, pa so morali priznati premoc nasprotnikov.

Ronchi - Polet 76:14 (42:14)

POLET: Kalc 6, Lakovic 14, Kocjancic 10, Guštin 10, Grilanc, Svab 2, Ferluga 2, Piccini, Belicic, Ferfolja.

Nova Gorica - Polet 86:45 (48:20)

POLET: Ferfolja 2, Belicic 2, Piccini 4, Ferluga 2, Svab 2, Grilanc 2, Guštin 3 (1:2), Kocjancic 6, Kalc 1 (1:2), Lakovic 21 (3:4).

Poletovi košarkarji bodo danes ob 11. uri igrali zadnjo tekmo. (A.V.)

Domovke v Pierisu

Ob 20. obletnici delovanja odbojarskega odseka prireja društvo Pieris četverboj za ekipe na ravni 2. ženske divizije. Nastopala bo tudi mlada vrsta Doma Imsa. V torek, ob 20.30, se bo pomerila s Stanzanom, v drugem polfinalu pa igrata Pieris in

Obvestila

MLADINSKI ODESK SPDT

priredi v nedeljo, 20. t.m. izlet v Bovec s spustom z gumijastimi colni po reki Soci. Informacije in prijave pri Jasmin Rudez tel. 572585 do 9. t.m.

SZ JADRAN

KOSARKARSKA SEKCIJA SD POLET

organizirata košarkarski kamp '93 za letnike 1980 in mlajše od ponedeljka 21. do sobote, 26. junija 1993. Kamp se bo odvijal na dvorišču Prosvetnega doma na Opcinah od 9. do 17. ure. Na razpolago bodo tudi kombiji Bora in Jadrana. Za vse informacije na sedezu SZ Jadrana in SD Polet v Prosvetnem domu na Opcinah, ul. Ricreatorio 1, od ponedeljka do petka od 10.30 do 12.30 tel 040/213403.

SD POLET - kotalkarska sekcija

organizira dvotedenski tečaj za otroke. Interesenti naj se javijo danes, 14. t.m., ob 16. uri na kotalkališču na Pikelcu, Repentaborska ul na Opcinah. Informacije tel. 213420 ali po 18. uri tel. 211758

JK CUPA

obvesca, da je v teku vpisovanje za jadrnalne tečaje v naslednjih izmenah: tečaj za optimiste namenjen otrokom od 8. do 14. leta starosti od 19.7 do 30.7 ter 2. tečaja windsurfa in sicer od 19.7 do 23.7 in od 26.7 do 30.7. Vpisovanje na sedezu društva ob sobotah od 16. do 18. ure, tel. 299858.

ROKOMETNI ODESK SK KRAS

prireja od 26. junija do 2. julija 1993 v Zgoniku poletni kamp za fante in dekleta letnikov od 1981 do 1977. Privisestanek bo v petek, 18. t. m., ob 19. uri v Sportno-kulturnem centru v Zgoniku. Društvo sprejema vpisnine v tajništvo Sportno kulturnega centra do vključno 18. junija v dneš: ponedeljek: 18. - 20.; sredi in četrek: 14. - 17.; petek: 8.30 - 12.30, kjer vplacate na račun 20.000 lir. Tel. st. tajništva je 229477..

PLAVALNI KLUB BOR

organizira od 4. do 12. septembra poletne priprave v Cerknem pri Idriji za clane tekmovalnih skupin. Prijave sprejema Andreina v bazenu pri Alturi ob urah vadbe ali po telefonu na st. 51377 najkasneje do jutri, 15.6.

OD BOR

sklicuje redni občni zbor, ki bo na Stadionu I. maja v petek, 25.t.m., ob 20. uri ob prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Dnevni red: poročilo predsednika, razresnica odboru, volitve, razno.

OD BOR

prireja od 21. do 27. t.m. na Stadionu I. maj tabor mini-odbojkarjev. Vpisovanje in informacije pri Katji Kalc, tel. 814212 (od 14. do 15. ure). SK KRAS - odsek za rekreacijo prireja zacetniški tečaj tenisa za otroke od 8. do 14. leta starosti. Prijave in informacije v tajnistvu drustva do 18. t.m. v sportno - kulturnem centru: ponedeljek 18. - 20., torek in sredi 14. - 17., petek 8.30 -12.30. - tel. 229477.

Najuspešnejši Zagrebčani

LJUBLJANA - Na tradicionalnem, letos že 18. mednarodnem plavalnem mitingu za pokal mesta Ljubljane se je na kopališču Kolezija zbralo 163 plavalcev in plavalk iz 15 hrvaških, slovenskih in makedonskih klubov. Predstavila se je tudi mladinska reprezentanca, ki bo od 8. do 10. julija v Istanbulu na mladinskem EP zastopala slovenske barve. Kandidati za nastop so: Milenković, Goran Jurak, Marković, Govše, Kavcic, Madjarić, Kejžarjeva in Sparovcova. Nastop slednje je se vprašljiv, saj po mnenju trenerja mladinske reprezentance Cirila Globocnika na tem tekmovanju ni dosegla zadovoljivih rezultatov, sicer pa bo imela, tako kot vsi drugi, se eno možnost. Za naslednji konec tedna bo namreč Kolezija prizorilo mladinskega petorboja, kisa ga bodo udeležili plavalci in plavalk iz Češke, Slovaške, Hrvaške, Avstrije in Slovenije. Ekipno nagrado dvodnevnega tekmovalca, pokal mesta Ljubljane, so kot najboljša ekipa prejeli plavalci zagrebške Mladosti, na tretje mesto pa se je uvrstila najuspešnejša slovenska ekipa Olimpija Salamonov oglašnik. Kot najboljša posameznika v kategoriji A sta pokal Kolezije prejela Alenka Kejžar v disciplini 200 metrov prsno, ki je za rezultat 2:41.60 prejela 727 točk, in Ivan Govše na 400 metrov kralj. S časom 4:15.07 je zbral 686 točk. V kategoriji B sta pokal prejela Zagrebčanka Dancevičeva za rezultat 2:25.23 na 200 metrov delfin in član Ilirije Tomaz Majdic za rezultat 4:21.94 v disciplini 400 metrov kralj.

Zmagala Pehar in Srebotnikova

PORTOROŽ - Na mednarodnem teniskem turnirju ETA, ki so ga za kategorijo do 14 let pripravi na teniskih igriščih portoroške Marine, je v kategoriji deklic in fantov nastopilo 141 teniških upov iz večine slovenskih klubov ter BiH, Hrvaske in Česke. Čeprav so v obeh kategorijah manjkali nekateri najboljši slovenski igralci, je bil turnir izjemno mikaven, se posebej pa velja pohvaliti ves udeležence za izjemno sportno obnašanje, saj ves čas trodnevnega turnirja sodniki niso izrekli niti enega opomina. Med dekleti je zmagala Katarina Srebotnikova, ki je v finalu premagala domačino Majo Bonaca, v polfinalu pa presenetljivo Petero Rampe (Benc Sport), ki je ze vodila 6:3, v drugem nizu 5:2 in imela pri 4:0 zaključno zogo. Pri fantih je bil najboljši Mirkó Pehar iz BiH pred Matijem Čulinom iz Domžal. **Rezultati polfinala** - dekleta: Bonaca (Portorož) 3:6; Skafar (01) 7:5, 3:2; Rampe (Benc Sport) - Srebotnik (STK Velenje) 6:3, 6:7, 1:6; **finale**: Srebotnik - Bonaca 6:3, 6:2; **fantje** - **polfinale**: Bredendjias (ZTK Mb) - Pehar (BiH) 1:6, 5:7, Sulini (Univerzale Domžale) - A. Može (Portorož) 3:6, 6:1, 6:1; **finale**: Pehar - Sulin 6:1, 6:0. (J. K.)

NOGOMET / JAPONSKA ALI AMERIKA?

Obsedenost z nogometnimi idoli

PRIPRAVIL: IZTOK GOLOB

TOKIO - Nogomet je sestavljen del življenja na Stari celini. Vec kot stoletna tradicija drzavnih lig in mednarodnih tekem je to igo pripeljala do neslutnega pomena v vsakdanjem življenju povprecnega Evropejca. Trdno ob boku Evrope stoji Juzna Amerika, katere nogometna tradicija je po letih morda nekoliko krajša, vendar pa zato nič manj uspešna. Na drugih delih zemeljske obale se je nogomet razvijal bolj ali manj uspešno. Azija, afrika in severnoameriška moštvost so v določenih obdobjih z nekaterimi dosežki delovala, ki so jih igralci iz tujine kot pozivilo za svetovni nogomet, vendar pa se danes še vedno ne morejo meriti s svojimi vzorniki v Evropi in Južni Ameriki. Najnovejši poskus trajnejšega nogometnega življenja doživlja Japonska. Razvoj nogometa v tej deželi v zadnjih letih spominja na njen industrijski razvoj, sama politika ali način, s katerim poskušajo vzbuditi zanimanje za to igo, pa spominja na severnoameriški model iz sedemdesetih in osemdesetih let. Severni Američani brez prave tradicije niso bili sposobni ustvariti lige, katere osnova bi bila doma vzgojeni zvezdniki.

ki, zato so jih iskali pri južnih sosedih in na Stari celini. Za velike denarje so privabljal starejše, vendar se vedno kakovostne igralce, zato ni čudno, da je v ZDA zadnja leta svoje kariere preživljal veliko takih najboljših igralcev sveta. Med njimi imenimo Peleja, Beckenbauerja, Cruiffa, Neskensla, Besta, Gerda Müllerja in trikatnega najboljšega igralca južne Amerike Figueroja. Kljub dolocenemu zanimanju ameriske javnosti za »evropsko ligo« za severnoameriška lila, prežeta z zvezdniki dveh celin, ni preživela in je v osemdesetih letih dokončno propadla. Stroški vzdrževanja tekmovanja so precej presegli dohodek. Pri tem je pomembno tudi dejstvo, da omenjeni igralci niso povsem opraviili svojega poslanstva. Na stadione so res privabljal velika število gledalcev, vendar pa za igro niso navdušili vseh področij ameriškega življenja, tako da je ustanavljanje novih nogometnih kolektivov, se posebej pa sol, ki bi se ukvarjale z vzgojo mladih, potekalo prepočasno. Vendar pa leta evropske invazije vseeno niso bila brez koristi. Seme nove igre, ki so ga v veliki meri poselili prav omenjeni igralci,

je sicer pozabili, toda zanesljivo vzkliko. Nogomet so začeli igrati v šolskih ustanovah, iz semena pa je raste cvrsta bilka, ki nosi odgovornost priprave svetovnega prvenstva leta 1994, za katerega so organizatorji že prodali doberšen del vstopnic.

Azija se ni imela priloznosti za organizacijo te svetovne prireditve in je zanesljivo ni bo imela še vsaj nekaj let, vendar pa je to na dlani, da poslovneži tega dela sveta vse bolj razumejo pomen igre ter povezano in vpliv, ki ga ima nogomet na ljudi. Tipičen primer je industrijsko najmočnejša Japonska, ki na otok vabi strokovnjake in po ameriškem vzoru vse več kakovostnih igralcev. Glede na seznam tistih, ki so se prišli ali bodo še prišli v bližnji prihodnosti, za zdaj se ne bi mogli trditi, da je Japonska tako mikavna kot ZDA. Vendar pa imajo japonski poslovneži ob veliki količini finančnih sredstev tudi podporo vseh področij življenja na otoku. Ljudje so dobe- sedno obsedeni z igro in njenimi idoli, kar dokazuje način, kako so sprejeli Angleža Linekerja. Nekaj podobnega se v prihodnje obeta tudi Litterbaskemu, Voelgerju

rugline. Na Japonskem spet igra tudi Zico, katerega nogometna pot je zgodba zase, s svojim imenom pa uspešno vpliva na mlade generacije Japoncev, ki so vec kot zagrete za to igro.

Japonska ima dokaj uspesno zgrajen sistem nogometnih sol, ki ga Americiani niso imeli, zgledovali pa so se predvsem po Kitajcih in Korejcih, ki so v preteklosti ze dosegali odmevnejse uspehe tudi na svetovnih prvenstvih. Leta 1966 je Juzna Koreja v Angliji najprej premagala Italijo, potem pa v cetrtfinalnem obračunu proti Portugalski vodila ze s 3:0, vendar so slednji po zaslugi Eusebia le uspehi zmagati s 5:4. Azija in z njo Japonska torej nista popolna zacetnika. Organizacijsko seveda se precej zaostajata, vendar pa je temperament Azijcev ravno primeren za dinamicno igro, kakrsna je nogomet.

Japonci igrajo vse bolj, tradicionalna nepopolnostivost in zelja po uspehu pa zagotavljata, da bomo pocasi dobili se in izvor nacinov igre in nogometnih talentov, ki se bodo v prihodnosti enakovredno kosali z zdolgozasenima damama Evrope in Juzno Ameriko.

GORSKO KOLESARSTVO / POKAL

Jauk tretjič zapored

Pri mladincih spet Lamovšek
V pokalu zdaj premor

VRHNIKA - Četrto dirko v cross countryju slovenskega pokala v gorskem kolesarstvu je v odstojnosti Bostjana Breljaha, Koke Kuzmina in Andreja Marovta-Hlesleša z veliko prednostjo prejel drugouvrščenim Ukrajincem Valentinom Taranom dobil Marjan Jauk. Na Ulovki je tako dosegel svojo tretjo zaporedno zmago v dirkah slovenskega pokala, s 75 točkami pa je prevzel tudi vodstvo v skupni razvrstitvi. Tretji je bil Metod Močnik, četrto državni prvak Dejan Kastelic, peti pa njegov mostveni kolega iz ekipe Fun Sports Blaž Perko.

Pri mladincih je četrtič zapored na najvišjo stopničko stopil Robi Lamovšek. Blaz Budja ga je spremljal vso dirko, a v zadnjem spustu po smučišču padel ter bil v cilju tretji, malenkost za Mariborčanom Matejem Pistorjem.

V skupni pokalni razvrstitvi članov je zdaj drugi Taran, eden tujec, ki dobi-va točke v pokalnem tekmovanju, saj z licenco Kolesarske zveze Slovenije tekmuje za klub MTB Team Stajerska. Prejeli vodilnik Kuzmin je zdaj tretji, po lestvici pa sta zdrsnila tudi Breljih in Marovt-Helesic. V vrhu lestvice mladincev največjih sprememb, le Pistor se je z 8. povzpel na 5. mesto.

Naslednji pokalni dirki bosta šele cross country in spust 24. in 25. julija v Sa-

vinjski dolini, naslednja dirka v koledarju pa je memorial tragično preminulega tekmovalca Bojana Dobnika, ki bo 25. t. m. na mariborskem Pohorju.

Rezultati - amaterji (33 km): 1. Jauk 1:06:45, 2. Taran (oba MTB Team Stajerska) +2.43, 3. Mocnik (Proloco Scott) +6.10, 4. Kastelic +8.05, 5. Perko (oba Fun Sports) +8.35, 6. J. Ra. Reberšak (Proloco Scott) +9.20, 7. Skorenko (MTB Ukrajina) +9.26, 8. Zupan (Proloco Scott) +11.23, 9. Tkacenko (MTB Ukrajina) +14.02, 10. S. Komac (Uni Team) +1 krog; **mladinci (22 km):** 1. Lamovšek (Proloco Scott) 51:10, 2. Pistor (MTB Team Stajerska) +0.02, 3. Budjanič (Energija) +0.04, 4. Je. Reberšak (Proloco Scott) +2.43, 5. Golcer (MTB Team Stajerska) +2.46, 6. Trobevskec (Fun Sports) +2.51, 7. Miklič (Kr. Gora) +3.55, 8. Tursič (Fun Sports) +4.19, 9. Strnad (MTB Team Stajerska) +5.06, 10. Saver (MTB Sport Club) +05:33; **rekreativci (22 km):** 1. Galjot (Alpa) Sport 52:29, 2. Jelič +0.26, 3. Gramc +1.30, 4. Jagodica (MTB Koseze) +2.20, 5. Tepina (Proloco Scott) +6.58.

Vrstni red v pokalu Energia, disciplina cross country, po starih dirkah:
amaterji: 1. Jauk 75, 2. Taran 70, 3. Kuzmin 54, 4. Perko in Močnik po 49
mladinci: 1., Lamovšek 100, 2. Budja 85, 3. Reberšak 72, 4. Trobevšek 48, 5. Pistor 41. (A. D.)

Goričani uspešno prijadrali do Azorov

KOPER - Goriski jadranci so po 18 dneh jadranja pristali na Azorih, v mestecu Horta na otoku Faial, sedaj pa se z jadrnico Hit vračajo domov. Samu Sapačanu in Samu Ložžu se je pri povratku pridružil se Janez Obstetar. Med dva tisoč navičnikov milij (3700 kilometrov) dolgo plostvo so imeli izredno slabo vreme. Preslo jih je kar šest hladnih front, tako da so se odločili za plostvo med Bermudi in Azori. Vsakih nekaj dni so jih spremljali vetrovi s hitrostjo od 30 do 40 vozlov, obilno deževje in osem- do desetmetrski valovi. Med pošiljanjem sporočila so poslušali, kako se izmučena posadka na polomljeni jadrnici Diva of Sea bori z vetrovi, ki kaksnih 400 navičnikov pihajo z hitrostjo kar 55 vozlov. Z njimi so prek radia SSB vsak dan na zvezi, pogrešajo pa dve jadrnici, ki sta skupaj z njimi krenili z Bermudov. Ubrali sta severno varianto in se znašli v jedru vseh ciklonov, ki so jih presli. Po ogledu Azorskih otokov se bodo goriski jadranci 20. junija odpravili proti 850 navičnikov milij oddaljeni Lisbo- ni. (M. G.)

12. SREDOZEMSKA IGRÉ / PRED URADNIM ZAČETKOM

Drage igre velikih razdalj

MONTPELLIER - Sredozemske igre so na sporedu vsaka štiri leta in združujejo 20 držav, ki mejijo na Sredozemsko morje. Oce olimpijskih iger moderne dobne baron Pierre de Coubertain ima zaslugе tudi za ustanovitve sredozemskih iger. Bil je pobudnik ideje o »regionalnih« igrah, ki bi okrepile vezi med ljudmi Sredozemlja in povečale dinamiko olimpijskega. Njegova ideja je padla na plodna tla, dobila veliko smisljenost, ki so leta 1948 v Londonu sprejeli načela o ustanovitvi iger. Prvi prireditelj sredozemskih iger je bila Aleksandrija (Egipt) leta 1951, v 42-letni zgodovini pa so bile igre se v Barceloni (Španija, leta 1955), Bejrutu (Libanon, leta 1959), Neaplju (Italija, leta 1963), Tunisu (Tunizija, leta 1967), Izmirju (Turčija, leta 1971), Alziru (Alžirija, leta 1975), Splitu (Jugo-

bo nastopilo 3500 sportnikov iz 20 držav, ki se bodo pomerili v 27 disciplinah (24 olimpijskih in tri demonstracijske; karate, golf in rugby). Organizatorji v Montpellieru pričakujejo 250.000 gledalcev, 350 milijonov pa bo igre spremljalo pred televizijskimi sprejemniki. Letosnjim igram skoduje predvsem dejstvo, da bodo tako kot zimske olimpijske igre leta 1994 v Lillehammerju igre velikih razdalj. Posamezna tekmovalna prizorišča porazdelili v 19 mest, ki so v krogu s premerom 250 kilometrov.

Na letosnjih sredozemskih igrah bo nastopilo 20 držav: Alžirija, Albanija, BiH, Ciper, Egipt, Francija, Grčija, Hrvaška, Italija, Libanon, Libija, Malta, Maroko, Monaco, San Marino, Slovenija, Sirija, Španija, Tunizija in Turčija.

Najdražje sredozemske igre

leta 1987) v Atenah (Grčija, leta 1991). Francija bo letos prvič prirediteljica sredozemskih iger, že dvanajstih zapovrstjo, ki bodo na sporedu od 16. do 27. junija v Languedoc-Roussillonu in bodo največja športna prireditve v letu 1993. Naslednje, 13. sredozemske igre bodo leta 1997 v Bariju, Italija pa je tako postala prva območna država, ki so ji organizacijo iger zaupali že drugič. V dvanajsti izdaji sredozemskih iger bo Languedoc-Roussillon največji stadion na svetu. Na dogodku leta

da bodo igre vsakega prebivalca stale 16, 60 franka na leto. Del denarja se jim bo gotovo kmalu povrnil, saj so natisnili kar 250.000 vstopnic, ki so se skorajda razprodane. Cene niso pretirane, saj bo treba za ogled športnega tekmovanja odšteti od 20 do 150 frankov. Malce dražji bosta le obe slovesnosti, otvoritvena 16. junija v Cap d'Adgeu in zaključna 27. junija v Beziersu, ko bodo vstopnice prodajali od 60 do 250 frankov.

Nastop vrhunskih športnikov

Ceprav so se igre začele, so človeku nehoti postavi vprašanje, kdo izmed najboljših svetovnih sportnikov sredozemske igre sploh jemlje resno. Predsednik francoskega olimpijskega komiteja Nelson Pailou je zagotovil, da bodo njihovi »galski peteliniki« nastopili z najboljšimi reprezentanti v vseh disciplinah, podobne vesti pa je dobil tudi od drugih držav. Mednarodna zveza ascov bo tako zelo mislana, saj jo bodo vodili Marie Jose Perec, Hassi-bou Boulmerko in hrvaškimi kosarjiki, ki so bili med najboljšimi sportniki Sredozemlja v letu 1992. Podobno kot Francozi sta prihod z najboljšima ekipama napovedali tudi svetovni veseli Italija in Spanija, ki se bosta z domačinimi borili za večino prvih mest. Kljub nastopu Maročanca Khalida Skahana (olimpijski zmagovalac v teku na 10.000 metrov), Francozinje Marie Jose

derec olimpijska zmagovalka v teku na 400 metrov), Alzirke Hassibe Boulmerke (olimpijska zmagovalka v teku na 1500 metrov) in Grkinje Paraskevi Patoulidou (olimpijska zmagovalka v teku na 100 metrov z ovirami) so najbolj vprisljivi kakovostni izidni prav v atletiki. Avgusta bo namrec v Stuttgartu svetovno prvenstvo v atletiki, zato bodo vsi najboljši atleti svojo formo gotovo tempirali za najpomembnejše atletsko tekmovanje. Popolnoma drugačna ugotovitev pa velja za moske mostvene sporte, predvsem za kosarko, vaterpolo in rokomet, kjer se bodo pomerile najboljše evropske, pa tudi svetovne velesile. Sredozemске igre jim bodo dober trening in odsodna deska za vecja tekmovanja. V kosarki bodo vse oči usmerjene v hrvaske kosarkarje, ki bodo tudi brez Drazena Petrovica glavni kandidati za prvo mesto. Potem so tu še odlični Grki, Italijani, domačini Francozi in Spanci (nastopili naj bi z mlado reprezentanco), nepostupljivi Bosanci in navezadnje tudi zmagovalci kvalifikacij iz Wroclawa Slovenci. V vaterpolu lahko pričakujemo ponovitev olimpijskega finala med Italijani in Spanci, bolj verjetno pa je, da bodo v finalu zaigrali Hrvatje. Podobno razmerje moči bo tudi v rokometu, kjer bodo nastopile tri izmed petih najmočnejših reprezentanc na svetu. Nastopili bodo Francozi, viceprvak iz letosnjega svetovnega

ga prvenstva, četrtouvr-
senci Spanci in nesojeni
svetovni prvaki, hrvaški
rokometasi, za v staro
saro pa niso tudi vedno
boljši Egipčani.

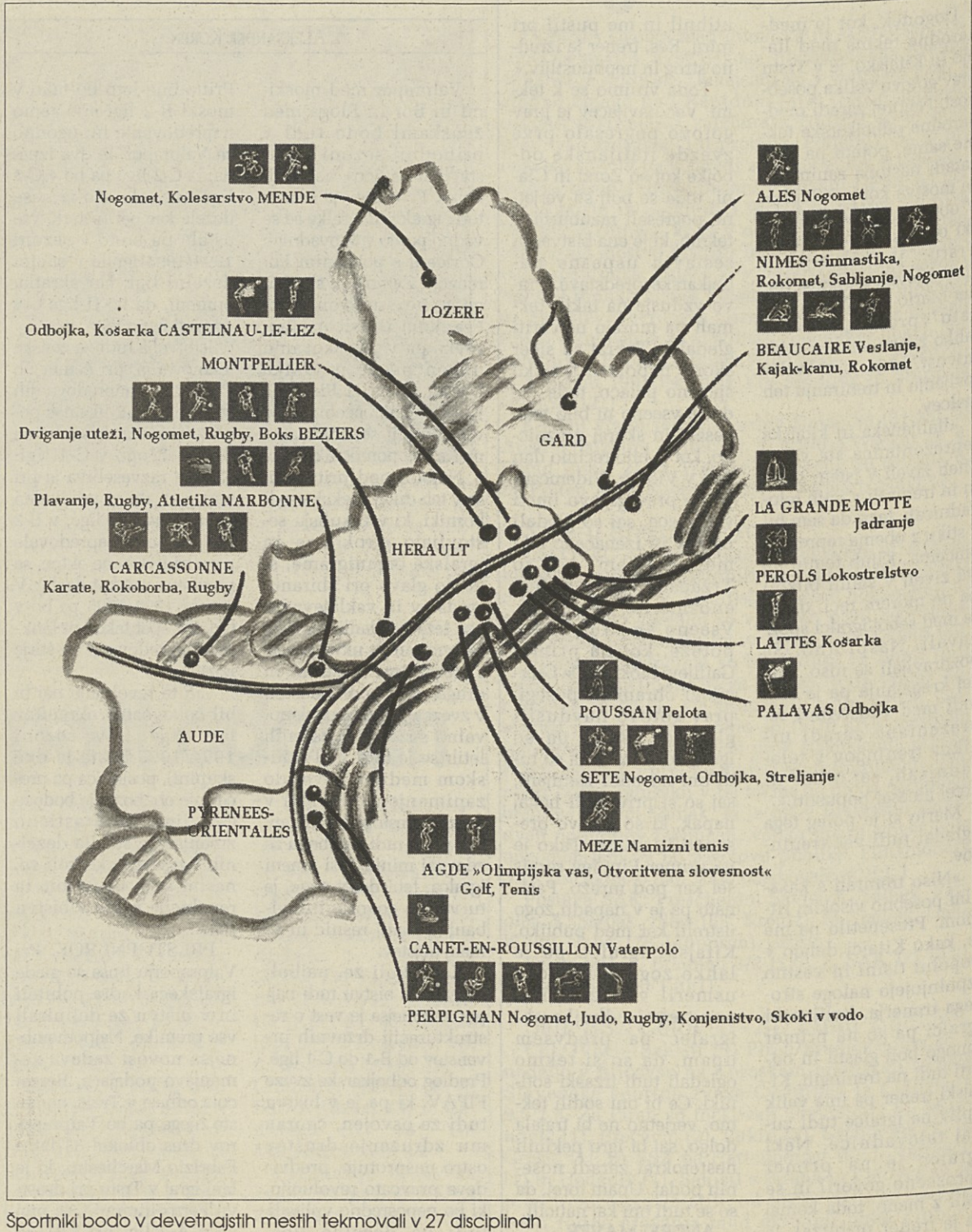
Lahko pričakujemo to-
rej finale Primorac - Ga-
tien v moskem nami-
znem tenisu? Ponovitev
olimpijskega finala v
vaterpolu ali troboj Cacho -
Morceli - El Basir v teku
na 1500 metrov? Napo-
vedi so eno, odgovore na
vsa vprašanja pa bodo
dali športniki.

Jiem, simpatična maskota

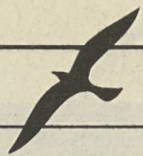

Tvorec logotipa in maskote letosnji sredozemskih iger, simpatične ribice z imenom Jem, je René Fatton, direktor agencije za oblikovanje FCA. Ideja za maskoto se mu je porodila ob opazovanju slikovitih francoske pokrajine, že prej pa je bilo jasno, da so za simbol iger iskali zivali. René je imel sicer v mislih najprej ptico, a se je nato le odločil za ribo, ki veliko bolje zastopa Sredozemlje. Rumena barva simbolizira sonce, oranžna zemljo pokrajine, rdeča in modra Francijo in mednarodni sport, še ena modra barva, ki so jo izbrali posebej za Linguadoc-Roussillon, pa simbolizira Azurno obalo.

Pripravil: Peter Butoln

Športniki bodo v devetnajstih mestih tekmovali v 27 disciplinah

JADRANJE / PO EP V RAZREDU SOLING

Prireditev skazili neljubi spori s hrvaško pomorsko policijo

PORTOROŽ - Kljub specifičnim razmeram, ki smo jih vajeni v našem Primorju in morda se kateri bolj jezerski jadralci, je svoje četrto evropsko odličje osvojila trenutno najboljša posadka v tem največjem olimpijskem jadralnem razredu. Nemec Jochen Schumann je bil v svoji bogati karieri že dvakrat olimpijski, enkrat svetovni in trikrat evropski prvak, mimogrede pa se štirikrat evropski vice-sampion. Zdaj je s posadko v postavi Tomas Flach in Berndt Jakel, s katero jadra že od olimpijade v Koreji (1988), svoji zbirki dodal še najvišje odličje portoroškega prvenstva. Na drugo stopničko pri podelitvi je stopil njegov rojak Albert Batzil, kar za Schumanna ni bilo presenečenje. Kljub temu da v jadralnem razredu Soling tekmuje prvo leto, je namreč že dolgo odličien jadralec. Če pogledamo v njegovo knjigo uspehov, ne bomo presenečeni, saj je bil kar štirikrat svetovni prvak v razredu Leteci holandec in peti na zadnjih olimpijskih igrah v istem razredu. Tretje mesto je upravičeno pripadlo Norvežanu Jacobsonu. Rune Jacobson, ki je v Portorož prisel kot norveški prvak in deseti z barcelonske olimpijade, je z eno zmago, enim drugim in enim tretjim mestom dokazal, da se tudi on, kar je vrhina najboljših, znajde v vseh okoliščinah. Sved Magnus Holmberg, od katerega

smo na začetku pričakovali več, si je sicer nehvalezno četrto mesto izboril z dvema drugima mestoma. Tako je za seboj pustil Avstrijca Michaela Luschana, ki je v zadnjih dveh dneh, ko je pihalo nekoliko močnejše, nič manj kot zmagal. Med tujci smo nekoliko razočarani nad dvanajstim mestom Nemca Marcusa Wieserja, ki ima že niz vrhunskih odličij. Te si je nabiral v jadralnih razredih Leteci holandec, v katerem je bil 1989. leta drugi na svetovnem prvenstvu, in Asso 99 kot dvakratni evropski prvak. Med domačima posadkama je razočarala posadka Bostjana Antončiča, ki je med devetindesetimi posadkami zasedla le 29. mesto oziroma le 11. mesto med 13 državami. Pred prvenstvom so napovedali uvrstitev na polovici. Po prvih dneh, ko so iskali vzrok za neuspehe v sibkem vetru, ki ga niso najbolj vajeni, so v močnejšem vetru pokazali se manj. Druga slovenska posadka je nastopila bolj zaradi večje slovenske udeležbe. Z zadnjim mestom tajnika jadralnega razreda Soling za Slovenijo se zato ni treba preveč obremenjevati, saj je breme zadnjega kot dober gostitelj bolj ali manj zavestno nase prevzel že sam. Vse pohvale pa so namenjene organizatorju in vsem, ki so mu pri tem pomagali, čeprav je zalostno, da je bilo teh ob tako pomembnem

dogodku krepko premalo. Regatni odbor pa ni brezhibno izpolnil le svoje osnovne naloge, saj je kljub neugodnim vremenskim pogojem (sibkem vetru) uspel preprečiti prekinitev seste preizkusnje, poleg tega pa verjetno se marsikaj. To se je zgodilo po zaslugi članice regatnega odbora, ki je hladnokrvno in premisljeno reagirala, ko je skušala hrvaška pomorska policija s poznanimi potezami poseči v dogajanje. V petek so bili člani regatnega odbora na tistem delu regatnega polja, ki je segalo na zahodno polovico Portoroškega zaliva. Ko je hrvaška pomorska policija zahtevala, da dvignejo sidro in se umaknejo iz »hrvaških ozemeljskih voda«, je dolgoletna jadralna delavka neizprosne in vse prej kot za sporazum pripravljene predstavnike hrvaške oblasti z diplomatskim pregovarjanjem toliko zamotila, da so jadralci nemoteno nadaljevali sesto preizkusno. Hrvaski poseg ni bil posrečen, ne glede na to, s čigavega stališča gledamo nanj. Prekinitev regate pa bi gotovo povzročila negativne posledice, in to ne le za prireditev. Tudi zato je nujno, da se status pomorske meje oziroma plovlja po Portoroškem zalivu dokončno reši in ne prepusca več trenutnemu razpoloženju lokalnih »serifov«, ki si sami jemljejo pravico do tako daljnosežnih ukrepov. Matija Gorjan

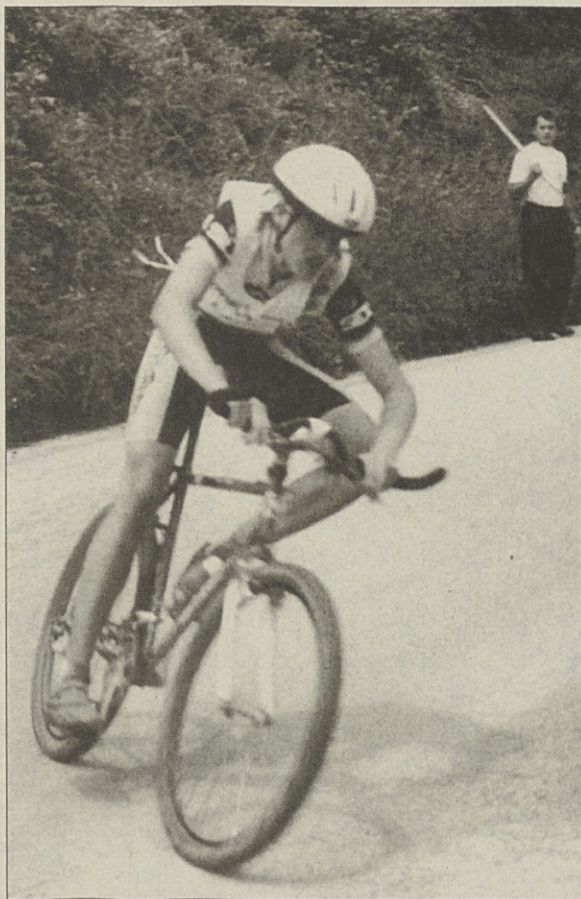
PENTATLON ZGORNJE SAVINJSKA DOLINA

Specializacija tekmovalcev

MOZIRJE - Za vrhunske sportnike so navadna tekmovalca ze premalo, zato se vedno znova rojevajo nove discipline, ki ponavadi združujejo posamezne sportne panoge. Tako je v Zgornji Savinjski dolini nastal pentatlon: kombinacija (stafeta) cestnega in gorskega kolesarjenja, kajakaštva, gorskega teka in jadralnega padalstva.

Po nastopih nekaterih naših ekip v tujini je pred dvema letoma pentatlon doživel tudi domačo premiero, a je po zagotovilih organizatorjev iz tekmovalca že prerasel v predstavitveno prireditev Zgornje Savinjske doline. Sprva se je nekaj dobro pripravljelih in univerzalnih sportnikov spopadlo kar z vsemi petimi disciplinami, toda zahtevnost (105 km dolga proga s 1120 metri višinske razlike) je seveda narekovala ozko specializacijo.

Letos skupaj s septembrskim kvadratonom (brez jadralnega padalstva) Smarna gora sestavlja projekt Slovenija Extreme. Obe prireditvi sta povezani z vrsto dejavnosti za varstvo okolja in narave ter vsebujeta določene aktivnosti, ki bodo vplivale na varovanje in obnovo cest, vodotokov in drugega naravnega okolja. Prav v zvezi s Smarno goro se pojavlja ideja o gradnji hotela, prireditelji kvadratlona pa želijo opozoriti na izvirno razsežnost okolja.

Gorsko kolesarstvo je le ena izmed disciplin (Foto: Sherpa)

Tekmovalna proga, ki poteka podolgem in počez po Smarni gori, po divjih tacevskih brzicah in prijetni okolici podsmarnogorskih kmetij, bo na privlačnem in razgiban način predstavila rekreativno okolje v bližini Ljubljane. Tekmovalna v naravi, kakršna so ob zgornjem toku Savinje ali ob Smarni gori, želijo

opozoriti na možnost rekreacije predvsem tiste, ki iščejo nove oblike preživljanja prostega časa in bolj razgibano turistično ponudbo. Zato naj bi se projekt Slovenija Extreme nadaljeval že naslednje leto in se s podobnimi prireditvami v Avstriji, Italiji, Češki in Nemčiji povezal v enoten sistem tekmovalca. (Z. Z.)

V modri skupini se nadaljuje mrtvi tek za 1. mesto Derbi vaterpolistom žusterne

KOPER - V soboto so bila na sporedu štiri srečanja državnega prvenstva v vaterpolu v modri skupini. Na koporskem bazenu Žusterne so gostovali igralci Ilirije in Kamnika.

Zusterne - Ilirija 7:5 (1:2, 2:1, 2:1, 2:1)
Strelci: Voncina 4, Raisner 2, Jerman 1 za Žusterne, ter Stanišić in Jocić po 2, Starman 1 za Ilirijo.
V zelo razburjivi in izenačeni tekmi so domači sele v zadnji minuti povedli s prednostjo dveh zadetkov in s takšno razliko tudi zmagali. S prvim porazom Ilirije se nadaljuje mrtvi tek za prvi dve mesti v modri skupini med Ilirijo, Žusterne in Vodovodnim stolpom, vendar imajo se neporaženi igralci Žusterne tekmo manj, igralci Vodovodnega stolpa pa celo dve tekmi manj.

Portorož - Kamnik 14:14 (5:2, 3:4, 5:3, 1:5)
Strelci: Hainz 5, Primožič 4, Purger, Maslo, Bizjak, Kolenc in Pierov po enega za Portorož, ter Znidarsić 6, Homar 3, Pibernik, Rijavec, Turkalj, Burkelica, in Fideršek po enega za Kamnik.
Tudi na dnu lestvice v modri skupini ni prislo do odločitve. Čeprav so bili v derbiju začelja domači igralci večji del tekme boljši nasprotnik, so v zadnji četrtini nerazumljivo popustili in dovolili Kamničanom, da rezultat izenačijo. 20 sekund pred koncem so gostje celo povedli, a je ekipi Portoroža tri sekunde pred končnim piskom sirene le uspeli izenačiti.

Portorož - Ilirija 5:13 (1:4, 1:2, 1:5, 2:2)
Strelci: Primožič 4 in Purgar 1 za Portorož, ter Krelj 3, Stanišić, Jocić, Ogrizek 2, Torkar in Sovre po enega za Ilirijo.
Ljubljancani so brez večjih težav z rekordno razliko devetih zadetkov premagali domače vaterpoliste.

Zusterne - Kamnik 12:4 (1:0, 3:1, 6:0, 2:3)
Strelci: Voncina 3, Zabukovec, Jerman, Valčić 2, Pockaj, Primožič in Raisner po enega za Žusterne, ter Homer 3 in Znidarsić 1 za Kamnik.
Tudi igralci Žusterne so prepričljivo dobili tekmo s Kamničani. Gostje so se uspešno upirali le v prvi četrtini, kasneje pa je prišla do izraza boljša telesna pripravljenost domačinov.

Zusterne - Portorož 13:9 (2:1, 5:3, 3:3, 3:2)
Strelci: Voncina 6, Vodopivec 4, Berce, Prelec, Zabukovec po enega za Žusterne, ter Primožič 5, Purgar, Hainz, Maslo in Sokiz po enega za Portorož. V tekmi, ki sta jo nasprotnika odigrala že v petek so bili po pričakovanju boljši igralci Žusterne.

Lestvica - modra skupina

1. Ilirija	5	3	1	1	50:34	7
2. Zusterne	4	3	1	0	42:28	7
3. Vod. stolp	3	2	0	1	39:26	4
4. Portorož	4	0	1	3	34:54	1
5. kamnik	4	0	1	3	34:55	1

Naslednje tekme v modri skupini so na sporedu v četrtek. V Kopru se bost pomerili ekipi Žusterne in Portoroža, v Ljubljani pa bo derbi med Ilirijo in Vodovodnim stolpom. (M. R.)

ŠPORT

Ponedeljek, 14. junija 1993

11

OBVESTILA

ZDRAVNIK

Ljubljana: Medicinska pomoč za odrasle v urgentnem bloku UKC; za mladino do 15. leta starosti ob delavnih dneh dan v otroških in solskih dispanzerih ZD Ljubljana; ponoči od 19. do 7. ure Za pomoč v zdravstveni ali življenjski ogroženosti na domu, v prometni nesreči idr., po tel.: 323-060.

Grosuplje: Ponoči od 19. do 7. ure tel.: 783-039.
Zasavje, Litija: V ZD, tel.: Trbovlje 0601/21-222, Zagorje 61-644, Hrastnik 41-006, Litija 061/881-855

Maribor: ZD, Ulica talcev 5: naročila za obisk na domu po tel.: 062/ 212-22. ure.

Lenart: Dežurstva od 20 do 6., tel.: 721-141

Lendava: ZD na Kidričevi 32, od 6.30 do 22. ure.

Ljutomer: ZD na Ul. 1. sl. tabora 2, od 7. do 19. ure.

M. Sobota: ZD na Grajski 22, od 6. do 20.

Zalec: Dežurstvo ZD, tel.: 063/711-251

Celje: ZD Celje, Gregorčičeva ul., tel.: 063/27-721

Laško: ZD Laško, tel.: 063/731-233, ob sobotah ordinacija do 15. ure.

Mozirje: Dežurstva od 13. do 20., ob ponedeljkih Mozirje in Ljubno, ob torkih Nazarje in Gornji Grad, ob sredah Luče in Nazarje, ob četrkih Mozirje in Nazarje, ob petkih Mozirje, tel.: 063/831-421

Sl. Konjice: ZD, tel.: 063/754-522

G. Radgona: ZD, Partizanska 34, od 7. do 22. ure.

Sl. Bistrica: ZD, tel.: 811-171

Kranj: ZD, tel.: 064/215-261

Jesenice: ZD, Titova 78, tel.: 064/81-641

Trzin: ZD od 19. do 6. ure, tel.: 064/50-141

Šk. Loka: Nočna služba dela od 19. do 6.

Bled: Dežurstvo, Mladinska 1, tel.: 064/77-181

N. Gorica: ZD od 20. do 7. ure, tel.: 065/22-122

Ajdovščina: ZD, tel.: 065/61-184

Tolmin: ZD, tel.: 065/81-120

Sežana: ZD, tel.: 067/73-671

ZOBOZDRAVNIK

Ljubljana: Ob delavnih dneh od 7. do 19. ure dispanzerji za zobozdravstveno varstvo ZD Ljubljana

Litija: ZD od 7. do 19. ure, tel.: 061/881-855

Maribor: ZD v Svetožarevski ulici 21 od 21. ure.

M. Sobota: Zobna amb. od pon. do petka od 7-19. ure.

G. Radgona: ZD na Partizanski ul. od 7.30 do 18. ure.

Lendava: Zobna amb. na Kidričevi od pon. do čet. od 6.30 do 19. ure.

Kranj: Zobna pol. od 7. do 11. in od 14. do 18.30 ure.

Trzin: ZD od 6. do 12.30 ure in od 13. do 19.30 ure.

Bled: Zobna amb. v ZD

Škofja Loka: Zobna amb. vsak dan od 7. do 19. ure.

Zalec: Dežurstvo ob delavnih dneh od 18.30. ure.

DEŽURNE LEKARNE

Ljubljana: Nočna in nedeljska, Miklošičeva 24; izdaja nujnih zdravil in zdravil na recepte, predpisane istega dne.

Trbovlje: Rudarska 12, tel.: 0601/21-110

Kranj: Bleiweisova 8, tel.: 064/211-376

Bled: Prešernova 36, tel.: 064/77-518

N. Gorica: Leninova 6, tel.: 065/21-456

Koper: Kidričeva 2, tel.: 066/21-343

Novo mesto: Partizanska c. 14, tel.: 068/21-465

Celje: Center, Vodnikovova 1, tel.: 063/26-307

Maribor: Glavni trg 20, tel.: 062/27-934

Ptuj: Trstenjakova 9, tel.: 062/771-600

M. Sobota: Kocljeva 2, tel.: 069/21-293

Velenje: Prežihova 1, tel.: 063/854-303

VETERINAR

Ljubljana: amb. Veterinarske fakultete, Cesta v Mestni log 47, od 7. do 13., Klinika za male živali, od 15. do 19. ure, tel.: 061/332-304.

Vet. zavod ljubljanske regije, Cesta v Mestni log 47a, od 7. do 14.30, tel.: 061/ 218-911 in 218-789,

des. služba tel.: 061/268-543, higiena živil, Polje 350, tel.: 061/484-292, 482-912 in 482-416

Kamnik: Vet. post. Perovo 20, dopoldne, tel.: 061/812-207 in 814-960, dez. tel.: 811-711

Domžale: Vet. amb., Cesta talcev 19 c, dopoldne, tel.: 061/771-170 in 772-817, dez. tel.: 218-789 in 268-661

Iv. gorica: Vet. amb., Cesta II. grupe odredov 17, tel.: 061/78-311, dez. tel.: 268-543

Kočevar: Vet. post., Roška c. 4, tel.: 061/851-433

Cerknica: Vet. amb., Gerciceva 39, tel.: 061/ 791-384, dez. tel.: 798-022 ali 791-069

Vrhnika: Vet. amb., Cesta građenj 1, dop. tel.: 061/751-260 in 218-789, dez. tel.: 268-543

Ribnica: Vet. post. Lapovce, tel.: 061/861-076, dez. tel.: 860-200

Litija: Vet. post., Na jezi 13, dopoldne tel.: 061/881-027, dez. tel.: 881-027 in 881-017

Zasavje: Vet.post., Izlake 48, tel.: 0601/73-693, dez. 985

Kranj: Vet. post., Iva Slavca 1, tel.: 064/212-781

Celje: Veterinarska post., Trnovlje 181, tel.: 063/34-233, amb. za male živali

od 16. do 17.

Sentjur: Vet. post., Dobrotinska 14, tel.: dopoldne 063/741-041, dez. 741-264

Laško in Radeče: dez. veterinar v Laškem, tel.: 063/731-485 in 731-121

Velenje: Vet. amb., tel.: 063/881-322, dez. tel.: 857-875, 858-704

Mozirje: Vet. post., Cesta na lepo njivo 10, tel.: 063/831-017, dez. tel.: 831-219

Sl. konjice: Vet. amb., Vesenška 2, dopoldne tel.: 063/754-166, dez. tel.: 754-701 in 754-042

Zalec: dez. vet., tel.: 063/714-144, dez. tel.: 92

Krško: dez. vet. na postaji v Brestanici, tel.: 0608/79-116, ali Center za obveščanje Krško, tel.: 985

Maribor: Vet. post., Sentiljska 109, tel.: 062/25-821, ali dez. 985

Lenart: Vet. post. Spodnji Porčic, tel.: 062/724-212, dez. tel.: 985

Sl. Bistrica: Vet. amb., tel.: 062/811-954, dez. tel.: 811-171 ali 94

Lendava: Vet. post. na Kolodvorski 75, 24 ur na dan, tel.: 069/75-088

G. Radgona: Vet. post., Partizanska 44, 24 ur na dan, tel.: 069/61-243

Ptuj: Vet. post., Ormoska 28, 24ur na dan, tel.: 062/771-981, 771-316

Ormož: Vet. amb., tel.: 062/701-133

N. mesto: Vet. post., Cesta herojev 78, tel.: 068/21-259, dez. tel.: 22-131

Trebnje: Vet. amb., Pekel 8, tel.: 068/44-027, dez. tel.: 21-131

Sevnica: Vet. post., Cesta na grad 14 A, tel.: 0608/81-850

Črnomelj: Vet. amb., Loka 14, tel.: 068/51-184, dez. tel.: 51-075

Brežice: Vet. post., Sejmska 2, tel.: 0608/61-156

Brestanica: Vet. amb., Solska 15, tel.: 0608/79-116, dez. tel.: 985

Postojna: Vet. post., Gregorčičeva 21, tel.: 067/22-187, dez. tel.: 22-171, mobil. 0609/610-160

Il. Bistrica: Vet. amb., Vilharjeva 6, 24 ur na dan, tel.: 067/81-010

Sežana: Vet. post., Trg 28. avgusta 3, tel.: 067/31-421

Koper: Vet. amb., Istrska 13, 24ur na dan, tel.: 066/31-044

Ajdovščina: Vet. amb., Goriska 48, tel.: 065/62-300

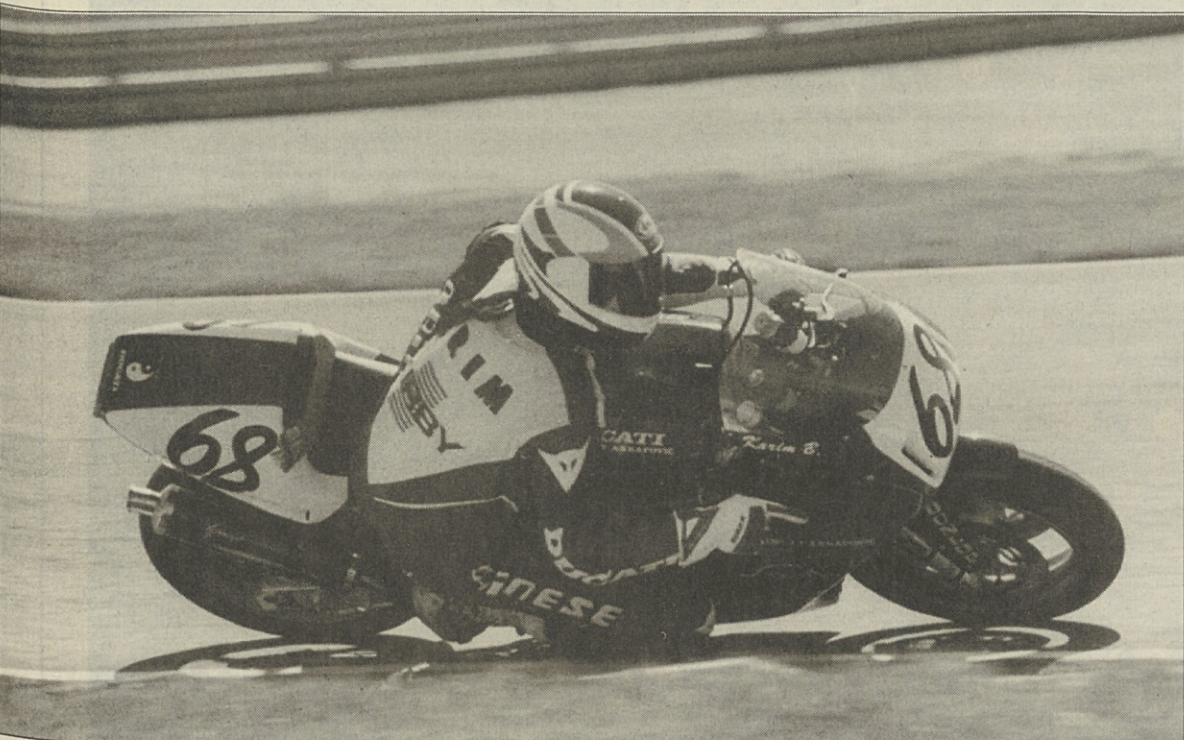
Tolmin: Vet. post., Ruta-jeva 35, tel.: 065/81-004

N. Gorica: Vet. post. Kromberk 118, Pri Hrastu, 24ur na dan, tel.: 065/22-78

MOTOCIKLIZEM / SUPERBIKE

Naš prvi tekmovalec na dirki za svetovno prvenstvo

Za eno dirko porabi tekmovalec kar pet kompletov gum

Karim Babić na 60 milijonov lir vrednem Ducatiju

LJUBLJANA - Stiriindvajsetletni Ljubljancan Karim Babić je z lanskoletnim naslovom državnega prvaka v hitrostnem motociklizmu, razred superbike, dobil tudi priložnost za nastop na svetovnem prvenstvu. Udeležba na tem tekmovalstvu pa je zelo draga, in brez pomoči pokroviteljev ne gre. Babiću je uspelo predvsem s pomočjo podjetja Kirby - Matmar Line, ki mu je omogočilo nakup ustreznega motocikla Ducati in druge opreme, ki sodi zdraven. Za eno samo dirko je potrebnih približno 10 tisoč nemških mark. Za boljše predstavo naj povemo, da stane komplet gum 550 mark, na kvalifikacijah in dirki pa tekmovalec

porabi najmanj 10 kompletov. Ti podatki veljajo samo v primeru, če se motor ne pokvari ali poškoduje, saj bi to povečalo stroške tudi za več deset tisoč mark. Motocikel Ducati, ki ga vozi Babić, stane okoli 60 milijonov lir, temu primerna pa je tudi cena rezervnih delov. Babić se je konec maja letos udeležil svetovnega prvenstva v Albaceteju v Španiji. Kljub temu da trenira v slabših razmerah kot številni drugi udeleženci svetovnega prvenstva, mu je uspelo, da se je v konkurenci 92 dirkačev z vsega sveta uvrstil med 36 najboljših. Babić je prvi slovenski dirkač, ki se je uvrstil na svetovno prvenstvo v superbikeu, s čimer je

dosegel svoj cilj.

Na dirki je Babić v vsakem krogu dokazoval svoje sposobnosti in se kosal s svetovno znanimi tekmovalci, kot je Aaron Slight, ki je postavil tudi rekord proge v Albaceteju s časom 1:34.33. Babić je bil v svojem najhitrejšem krogu od rekorderja proge počasnejši samo za sekundo in 21 stotink. Za tekmovalca, kot je Aaron Slight, je dirkanje poklic, ki ga opravlja v razmerah, o katerih naši dirkači lahko samo sanjajo, saj so vanj vloženi milijoni ameriških dolarjev.

Zal je Babić na dirki padel, potem ko se je poskušal izogniti dirkaču pred njim, ki je skoraj padel. Pri padcu se je Babić poškodoval, tako da

na slovenskem prvenstvu ne bo mogel sodelovati, saj bo moral nekaj tednov mirovati. Zato je vse cilje po okrevanju usmeril v nastope v svetovnem prvenstvu. Tekme za svetovno prvenstvo bodo julija, septembra in oktobra v Italiji, Avstriji, na Češkem in Švedskem.

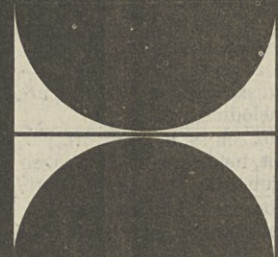
Dirko v Albaceteju je prek televizijskih zaslonov spremljalo tudi izredno veliko gledalcev po vsem svetu, saj ta sport dobiva vse večjo veljavo. To je zelo pomembno tudi za promocijo Slovenije, saj se je ime Karim Babić pojavljalo v vseh medijih, se posebej v specializiranem tisku, kjer so njegovo ime uvrstili takoj za zmagovalca. (M. S.)

VAŠ STIK S SVETOM TISKA

GRAFICENTER

DISTRIBUCIJA MEDNARODNEGA TISKA PO EVROPI
NAROČNINE NA MEDNARODNE DNEVNIKE, REVIJE, KNJIGE

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
DISTRIEST

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI
PO TELEFONU IN FAKSU

TRST
TEL. 040/7796666
FAKS 040/7796402

SEŽANA
TEL. 067/73373
FAKS 067/31202

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
OB LETU OSOREJ (danes, 14., in v četrtek, 24. 6., ob 21. uri, Stihova dvorana). Zadnji dve predstavi v sezoni. Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrlih in Ivo Ban.

DRAMA SNG (061/221-511)

MOLIEREFEST- od ponedeljka, 14., do petka, 18. 6.

PROGRAM:
SVATBA PO SILI (danes, 14. 6., ob 21.30 uri, Drama SNG v Ljubljani). Produkcija Drama SNG Ljubljana.

KOLAZ IZ MOLIEROVIH KOMEDIJ (v torek, 15. 6., ob 20.30 uri, Mala Drama). Produkcija 3. letnika AGRFT.

AMFITRION (v sredo, 16. 6., ob 20. uri, Mestno gledališče ljubljansko). Produkcija MGL.

GEORGES DANDIN (v četrtek, 17. 6., ob 19.30 uri, Sentjakobsko gledališče). Produkcija SG.

TARTIF (v četrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, Slovensko mladinsko gledališče). Produkcija SMG.

LA MALADE, IMAGINE(v petek, 18. 6., ob 20.30 uri, Drama SNG Ljubljana). Produkcija Theatre Cartoon sardines, Marseille. Vstopnice so naprodaj pri blagajnah gledališč, kjer bodo posamezne predstave.

OPERA (061/331-945)

NABUCCO (v torek, 15. 6., ob 19. uri). V vlogi Abigaille nastopa Pauletta de Vaughn. Dirigent Igor Svara, pojejo Enčev, Damjanov, Belamaric, De Vaughn, Gorenc, Vasle, Debevec, R. Radovan. Za izven.

NETOPIR (v soboto, 19. 6. ob 19. uri). Za izven. Nadomestna predstava za odpadlo predstavo 12. 6. . Nekaj vstopnic je se v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANSKO (061/210-852)

NADOMESTNA PREDSTAVA za odpovedano predstvo KLINIKA TIVOLI, dne 10. 6. ob 22. uri, bo na sporedu v sredo 16. 6. ob 22. uri. Veljajo iste vstopnice.

L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d. o. o. (danes, 14. 6., ob 20. uri). Za izven in konto.

G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (v torek, 15. 6., ob 19.30 uri). Za abonma Student-ski B. Predzadnja ponovitve v letošnji gledališki sezoni.

J. B. P. Moliere: AMFITRION (v sredo, 16. 6. ob 20. uri). Za izven. Predstava je v programu MOLIERE FESTA 93.

NADOMESTNI PREDSTAVI za KLINIKO TIVOLI d.o.o., ki sta bili zaradi bolezni odpovedani 28. in 29. maja, bosta na sporedu 18. 6. ob 22. uri (vstopnice od 28. 5.) in 19. 6. ob 20. uri (vstopnice od 29. 5.).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

DVORANA TRIPCOVICH

Operna sezona in Baleti 1992/93

Festival operete

Jutri, 15. t. m., ob 20.30 premiera baletnih predstav »Trieste danza«, ki jih je pripravilo gledališče Verdi v sodelovanju z gledališčem Rossetti. Na sporedu bodo baleti »Ma mère l'oye« - Ravel, »Boutique Fantasque« - Respighi in »Bolero« - Ravel. Koreografija Giuliana Barabaschi, maitre de balet Marc Renouard. Vstopnice so na razpolago pri blagajni Dvorane Tripcovich in od 19.30 dalje pri blagajni gledališča Rossetti pred predstavo.

V petek, 18. junija, ob 21.00 prične Mednarodni festival operete z otvoritvenim koncertom »Musical Gala« v dvorani Tripcovich, ki se bo nadaljeval do 26. junija s premiero musicala »Cabaret«. Na sporedu bodo skladbe Gershwin, Schönberga, Webberja in Bernsteina.Solisti Laura Cherici in Massimo Crispi.Dirigent Giuseppe Grazioli. Predstavila bo Paola Tedesco.

Abonenti gledališča Verdi in Rossetti imajo poseben popust za vseh šest predstav. Prodaja in rezervacija pri blagajni dvorane Tripcovich.

V okviru Festivala operete se bodo od 21. do 28. t. m. odvijali »Poletni koncerti«. Pri blagajni dvorane Tripcovich je v teku predprodaja vstopnic za baletne predstave »Trieste danza«, ki se bodo odvijale v gledališču Rossetti. Umik: 9-12, 16-19 (zaprto ob

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Igra za otroke MOJCA POKRAJČULJA, koroška ljudska (danes, 14. 6., ob 9. uri). Predstava je zaključena.

CELJE

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE

Lutkovna igrica CAROBNA SKRINJICA (v torek, 15. 6., ob 10. uri). Igrico bo izvedla lutkovna skupina FRU FRU iz Ljubljane.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE (062/26-748)

Jana Synkova: MALA CAROVNICA (v nedeljo, 20. 6. ob 11. uri).

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
(064-222-681)

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (v torek, 15. 6. ob 16. uri za Učni center TO in ob 20. uri za izven).

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (v sredo, 16. 6. ob 16. uri za Učni center TO in ob 20. uri za izven).

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER

Letna produkcija plesnega studia LAT: IGRAJMO SE PLES (v četrtek, 17. 6. ob 19.30 uri).

Mentor in koreograf: Lilijana Santic Ujcić.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)

gostuje na festivalu MILANO OLTRE

DON JUAN (v sredo, 16., in četrtek, 17. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Paol Magelli.

CARMEN (v nedeljo, 20., in ponedeljek, 21. 6., ob 21. uri, Piccolo Teatro). Režija Tomaz Pandur.

CELJE

CELJSKI GRAD

Anton Novačan: HERMAN CELJSKI (v četrtek, 17. 6., ob 21. uri). Premiera Slovenskega ljudskega gledališča Celje. Režija Franci Krizaj, v naslovni vlogi Hermana II. nastopa Janez Bermež.

V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in ponovno odigrala začetek svojega konca.

KROMBERŠKI GRAD

Vito Taufer, Srečko Fiser: TICO-TICO BAR (strupena komedija o lovu za denarjem in ljubeznijo), predstava na prostem (danes, 14. 6., ob 21.30 uri, predpremier; v četrtek, 17. 6., ob 21.30 uri, PREMIERA).

ponedeljkih), ob predstavah: 9-12, 18-21.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

LA CONTRADA

V juliju, in sicer 2., 8. in 9., bo v okviru Festivala operete, v sodelovanju z občinskim gledališčem G. Verdi na sporedu predstava »L'amore è un treno« z Danielo Mazzucato in Max René. Cosottijem. Režija Francesco Macedonio.

Pregledna razstava akademskega slikarja Darka Slavca je na ogled v Posavskem muzeju, Brežice.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Vse do petka, 18. 6. si lahko ogledate film režiserja Marca Ferreria MESO/LA CARNE (ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

KATEDRALA LOTSE-IZPOLNJENA ZELJA (v torek, 15. 6., ob 17. uri, dvorana E3). Ogled kratkega filma in okrogla miza ob izidu knjige Tomaža Ravniharja. Od kod dvomi o Cesnovi osvojitvi Lotseja in nelagodje Slovencev, kadar kdo stopi iz poprecja? Ali je mogoče s filmsko kamero pričarati vzdušje ob vzponu?

PREDSTAVITEV NAJNOVEJSIH DEL SLOVENSKIH AVTORJEV v sredo, 16. 6. ob 11.00 uri. Cankarjeva zalozba bo predstavila dela Iztoka Osojnika, Igorja Likarja, Vinka Möderndorferja, Denisa Poniza in Dragotina Cvetka. (dvorana E 1).

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Koncert ob 150-letnici rojstva E. GRIEGA (v torek, 15. 6., ob 20. uri). Irena Baar, sopran, Tomaz Lorenc, violina, Andrej Petrac, viloncelo, Alenka Scek-Lorenz, klavir. V dvorani Slovenske filharmonije.

DEWEY REDMAN QUARTET - jazz (v torek, 15. 6. ob 20.30 uri v Linhartovi dvorani).

LEK - konferencna soba (Verovskova 57)

Predstavitev knjige TRST, TRIESTE - DVE IMENI, ENA IDENTITETA dr. Borisa M. Gombaca bo danes, 14. 6. ob 12. uri. O knjigi bosta spregovorila prof. dr. Joze Pirjavec in akademik prof. dr. Janko Pleterski.

K4 (061/113-282)

Zur z društvom Yam. Yam hrana. Meditacija. Brez pepelnikov (v torek, 15. 6. ob 22. uri).

KRIZANKE

Prireditve POZDRAV POLETJU s podelitvijo ZUPANCICEVIH NAGRAD za kulturo za leto 1993 bo v nedeljo, 20. junija ob 21. 30 uri.

Vstopnice lahko kupite pri blagajni Festivala Ljubljana od danes, 14. 6. dalje.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Koncert Orkestra Slovenske policije (v sredo, 16. 6. ob 20. uri v Galusovi dvorani). Dirigent Milivoj Surbek, solist Joze Kotar, klarinet.

Koncert Orkestra Slovenske policije (v sredo, 16. 6. ob 20. uri v Galusovi dvorani). Dirigent Milivoj Surbek, solist Joze Kotar, klarinet.

ROGAŠKA SLATINA

KRISTALNA DVORANA

Koncert JALLE FEEST - violina, EDDA GRAF - klavir (Avstrija) bo v torek, 15. 6. ob 20.30 uri.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CEKINOV GRAD

Do 30. junija si lahko ogledate razstavo slikarja MARJANA GUMILARJA.

GALERIJA COMMERCE

Na ogled je razstava ladijskih maket ROBERTA SIBILE in JOZEFA KAMENSKA.

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo

Na ogled je razstava slik NATASE RIBIC z naslovom The War and the Distance.

LJUBLJANSKI GRAD

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

GALERIJA INSULA (Dvorni trg)

Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOČBEKA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7
(061/213-566)

Do 24. junija je na ogled razstava slikarja ZDENKA HUŽJANA.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je razstava risb, slik in grafik SA-MUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA

Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANIŠELJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALE

Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA. Slikovne predloge za freske.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE /CEKINOV GRAD

Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva. Zaradi zanimanja do konca junija podaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU V SLOVENIJI.

GALERIJA SKUC

Do 20. junija je na ogled razstava zagrebškega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon.

VODNIKOVA DOMACIJA

Do 29. junija je na ogled razstava slikarja PAVLETA SEDEJA.

ZEMLEPISNi MUZEJ SLOVENIJE (Trg fran. revolucije 7)

Otvoritev razstave KARTA SVETA V OTROSKIH OČEH (v ponedeljek, 14. 6., ob 17. uri). Na razstavi bodo na ogled risbe učencev, ki so se odzvali na natečaj Mednarodne kartografske zveze (ICA) in UNICEF-a. Razstavo si boste lahko ogledali do 31. avgusta.

GALERIJA PIC LEK

Otvoritev razstave akvarelov in pastelov MOJCE PLESTENJAK BAHAR (v torek, 15. 6., ob 14. uri). Razstava bo na ogled do 16. julija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

RAZSTAVNI PROSTOR TKB-Agencija Mitnica

Se danes in jutri je na ogled pregledna razstava slikarskih del Demetrija Ceja.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

RAZSTAVNA DVORANA
LETOVISCARSKE USTANOVE (Ul. S. Nicolò 20)

Do 19. t. m. je na ogled skupinska razstava Združenja Studio 25.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Umik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Ul. S. Servolo 6
Se danes in jutri bodo razstavljali svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano Umik: od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni
3/L.nadstr.

Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvečena mladim z naslovom »Spazio giovani«.

MUZEJ ZIDOVSKÉ SKUPNOSTI
CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Umik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauxs.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a

KOROŠKA

CELOVEC

KOROŠKA DEZELNA GALERIJA

Do 4. julija razstavlja svoje grafike Giuseppe Zigaina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30

Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere-re« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA H-PUNKT (Sallmstr. 4)

Do 19. t.m. je na ogled razstava »Zeichen« Martine Funder.

GALERIJA VIA NOVA

Do 30. junija razstavlja slikar Giorgio Linda.

RAŠČICA

TRUBARJEVA DOMACIJA

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

MARIBOR

RAZSTAVISCE PEDAGOSKE
FAKULTETE

Na ogled je razstava risb BOJANA GOLIIJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE
MARIBOR

Do 15. septembra je na ogled razstava S KULTURNO UMETNISKIM DRUŠTVOM JOZE HERMANKO PONOVO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

SALON ROTOVZ

Na ogled je razstava vzhodno in zahodnonemške fotografije POROCILA O STANJU (1950-1990).

CELJE

CAFE GALERIJA

Na ogled je razstava del akademskega slikarja MILANA TODICA.

BREŽICE

GOLF HOTEL/GRAD MOKRICE

V galeriji Hubertus: Razstava del diplomantov 4. letnika Akademije za likovno umetnost, Ljubljana.

POŠAVSKI MUZEJ (Galerija)

Do 20. 6. je na ogled pregledna razstava del akademskega slikarja Darka Slavca.

KOPER

GALERIJA MEDUZA

Do 17. junija si lahko ogledate razstavo skulptur in mozaikov v keramiki JANE MIHELJ.

NOVA GORICA

POKRAJINSKI MUZEJ

Na ogled je razstava slik Mirana Cencica.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV - Likovna vitrina

Na ogled je razstava slik Janeza Zalaznika.

SEŽANA

KULTURNI CENTER SRECKA KOSOVELA

Do 15. junija je na ogled je razstava slikarja KRISTOFA ZUPETA.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Do 24. junija je na ogled 6. klubska razstava fotografij in barvnih diapozitivov.

Burri«. V organizaciji Trzasko letoviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vsrjšjo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

BANI (OPČINE)

OVČARJEVA HISA

Razstava »Ondile cez Stari vrh« - Bani: Zgodovina kraskega naselja skozi stare katastrske mape, listine in pričevanja, ki jo je pripravilo SKD Grad je na ogled vsako nedeljo v juniju od 18. do 21. ure.

GORICA

GORISKI GRAD

V galerijskih prostorih je na ogled razstava likovnih del Roberta Joosa. Umik : od torika do sobote od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, ob nedeljah od 9.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.30. V Pokrajinskem muzeju na goriskem gradu je vsak dan na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725-1915 »Svetlikajoca se nit« ter stalna muzejska zbirka o prvi svetovni vojni in goriska pinakoteka od 10.00 do 13.00 ter od 15.00 do 20.00, ob ponedeljkih zaprto.

GRADIŠČE

GALERIJA L. SPAZZAPAN

Na ogled je razstava o goriskem likovnem zavodu »Max Fabiani«.

VIDEM

PALACA SAVORGNAN

Do oktobra je na ogled razstava o arheoloških najdbah v Vidmu z naslovom »Zgodovina pod mestom«.

VILLA MANIN - PASSARIANO in
PALMANOVA

Do 15. novembra je na ogled razstava ob 400-letnici Palmanove »Palmanova - trdnjava Evrope, 1593-1993«. Razstavljeni so dragoceni predmeti, dokumenti, orožje, reljefi in slike.

ARS TEMPORIS (Herreng. 14)

Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

LJUBLJANSKE KRIŽANKE / SEJEM FOTOGRAFSKE OPREME

Iz starih fotoalbumov

Dovolj zanimivo za profesionalce, ljubitelje in zbiralce antične fotoopreme

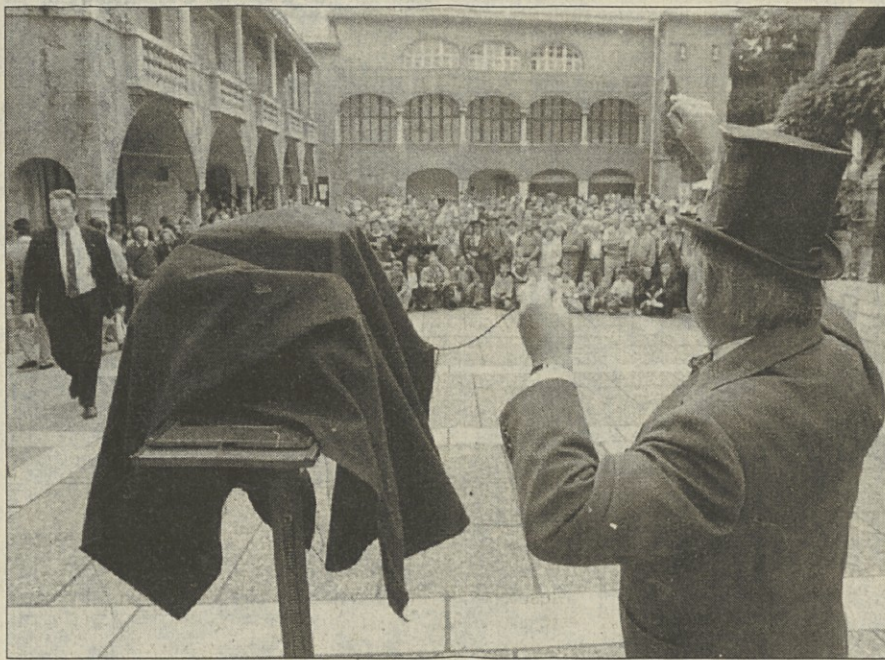
Med razstavljenno opremo se je našlo marsikaj zanimivega

LJUBLJANA - V začetku junija v Ljubljani že leta poteka tradicionalna Foto Antika, kar dobro vedo poklicni in amaterski fotografi, ljubitelji fotografije in zbiralci. Letos jo je Društvo fotografskih delavcev v Krizankah pripravilo že šestnajstič. Foto Antika je sejem rabljenih (pa tudi novih) fotoaparatorov in naprav, kinokamer, projektorjev in objektivov, fotoliterature, prospektov in starih fotografij. Hkrati je tudi ogled zbirateljskih foto-

ekspozitivov, odkup, preprodaja, menjava vsega, kar je v zvezi s fotografijo, izmenjava strokovnih informacij ali samo pasa za oči. Za amaterske fotografije so bili zanimivi neuporabljeni filmi iz stiriidesetih let, velike lesene skatle, za katere mlajši kar težko verjamejo, da se da z njimi fotografirati, in porumenele fotografije. Najbolj dragocene razstavne predmete vsako leto tudi licitirajo. Pripravili so prodajno razstavo vseh 16 plaka-

tov, ki so do zdaj napovedovali Foto Antiko, zlasti starejši so zelo lepi. Za navzoce pa je bilo morda najbolj zanimivo skupinsko slikanje s starinskim fotoaparatom. Tudi to je postalo že tradicija in marsikdo se je navdušeno iskal na lanski »gasilski« fotografiji. Sicer pa je na Foto Antiki mogoče kupiti tudi sodobno fotografsko opremo in filme, seveda s sejemskim popustom.

(A. Z., vse fotografije Srdjan Zivulovic/TRIO)

Fotograf Sandi Jesenovec je napravil »gasilsko« sliko s starinskim fotoaparatom

Fotografski aparati so bili vseh starosti in znamk

Tudi letošnja Foto Antika je bila dobro obiskana

JUTRI

15. junija

15. junija danes leta 1215 je moral angleški kralj Janez (brez zemlje) podpisati obsežno listino s trinajstdesetimi členi, katere stiri originalni primerki so se danes skrbno varovali v katedralnih cerkvah v Salisburyju in Lincolnu ter v državnem muzeju.

Ta znamenita lista je Magna Charta Libertatum, s katero mahajo zgodovinarji, kadar hočejo znanjati pomen in demokratično bistvo ustoličenja slovenskih vojvod na Gospodarskem polju.

Resnici na ljubo je treba ponoviti, da so Slovenci - vse ljudstvo, ne le nekakšni svobodnjaki - z ustoličenjem, svobodno izbiro svojega vladarja, uresničevali suvereno, izvirno pravico ljudstva za stoletja prej, preden je bogataška baronska klika prisilila kralja Janeza, da jim je s podpisom znamenite listine podelil pravice, ki so temeljile buržoazno-plemiško strukturo angleške družbe, katere sledove moramo opazovati še danes.

V bistvu je slo za razdelitev plena, saj so bili baroni, ki so Janeza izsiljevali, potomci plemičev, ki so z Viljemom Osvajalcem naskočili in osvojili Anglijo, potem pa si je njihov poveljni in kralj prigrabil preveč moči. To ni slo v račun niti cerkvenim niti posvetnim baronom. Polozaj, v katerem se je znašel Janez leta 1215, je bila priložnost za barone, ki se niso obnavljali in so dosegli svoje.

Magna karta je pozneje sicer doživela nekatere spremembe, vendar ostaja pomemben zgodovinski mejnik.

NUMIZMATIKA

Islandska tisočletnica

VITOMIR ČOP

Med najlepše in zanimivejše evropske spominske kovance prav gotovo sodijo islandski kovanci iz leta 1930, skovani v cast tisočletnice islandskega parlamenta.

Islandski parlament (Althing) je bil kot prvi na svetu ustanovljen leta 930 v Thingvellirju. Tam je deloval vse do leta 1798, ko je bil prestavljen v Reykjavik. Ob praznovanju tisočletnice so ustanovili poseben komite, ki je poleg drugih oblik praznovanja predlagal tudi izdajo serije priložnostnih kovancev.

Zakon o kovanju teh kovancev, ki ga je par-

lament sprejel 4. maja, (takrat se danski kralj pa podpisal 14. junija 1929, je med drugim predvideval, da so kovanci lahko dani v obtoč kot redno plačilno sredstvo po nominalni vrednosti.

Kovali so jih v Saksonski državni kovnici v Dresdnu. Izdelali so 10 tisoč srebrnih kovancev po 10 kron in 10 tisoč po 5 kron ter 20 tisoč bronastih kovancev po 2 kroni. Kovance je bilo mogoče kupiti posamezno ali pa vse tri v kompletu. Na njih so upodobljeni prizori iz islandske mitologije in zgodovine, ki so jih prispevali Einar Jonsson, Baldvin

Björnsson, Gudmundur Einardsson in Trygvi Magnússon. Nominalne vrednosti so vgrajevane na obodu.

Z izdajo teh kovancev je hotel komite za praznovanje Althinga dati priložnost obiskovalcem, da kupijo privlačne spominke, obenem pa so želeli s prodajo tudi zaslužiti. Na drugi strani so predvideli možnost, da bodo prodali premalo kovancev, zato so sprejeli zakonsko možnost, da jih lahko spustijo v redni promet. Ta predpis ni nikoli začel uradno veljati, prav tako ni bila uveljavljena posebna provizija na prodajo kovancev.

Spominske kovance je bilo mogoče kupiti na samem praznovanju, na pošti in celo v tujini. Prodaja je potekala zelo počasi, in se nekaj let jih je bilo mogoče kupovati po nominalni vrednosti.

Kljub temu pa ti zanimivi kovanci niso bili nikoli uradno priznani kot zakonito plačilno sredstvo, zato jih numizmatična znanost danes obravnava kot medalje in ne kot kovance.

SANJE

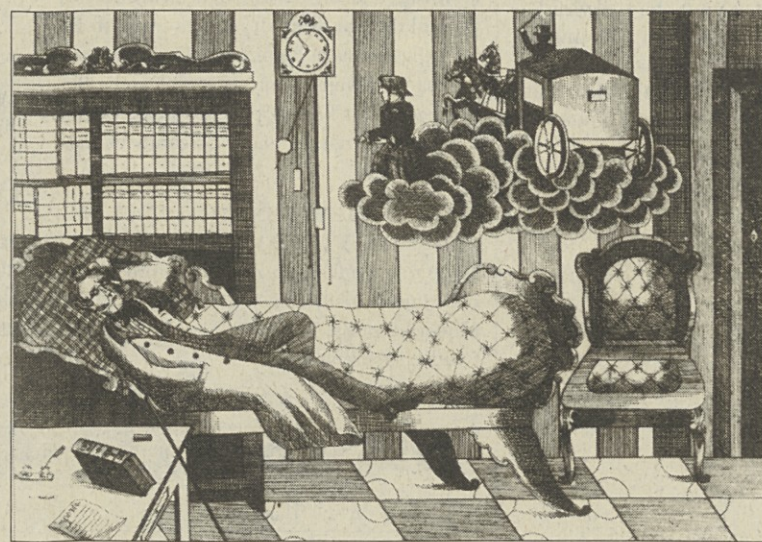
Psihični fenomen

BOJAN RAUTER KOSIC

Vsako resnično napredovanje temelji na argumentiranem preseganju starega ter na kritičnem, izkustvenem sprejemanju novega. Tega načela se držimo tudi na naši poti k samostojni razlagi sanj. Doslej smo kritično pretrpeli in argumentirano ovrgli številne predsodke o sanjah in presegli številne površne, »kar tako« sprejete pristope k razlagi sanj. Nazadnje smo se pozabavali s tako imenovanim pomenom; videli smo, da se tisto, kar imenujemo pomen (in kar pravzaprav ize- mo) ne skriva neke v sanjah, ampak da so to tiste drugotne sestavine naše duševnosti, s katerimi so sestavine sanj v naravnih zvezih. Imenujemo tovrsten »pomen« (v nasprotju s lastnim pomenom sanj) relacijski pomen. Ker bo naš nadaljnje raziskovanje potekalo na relaciji sanjskih in nesanj-skih psihičnih sestavin, si ogledmo to področje pogloblje.

Našo psihično strukturo sestavlja nesteto spominskih predstav, občutij in imaginarnih aktivnosti, ki smo jih ohranili kot spomin na minula izkustva, pa tudi številne njihove kombinacije, ki sta jih skonstruirali naša fantazija in kreativno misljenje. Večina spominskih reprodukcij izkustev, zlasti tistih daljnih in bolj travmatičnih, je navzoča zgolj potencialno in se le redkokdaj obuja; v glavnem se pojavljajo v obliki bledeh polzavednih občutkov, slutenj ali bojazni. Večina jih ostaja v tako imenovani podzavesti.

Sanjske podobe, občutja in vzgibi so integralni del prav istih psihičnih »plastik«, ki jih budni doživljamo kot »notranjke« imaginarni svet, torej svet predstav, misli, emocij ter namišljenih vzgibov in aktivnosti. In sanjska dinamika teh psihičnih sestavin se odvijajo po prav istih zvezah, ki predstavljajo temelj celotnega našega duševnega življenja, torej tudi dnevnega predstavljanja, spominjanja, fantaziranja, misljenja, zamišljanja... Tudi principi, po katerih

se psihične sestavine kombinirajo, razvrščajo v sanjske prizore ter se nanizajo v obliki sanjskih zgodb, so bistveno enaki stihistijskim in kreativnim principom dnevnega fantaziranja, misljenja in sklepanja. Skratka, sanje ne pripadajo neki zasebni, od dnevnega psihičnega življenja odmaknjeni, odtušeni in z njo nezdružljivi sferi, ampak so psihični fenomen, ki se v svoji specifični obliki in na specifičen način odvijajo znotraj enega in istega nedeljivega subjektivnega psihičnega sveta.

Posebnosti sanjskega »življenja« sestavin naše duševnosti so izraz specifičnega psihofizičnega stanja, značilnega za specifično organizem: splošne umirjenosti počivajočega telesa, zmanjšane dotoka zunanjih in notranjih dražljajev oziroma zmanjšane občutljivosti zanje, »odsotnosti« potreb in problemov (ki sicer zbujajo usmerjene intelektualne procese ter narekujejo določeno aktivnost organizma), zmanjšane splošnega metabolizma, zmanjšane cerebralne in nasploh nevro-muskularne aktivnosti in podobno.

Ker je torej v urah sna psihična sfera razbremenjena priliva determinirajočih in pozornost pritegujočih zunanjih in notranjih dra-

žljajev, se njene sestavine intenzivirajo, oživijo in svobodno razmahnejo. Sicer polzavedne ali povsem nezavedne psihične vsebine planejo na dan, sicer blede in izmikanje se predstave se okrepijo do stopnje halucinacije, sicer bežne in medle emocije postanejo stabilnejše, močnejše in pristnejše, sicer trenutni vzgibi pa se »nadaljujejo« v obliki celovitih in dolgo trajajočih sanjskih »dejavnosti«. S številnimi dnevnimi potrebami, nalogami in bivanjskimi vzorci selekcionirane, kontrolirane in usmerjene psihične sestavine se v sanjah, osvobodjene tovrstnih vplivov, kombinirajo v nove, neobičajne fantazijske sklope ter se nanizajo v raznorazne bolj ali manj smiselne zgodbe. Tudi logika njihove dinamike ni več tako racionalna, kajti določajo jo zgolj notranji principi imaginarnih sfer, tako tisti bolj racionalni in običajni kot tisti skrajno iracionalni in irealni.

Skratka, posebnosti »življenja« sestavin našega psihičnega sveta so v stanju sna odvisne zgolj od notranjih principov tega istega sveta, torej od približno tistih notranjih silnic, ki poganjajo tudi naša dnevna fantaziranja in sanjarjenja...

JEDILNIK

SLAVKO ADAMIČ

ribja solata
dušena telečja krača
grah, pečeni paradiznik
slan krompir
sveža solata
pomarančni žele

Dušena telečja krača

SESTAVINE:

telečja krača (cca 1 kg), sol, poper, bazilika, 2 žlici topljenega masla, čebula, korenček, zlica paradiznikove mezge, kozarec belega vina, zlica kisle smetane
CAS PRIPRAVE: 90 minut

Kračo natremo s soljo, poprom in baziliko. Maslo razgrejemo v primerni posodi in kračo z vseh strani popečemo, da porjavi. Čebulo in koren narežemo, dodamo k mesu in na hitro popražimo. Dodamo paradiznikovo mezgo, vino, posodo pokrijemo in dušimo približno poldruugo uro. Če je potrebno, prilijemo med dušenjem malo vode, vendar naj soka ne bo veliko.

Ko je meso pečeno, ga položimo na servirni krožnik, omako pretlačimo, ji primesamo smetano in zavremo. Ponudimo s prilogami: graham, pečenim paradiznikom in slanim krompirjem.

VEGETARIJANSKI JEDILNIK

NEVA MIKLAJČ PREDAN

krompirjevi svaljki
paradiznikova omaka
beluseva solata z majonezo

Beluseva solata z majonezo

SESTAVINE:

500 g belusev, 1/2 l vode, sol, scepč sladkorja, 2 žlici sesekljanih zelisc: petersilja, kopra, drobnjaka in janeza, kisla kumarica, dl majoneze, zlica jabolčnega kisa, beli poper

Beluse očistimo in narežemo na 4 centimetre dolge kosčke. Kuhamo jih 10 do 15 minut v slani vodi s scepčim sladkorjem. Kuhane precedimo, vodo pa prihranimo za juho ali omako. Zelisce drobno sesekljamo, kislo kumarico pa narežemo na kosce in oboje zmešamo z majonezo, kisom, soljo in poprom. Z omako prelujemo beluse, ki jih ponudimo z opečenim kruhom in maslom.

DUNAJ / PRED SREČANJEM OZN O ČLOVEKOVIH PRAVICAH

Konferenca ne bo ustavila zločinov

FLAMINIA BUSSOTTI - ANSA

DUNAJ - Na veliki konferenci OZN o človekovih pravicah, ki se bo začela danes, bodo države udeležence skušale pokazati svoj najprivlačnejši obraz zagovornic temeljnih pravic vsakega posameznika, istocasno pa se bo v veliki večini članic OZN daljšal seznam raznih prekrškov, zlorab, zločinov proti človestvu. Prav v tem času, ko se stoletje izteka in se predstavništva držav zbirajo, da bi po eni strani naredile obracun o spoštovanju človekov pravic v svetu, po drugi pa, da bi se opremile z novimi sredstvi, ki bi bila v duhu z novim tisočletjem, ki je pred nami, smo priča globalnemu porastu etničnih sporov in nacionalističnega fanatizma. Mucenja, preganjanje političnih disidentov, državni umori, »etnična čiščenja«, spolno nasilje kot vojno sredstvo in vojna v osrcju starega kontinenta so vsakodnevni pojavi, na katere se je javnost morala privaditi. V lanskem letu naj bi na osnovi zadnjega letnega poročila Amnesty International zasledili pojave mucenja v 104 državah; vsaj v 45 državah je prišlo do »državnih umorov« s strani policije, voj-

ske, raznih oboroženih skupin ali »cet smrti«. Domorodna ljudstva in etnične manjšine so razselili ali pobili.

V večini etničnih konfliktov tako npr. v bivši Jugoslaviji kot v državah bivše Sovjetske zveze je prišlo do sistematskega kršenja človekovih pravic, isto se je dogajalo tudi med civilnimi vojnami, ki so se vnele v letu '92. Seznam držav, ki so na vrhu lestvic zaradi kršitve človekovih pravic, je izredno dolg in na njem so tudi nekatere velike sile, kot npr. Kitajska, ki je med petimi stalnimi člani varnostnega sveta OZN, »ponasa« pa se lahko s tisočnimi ustrelitvami, namisljenimi procesi, uporabo mučenja. Na seznamu so tudi Iran in Irak z veliko večino bližnjih in srednje-azijskih držav. Dolg in obsevan seznam dejansko prekriva celotno Afriko začeni z Južno Afriko, kjer so mučenje zapornikov in »politični umori« nekaj povsem vsakdanjega. Tudi v Južni Ameriki je seznam držav, v katerih pride do vsakodnevnih hudih kršitev človekovih pravic, zelo dolg, na samem vrhu pa so države kot Haiti, Brazilija, Perù, Kolumbija in tako dalje.

Dolga pot svoboščin

DUNAJ - Princip o človekovih pravicah, se pravi o tistih pravicah vsakega posameznika, ki jih država ne sme kršiti, je globoko zasidran v zgodovino človeštva, izhaja pa iz antične dobe. O tem principu, pravzaprav o nenehni kršitvah in stalnem omaloževanju principa samega, se bo razpredala razprava na veliki svetovni konferenci, ki se bo začela danes na Dunaju, trajala pa bo do 25. junija.

Grški sofisti so bili prepričani, da je človeka ustvaril bog »svoboda«, rimski stoiki pa so razvili princip enakopravnosti med ljudmi. Tudi v indijski in kitajski filozofski misli je bil pojem popolne svobode od nasilja, izkoriščanja in imovine osrednjega pomena. V srednjem veku so visji sloji med obračunavanjem med plemstvom in vladarji izsilili nekaj svoboščin, najbolj znan je primer sprejetje Magne Charte Libertatum iz leta 1215.

Do bistvenih premikov na področju uveljavljanja človekovih pravic pa je prišlo v sedemnajstem stoletju v Angliji, kjer so sprejeli vrsto pomembnih dokumentov. Dogajanje v Angliji je imelo blagodejne posledice na Severno Ameriko, kjer so leta 1776 sprejeli prvi moderen zakonik človekovih pravic, ki so ga poimenovali »Virginia Bill of Rights«.

V razglasitvi ameriške samostojnosti so izrecno omenjene neovrgljive pravice vsakega človeka, po tem dokumentu so se zgledovali tudi francoski revolucionarji. Tako je leta 1789 nastala Deklaracija pravic človeka in državljanja, ki jo je deloma zaslediti tudi v sedanjem francoskem ustavnem pravu.

Leta 1948 je Organizacija združenih narodov izdala Listino človekovih pravic, ki pa ni bila obvezujoča za članice. Temu so sledili drugi pomembni dokumenti, velikega pomena za odpravo hladne vojne in pregrad v Evropi pa so imela tudi stališča KVSE vse od leta '75, ko je ta organizem zasledal v Helsinkih.

SEVILLA / S POZIVOM K SOLIDARNOSTI

Papež zaključil evharistični zbor

Danes, jutri in v sredo bo Janez Pavel II. v Madridu, v četrtek pa se vrne v Italijo

SEVILLA - S svečanim masnim obredom, ki mu je prisostvovalo pol milijona vernikov, med njimi tudi španski kralj Juan Carlos in kraljica Sofia s prestolonaslednikom Felipejem asturskim, je papež Janez Pavel II. včeraj zaključil 45. mednarodni evharistični kongres ter napovedal, da bo naslednji leta 1992 v Wrocławu na Poljskem.

Po postanku v Seville se bo sveti oče mudil danes, jutri in pojutrisnjem v Madridu, a v četrtek se bo vrnil v Vatikan.

Maso je Woytila daroval na prostrani velesajamski ravni v predmestju, celoviti obred, ki je obsegal molitve in branje v sedmih jezikih, pa je trajal več kot tri ure. V sklepih homilije je papež izrecno poudaril dolžnost vseh vernikov, da izražajo najglobljo solidarnost, posebno še nasproti najsiromašnejšim

in družbeno izrinjenim ljudem. Solidarnost je neločljivo povezal s svetim obhajilom: »Ne moremo sprejeti Kristusovega telesa,« je vzkliknil, »in se hkrati cutiti oddaljene od tistih, ki trpijo lakoto in zejo, ki so izkoriščani, ki so tuji, ki so po zaporih ali pa bolni!« Svet se mora ustaviti - je nadaljeval - in se zamisliti ob dejstvu, da je med tolikimi potni, ki vodijo v smrt, ena sama, ki nam daje življenje; to je pot ljubezni, ki povezuje ljudi v široko svetovno solidarnost, slo-neco na veri.

Pred omenjenim obredom je papež ze pozval h krepitvi vere in vzgoje h krščanskemu življenju, ki lahko pripomore k izgradnji boljšega sveta, bogatejšega na moralnih vrednotah in manj potrošniškega. Janez Pavel II. je tudi opozoril na važnost in nujnost duhovniškega celibata.

NOVICE

V VB se uveljavlja »pravica do smrti«

LONDON - V bolnišnici Addenbrooke v Cambridgeu se lahko terminalni bolniki odločijo, ce naj jih skušajo oživiti, ko jim neha biti srce. Novico je objavil casopis »Sunday Express«, ki je odločitev vodstva bolnišnice ocenil izredno pozitivno in dejal, da gre za pomemben korak do uveljavitve evtanazije. Več razlogov je navedlo omenjeno bolnišnico, da je javno zavzela takšno stališče: po eni strani neizpodbiten podatek, da je samo 15 odstotkov terminalnih bolnikov, ki so jih podvrgli posebnim rianimacijskim terapijam, želelo tako dolgo, da so zapustili bolnišnico; po drugi pa podtalno uveljavljanje pravila, da se terminalnim bolnikom z mučnimi terapijami ne skuša več za kaksno uro ali dan podaljšati življenje. Lani so v Veliki Britaniji obsodili zdravnika, ki je neki terminalni bolnici vbrizgal strupeno sestavino, da je lažje umrla. Vse to je navedlo bolnišnico Addenbrooke, da je zavzela uradno stališče o prosti izbiri terminalnih bolnikov: vse tiste, ki se bodo odločili za »naravno smrt«, ne bodo podvrgli intenzivnim terapijam, ko bo njihovo srce nehalo biti, njihovo odločitev pa bodo pripisali njihovo imenu.

Posnemanje Clintona je lahko zelo drago

SAN FRANCISCO - Zgledoval se je sicer po samem predsedniku ZDA, vendar ga ke izredno drago stalo. Erich Müller si je verjetno rekel: »Zakaj ne bi poskusil tudi sam, ce je Billu Clintonu tako lepo uspelo!« Vendar pa neznani gospod z imenom Erich Müller je drago placal svojo zamisel, da je ustavljal avtomobilski in letalski promet, zato da so ga v redu postrigli in pocesali. Sodnikom ni bilo do sale in so Müllerja, ki je s svojim avtomobilom dejansko za promet zaprl prometni most Bay Bridge, preko katerega vodi cesta tudi na letališče, da bi si dal v miru postrigli lase, obsodili na tri leta zopora pogojno, na kazen v višini 500 dolarjev in na sto ur »socialnega dela«. Ceprav je zopora na mostu trajala le nekaj minut, je to imelo precejšnje posledice na promet, saj je veliko oseb zamudilo letalo ali pomembne zmenke.

Tokrat bo v veselje poletela tudi »garsonjera«

PARIZ - Ameriški shuttle Endeavour, ki ga bodo izstrelili 20. junija, bo tokrat odpeljal v veselje tudi prvo »vesoljsko enosobno stanovanje«. Gre za Spacehab, »enosobno stanovanje« dolgo tri metre in široko stiri, ki bo nameščeno v shuttleu tik za pilotsko kabino in v katerega bosta lahko prišla astronauta po cilindričnem prehodu. Spacehab so predstavili na Mednarodnem salonu aeronavtičke, ki so ga pripravili v Parizu Le Bourget, v tem prostoru pa naj bi astronauta lažje delala.

PARIZ / NA LETALIŠČU LE BOURGET VELIKO ZANIMANJE ZLASTI ZA SOVJETSKI JAK 3

Salon letalstva mika

Štirideseta mednarodna razstava bo odprta še do nedelje, 20. junija

Na Le Bourgetu so ob resnih letalih razstavljeni tudi modeli, ki prav tako vabijo radovedneže (Telefoto AP)

PARIZ - Štirideseti mednarodni salon letalstva in vesoljske tehnike, ki so ga odprli v četrtek na starem pariskem letališču Le Bourget v navzočnosti francoskega državnega poglavarja, privabi vsak dan prav lepo stevilo radovednežev, sicer pa tudi strokovnjakov in ljubiteljev starin.

Izrecnih novosti sicer to pot ni, zato pa velja omeniti posebno zanimivost: skoraj dosledno kopijo znamenitega sovjetskega bojnega letala Yak 3, lovca, ki so mu zavidali med drugo svetovno vojno tudi izdelovalci slovitega britanskega Spitfirea.

V obdobju med 1943. in 1945. letom so po projektu Sergeja Jakovljeva zgradili skoraj 5.000

teh lovcev, ker pa zdaj ne razpolagajo več z izvirnim motorjem, so tega zamenjali z ameriškim Allisonom, ki razvija 1.240 KM in omogoča hitrost do 650 km/h. Yak 3, ki je ponovno »oživel« po za-slugi korporacije Yak Aircraft oziroma kalifornijskega muzeja v Santa Monici, ne bo opravil pred zaključkom salona (20. junija) nobenega eshibicijskega poleta, ker se sploh ni letel, pac pa bodo za to poskrbeli kaksen dan pozneje.

Pri vsem tem je zanimiva okoliščina, da je znameniti sovjetski lovec privabil kopico pe-tičnih zbirateljev: ce položis pol milijona dolarjev (nekako 700 milijonov lir), je Yak 3 ze tvoj...

JAPONSKA / PET DNI PO DOGODKU

V Tokiu cesarsko poroko še slavijo

Poroko japonskega prestolonaslednika Naruhita so v središču Tokia včeraj proslavili s parado, katere se je udeležilo več tisoč ljudi. Poroka je bila 9. junija (Telefoto AP)

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

Vodoravno:

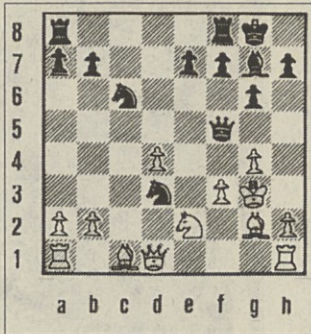
1. mesto v notranjosti hrvaske Istre, 6. nekdanji glavni urednik Slovence (Andrej), 9. prinos imetja v zakon, dota, 10. grška boginja nesreče, 11. lbse-nova drama, 12. jadranski otok z izjemno blago klimo, 13. gora nad Kobari-dom, 14. jus, 15. veznik, 16. plansar, 17. nemški gledaliski in televizijski gledalec (Jan, Peter Veliki), 19. glavno mesto afriške države ob Gvinejskem zalivu, 20. svojevlastnost, 24. spomladanski ali jesenski vrtincast vihar na obalnih področjih Indijskega in Tihga oceana, 26. francoski dramski pesnik iz 17. stoletja, ki je do dovršenosti razvil klasicistično tragedijo (Jean-Baptiste), 29. zacetnici slovenske pesnice Novy, 30. posrednik, 31. unicevalka železa, 32. orodje koscev, 33. sestrin moz, 34. ime ameriškega

satirika Buchwald, 35. etos, značaj, 36. egipčanski bog sonca, 37. televizijski zaslon.

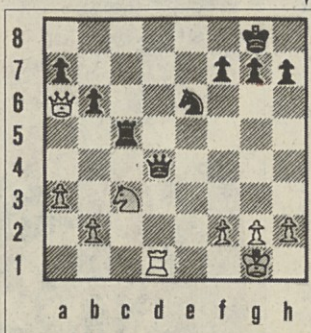
Navpčno:

1. utrjen pas ob cestiscu, 2. puntar, re-bel, 3. švedski slikar in grafik (Anders), 4. doba, vek, 5. enaki crki, 6. ravnina, 7. posušena trava druge kosnje, 8. nasilje, 12. hrastov gozd, 14. egipčanski bog, varuh rokodelcev in umetnosti, 16. mineralna voda, v kateri so raztopljene kalijeve ipd. soli, 18. avtomobilska oznaka gorenjske metropole, 21. zacetnici ameriškega lirika Frosta, 22. rojstni kraj Josipa Jurčica, 23. angleski filmski režiser (Ken), 25. star Slovan, 26. človek, ki ima karcinom, 27. glavni trg v starogrskih mestih, 28. prometna površina, 31. pretepac, rvač, 33. kratek požirek, 35. kemijski znak za neon.

trma, laiflun, Rachein, LN, agent, rja, kosa, svak, Art, prav, in, stanar, Niklas, Akra, Vodoravno: Buzel, Rot, apot, Ale, Nora, Hvar, Krm, prav, in, stanar, Niklas, Akra, RSEITEV

↑ Naloga 215 Naloga 216 ↓

Sahovska naloga st. 215
Potemkin - Aljehin / Peterburg 1921

Napadena crna dama nima veliko izbire za umik in obrambo skakaca na polju d3. Beli kralj, ki je ze v otvoritvi moral na potovanje, samo opazuje delovanje nasprotnikovih figur. Aljehin, ki je na potezi, se ne zmeni za napadeno damo, temveč začne spletati belemu kralju matno mrežo. Ze prva poteza črnega razkrije jedro matnega napada!

Sahovska naloga st. 216
Poljak - Levin / Kijev 1949

Bela dama na robu sahovnice zeli obračunati s črnimi kmeti, obenem pa budno spremlja dogajanja na prvi in osmi vrsti. Napadena crna dama ima več možnih polj za umik, vendar črni, ki je na potezi, ne razmišlja o obrambi, temveč napada. Kako poteka presenetljiv protinapad črnih figur, ki se

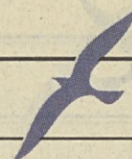
zaključijo z zmago črnega, je naloga reševalcev.

Rešitev naloge st. 213

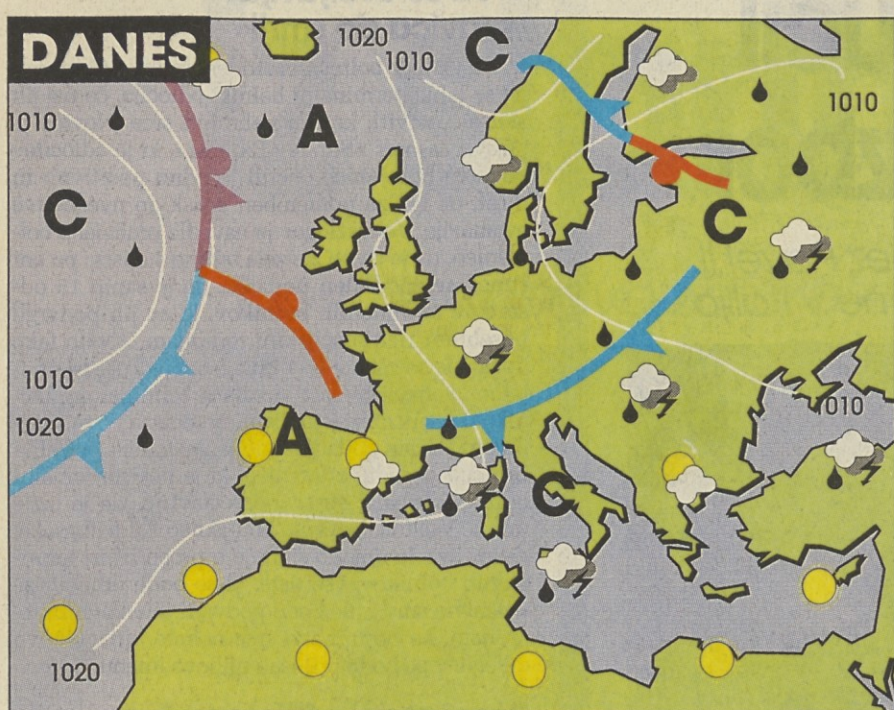
Samo s hitro in učinkovito akcijo po f liniji se zlomi odpor črnega. 1.Tf6!! Slabše je 1.Lg7? Kg7: 2.Tf6: Kf6! 1...Lh8 črni ne sme vzeti trdnjave 1...ef6 2.Lg7: Kg7: 3.Dh7 mat; na 1...Lf6: sledi 2.Lg7!! V partiji je sledilo: 2.Tf1 Te8 3.Lf8! Lf6 4.Tf6!! ef6 5.Dh6!! Tf8: 6.Dh7 mat!

Rešitev naloge st. 214

S tematsko zrtvijo dame beli stopnjuje napad na nemočnega črnega kralja. 1.Lh6!! Lh6: 2.Dh6! Kh6: 3.Tg6+. Sledi se zrtve trdnjave! 3...Lg6: 4.Tg6+ Kh5. Na 4...Kh7 5.Sg5+ Kh8 6.Sf7+ Kh7 7.Sd8: Averbach nadaljuje z napadom 5.Se5! Sg4 (na 5...Kh4 6.Th6+) 6.Lg4: Kh4 7.Th6+ Kg5

EVROPA / KRAJEVNE PADAVINE, SVEŽE

Vremenska slika

Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta z območja Alp bo danes vplivala tudi na vreme v Sloveniji.

ALPE JADRAN / OBLAČNO Z PADAVINAMI

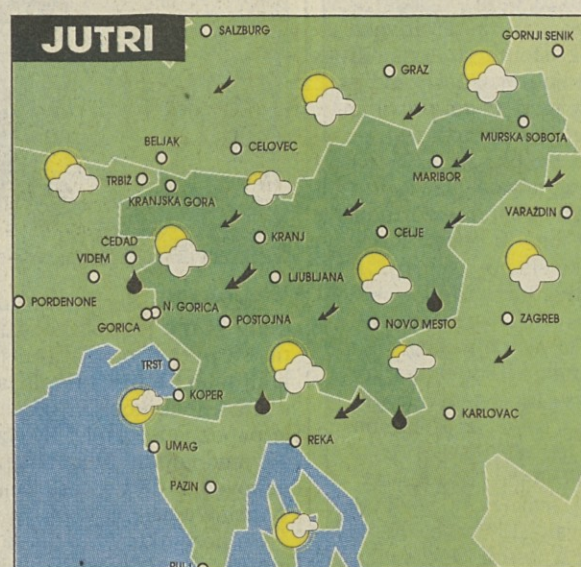
OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Občasno bodo manjše padavine, delno kot plohe in nevihte. Na Primorskem bo pihala burja. Jutranje temp. bodo od 7 do 12 °C, dnevne pa od 16 do 22 °C.

Sosednje pokrajine:

Pretežno oblačno bo z občasnimi padavinami, predvsem plohami in nevihtami. Ob severnem Jadranu bo začela pihati burja.

V Sloveniji
Delno se bo zjasnilo, burja na Primorskem bo oslabela.

Obleti
V sredo bo večinoma sončno in malo topleje.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste po Sloveniji so danes ponekod zaradi krajevnih padavin mokre in spolzke, sicer pa suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč.

SONČEV ČAS

Izdelajmo preprosto sončno uro

MARIJAN PROSEN

Bliza se poletje. Kmalu bo konec solskega pouka, odsli bomo na počitnice in casa za zblizanje staršev in njihovih otrok bo več. Eno od takih zblizanj z otroki je lahko tudi skupno opazovanje sence v lepem sončnem vremenu, ki jo navpični predmeti (na primer palice) mečejo na vodoravna tla, ali pa družno sestavljanje preproste sončne ure.

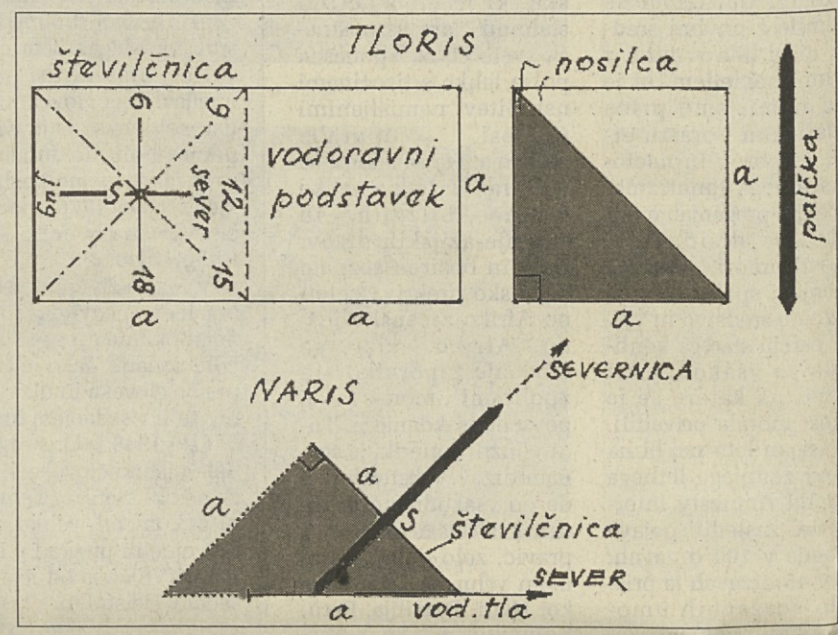
Za sestavljanje sončne ure potrebujemo lepenko velikosti na primer 30 krat 15 cm, dva trikotna nosilca (enakokraka pravokotna trikotnika) iz stiroporja, lesa ali lepenke, 10 do 20 cm dolgo ravno palčko,

svinčnik in dobro voljo. Karton po sredini s crto razdelimo na dva enaka kvadrata.

Levega preuredimo v stevilčnico, desni kvadrat pa bo služil kot vodoravni podstavek sončne ure (glej sliko). Lepenke prepognemo po crti. Med oba kvadrata pritrđimo trikotna nosilca, tako da stojita pravokotno na vodoravnem podstavku in ravni no stevilčnice. V sredino stevilčnice pravokotno zapicimo palčko. Uro postavimo na sonce in orientiramo (oznaka za 12. uro na stevilčnici mora biti usmerjena natanko proti severu). Palčka meče sen-

co na stevilčnico - ura deluje. Senca kaže čas. Taka sončna ura je uporabna le od spomladi do jeseni. Če izdelamo stevilčnico iz prozorne ali polprozorne snovi (plastike) in palčko podaljšamo pod stevilčnico, pa bo ura delovala vse leto, le na stevilčnico je nekoliko nerodnejše gledati od spodaj.

Od natančnosti izdelave in orientiranja je odvisna tudi točnost ure, zato ne delamo premajhnih ur. Sončna ura kaže sončev čas. Ne upošteva poletnega premika ure, zato moramo k dobljenemu času pristeti eno uro (poldne je ob 13. uri).

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 7. in ob 13. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LIUBLJANA..... 13/18	HELSINKI..... 7/17
TRST..... 18/19	STOCKHOLM..... 8/12
CELOVEČ..... 11/14	KOPENHAVN..... 12/22
BRNIK..... 12/17	MOSKVA..... 4/12
MARIBOR..... 13/19	BERLIN..... 12/15
CELJE..... 13/19	VARSAVA..... 13/28
NOVO MESTO..... 14/20	LONDON..... 11/18
NOVA GORICA..... 16/17	AMSTERDAM..... 10/15
MUR. SOBOTA..... 12/21	BRUSELJ..... 11/15
PORTOROŽ..... 19/17	PARIZ..... 11/15
POSTOJNA..... 12/15	DUNAJ..... 10/19
ILIRSKA BISTRICA..... 13/-	MÜNCHEN..... 9/16
KOČEVJE..... 13/18	ZÜRICH..... 11/16
SLOV. GRADEC..... 11/17	ŽENEVA..... 10/18
BOVEČ..... -12	MILAN..... 14/23
RATEČE..... 9/-	BEOGRAD..... 15/33
VOGEL..... 5/5	BARCELONA..... 13/27
KREDARICA..... -2/-	BUKARESTA..... 17/31
VIDEM..... 16/16	ISTAMBUL..... 21/27
GRADAC..... 13/19	MADRID..... 11/24
MONOSTER..... 12/20	LZBONA..... 15/24
ZAGREB..... 14/21	ATENE..... 23/30
REKA..... 16/20	TUNIS..... 19/29
	MAITA..... 19/23
	KAIRO..... 21/34

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.11 in zšlo ob 20.54. Dan bo dolg 15 ur in 43 minut. Luna bo vzšla ob 04.49 in zšla ob 13.18.
SEVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Ovna, element ogenj. Dan je primeren za nego sadnega drevja in zelenjave s plodovi, kot sta paradiznik in paprika.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 21°C, Bohinjsko NP. Jadransko morje: Portoroz 24°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica NP, Pulj NP, Losinj NP, Split 22,1°C, Vis NP, Hvar NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 11,6°C, Sava (Radece) 14,6°C, Savinja (Lasko) 12°C, Ljubljanka (Moste) 12,1°C, Bistrica (Sodražica) 10,5°C, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) 10,9°C, Gradastica (Dvor) 9,4°C, Iska (Iska) 9,8°C.
PLIMOVANJE
Danes: ob 1.05 najnižje -14 cm, ob 5.28 najvišje -8 cm, ob 9.45 najnižje -13 cm, ob 17.47 najvišje 31 cm.
Jutri: ob 1.40 najnižje -24 cm, ob 7.42 najvišje -3 cm, ob 11.21 najnižje -8 cm, ob 18.33 najvišje 33 cm.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4 : V poslovnem smislu ste v zelo ugodnem obdobju in uspelo vam bo uresničiti zastavljene cilje. Zal pa vaša nova zadolžitev ne prinaša samo pozitivnih stvari.

BIK 21-4/20-5 : Včasih so podrobnosti tiste, ki vas tako prevzamejo, da ne vidite celotne slike. S tem jezite partnerja, zato bi za njegove argumente morali pokazati več razumevanja.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Veliko časa posvečate razmišljanju o pomembni družinski zadevi in zdi se vam, da ste kljub trudu v slepi ulici. Danes se boste morali dokončno odločiti.

RAK 22-6/22-7 : Kljub manjši težavi v službi bo vas današnji dan prijeten. Pozorno poslušajte, kaj vam imajo za povedati, saj boste izvedeli marsikaj novega.

LEV 23-7/23-8 : Vaša velikodušnost vas bo zapeljala in zapravljal boste za nepomembne reči. Resnejši odnos do partnerja in družine pa je tisto, za čimer bi morali stremeti.

DEVICA 24-8/24-9 : Pred vami se odpirajo nova obzorja, ki kažejo prihodnost nekoliko drugačno, kot ste si jo zamislili vi. Morali boste sprejeti tudi nezeleno dejstva.

TEHNICA 23-9/22-10 : Dobili ste zeleno luč in zdaj lahko začnete uresničevati finančni projekt, od katerega je odvisna ne samo službena, ampak tudi zasebna prihodnost.

SKORPIJON 23-10/22-11 : Vse tisto, za kar ste menili, da je za vas nepomembno in da na vas nima več vpliva, se vrača k vam. S tem se boste morali sprijazniti že danes.

STRELEC 23-11/21-12 : Večina novic, ki jih boste izvedeli danes, bo zadevala vas in vašo kariero. Če jih boste pravilno izkoristili, bo prihodnost lahko obetavna.

KOZOROG 22-12/20-1 : V vsaki partnerjevi potezi iščete romantične nagibe in potrditev brezneje pripadnosti. Ker sami tega ne kazete, tudi od partnerja pričakujete preveč.

VODNAR 21-1/19-2 : Ste v pravem zagonu in iščete, kdo bi se potreboval vašo pomoč. Ne razdajajte se nepremisljeno, kajti energijo boste lahko zapravili za napačne stvari.

RIBI 20-2/20-3 : Preveč pričakujete od drugih in ste zato največkrat razočarani. Razjasniti si boste morali, kaj lahko naredite sami in za kaj boste zaprosili pomoč.

ZDA / INTERVJU PRVE DAME

Hillary še pere Billove nogavice

WASHINGTON - Hillary Clinton je priznala, da kljub številnim pomocnikom in strelnikom, ki so ji na razpolago v Beli Hisi, včasih sama pere Billove nogavice. V intervjuju za televizijsko postajo Nbc je žena predsednika Združenih držav Amerike izjavila, da ceprav ne tako pogosto kot prej, včasih sama pere perilo, da ne bi izgubila stika z resničnostjo.

Iz intervjuja izhaja podoba ženske, ki mora kot milijoni drugih delati v službi in doma. Se nekaj tednov in bo morala mama Hillary dovoliti hčerki Chelsea, da si preluknja uhlje. »Obljubila sem ji, ko je bila stara pet let, takrat pa se mi je zdel njen trinajsti rojstni dan še zelo dalec.«

V enournem pogovoru z novinarsko zvezdo postaje Nbc Katie Couric, je Hillary rekla, da ni nekakšna »Lady Macbeth«, kot so jo imenovali konservativci in da je to le prazen vzdevek. Izjavila je tudi, da nima na moza večjega vpliva od njegovih sodelavcev.

Gospa Clintonova je med drugim naglasila, da so govorice, po katerih bi ona imela zadnjo besedo pri dodeljevanju funkcij v mozevi administraciji, same neumnosti. »S tem se ne ukvarjam vsak dan, niti ne pogosto.«

Predsednikova žena je spregovorila o maršicem, od nacrta za zdravstveno reformo, ki jo je pripravila skupina pod vodstvom same Hillary, do brivca, za katerega je mož plačal 200

dolarjev in bil zaradi tega hudo kritiziran. »Bila je napaka. Ljudje včasih zgrešijo in napako obzlujejo. Vendar se na napakah učimo.«

Zbadljivke je ne jezijo, saj meni, da je to del ameriške tradicije. Noče pa, da bi bile sale prostaške ali da bi jim bila za tarčo hčerka Chelsea.

TRGOVINA / PREDLOGI

ZDA skušajo prodreti na Japonsko

NEW YORK - Washingtonska administracija je Japonski predstavila obširen »trgovinski nacrt«, s katerim bi zmanjšali rastoči trgovinski primanjkljaj med državama. Po trditvah funkcionarjev nacrt predlaga točne kvote tujih dobrin in izdelkov, ki bi jih uvozila Japonska. Ameriški predlog pa ne predvideva sankcij, tako da ta pobuda ne gre dlje od poboznih želja Clintonove administracije.

Demokratski ameriški predsednik in njegovi svetovalci že dalj časa vztrajajo v zahtevi ameriškega trgovinskega predstavnika Mickeyja Kantorja, da morajo ZDA od Japonske izsiliti odprtje svojega trga za ameriške proizvode. V zadnjem obdobju so v Washingtonu že krožile govorice, da bi Clintonova administracija segla tudi po avtomatičnih protitrepih. Tokio je tako zadržanje že obsodil, ker po njegovem ameriška stalnica utesnjuje svobodno trgovino. V preteklosti je Kantor poskušal doseči, da bi Japonska vsaj načelno pristala na take obveze.

Med Bushovo administracijo se je Tokio obvezal, da bo pristal na 20% prisotnost tujih polprevodnikov na svojem trgu, kar so že uresničili. Prav tako se je Japonska obvezala, da bo leta 1994 kupila na ameriskem trgu za 19 milijard dolarjev delov, ki jih bi vgradili v japonske avtomobile. Leta 1990 je ta kvota znašala le 9 milijard dolarjev.

Dokument z ameriški predlogi so predstavili na predvečer nove runde

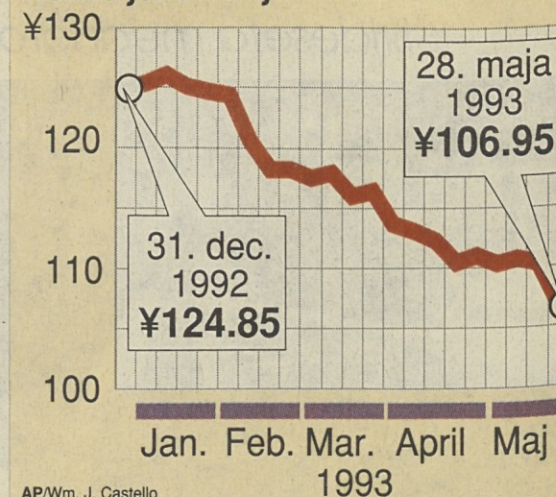
ameriško-japonskih trgovinskih pogajanj. Obe delegaciji bosta poskusali postaviti temelje novemu sporazumu, ki naj bi preprečil izbruh novih trgovinskih sporov med državama. Pred tem sta podobni sporazumi podpisala bivši predsednik Bush in bivši japonski premier Tosiki Kaifu. Državi skusata torej doseči okvirni sporazum pred prihodnjim juljskim vrhom sedmih industrijsko najrazvitejših držav Zahoda, ki bo v Tokiu.

V Washingtonu se dobro zavedajo, da morajo izkoristiti ugodno menjavo za ameriški prodor na japonski trg. Vrednost dolarja konstantno pada vse od letošnjega januarja, tako da je ameriško blago postalo že konkurenčno, če bi mu uspelo doseči japonski trg. V zameno se je v ZDA podražilo vse blago, ki prihaja iz Japonske, tako da je doberšen del dobrin široke potrošnje postal nezanimljiv za ameriške kupce. Da bi bila mera polna, je tudi gospodarska recesija v ZDA poskrbela, da je zanimanje za japonsko blago nekoliko upadlo. Prodor na japonski trg pa bo vse prej kot enostaven, saj so ob carinskih celo psihološke pregrade. Za razliko od Americanov in Evropejcev povprečni Japonec nerad kupuje blago tujega izvora, ker ima občutek, da s tem ruši japonsko industrijo. V zadnjem obdobju se je to nekoliko spremenilo, ker je dobrostoječim slojem minila »rodoljubnost«, tako da se ne sramujejo več nakupa tujega luksuznega blaga.

Menjava jen - dolar

Vrednost jena na newyorški borzi

Koliko jenov velja 1 dolar:

Padec vrednosti dolarja

V zadnjih štirih mesecih je dolar izgubil petino vrednosti v menjavi z jenom. To je prizadelo Američane, ki živijo na Japonskem, v ZDA pa so se podražili vsi japonski proizvodi.

